

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวทางการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
ที่มีต่อความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

THE EFFECTS OF COGNITIVE APPRENTICESHIP APPROACH
FOR DEVELOP THE ABILITY OF REPORTING-SPEAKING
OF GRADE 7 STUDENTS

กนกวิศม์ บุญฉัตรสุรีย์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
ที่มีต่อความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE EFFECTS OF COGNITIVE APPRENTICESHIP APPROACH
FOR DEVELOP THE ABILITY OF REPORTING-SPEAKING
OF GRADE 7 STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Educational Science & Learning Management)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
ที่มีต่อความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ของ

กนกวิศม์ บุญฉัตรสุรีย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณโรจน์รัตนาดำรง ไชยศรี) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุะมาน)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล)

ชื่อเรื่อง	ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่มีต่อความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	กนกภรณ์ นุญฉัตรสุรีย์
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งอรุณโรจน์รัตนาดำรง ไชยศรี

งานวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดรายงานแบบประสพการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการพูดรายงานแบบประสพการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำนวน 2 ห้องเรียน จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 1 ห้องเรียน โดยใช้แบบแผนการวิจัย Control Group Posttest-Only Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ แบบประเมินความสามารถการพูดรายงานแบบประสพการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ One-way MANOVA และสถิติ One sample t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการพูดรายงานสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกประเภทของการพูดรายงาน 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ มีความสามารถในการพูดรายงานแบบประสพการณ์และแบบวิจารณ์สูงกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสามารถในการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การพูดรายงาน, การพูด, การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

Title	THE EFFECTS OF COGNITIVE APPRENTICESHIP APPROACH FOR DEVELOP THE ABILITY OF REPORTING-SPEAKING OF GRADE 7 STUDENTS
Author	KANOKRAD BOONCHATSUREE
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor RungarunRojruttanadumrong Chairi , Ph.D.

The purposes are as follows: (1) to compare the ability of reporting-speaking about experience reports, study result reports and criticism reports, of students in two groups, one group taught with the cognitive apprenticeship and one group taught with conventional instruction; (2) to study the ability of reporting-speaking on experience reports, study result reports and criticism reports among grade seven students after being taught using cognitive apprenticeship. The samples were grade seven students at Ongkharak Demonstration School and consisted of two classrooms, an experimental group and a control group. The allocation used cluster random sampling. This research used the control group posttest-only design model. The research instruments included the lesson plans with cognitive apprenticeship, the lesson plans with conventional instruction and the evaluation form for the speaking report. The data were analyzed by mean, standard deviation, One-Way MANOVA, and One sample t-test. The results were as follows: (1) the reporting-speaking ability of an experimental group were higher than a control group and with a statistically significant difference of .05 level on all types of reporting-speaking; (2) the analytical thinking of Grade Seven students after being taught with cognitive apprenticeship, the assessments of reporting-speaking about experience reports and criticism reports higher than 70% with a statistically significant differences at .05 level, the reporting-speaking study results were reported as being higher than 70% was not different at a statistically significant level.

Keyword : reporting-speaking, speaking, cognitive apprenticeship

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความเมตตาจากคณาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (ภาษาไทย) ได้แก่ ผศ.ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล ผศ.ดร.รุ่งอรุณ ใจจรูญรัตน์ดำรง ไชยศรี อ.ดร.อดิสรณ์ เรืองกิจจามันท์ และคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ชี้แนะแนวทาง และอนุเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.รุ่งอรุณ ใจจรูญรัตน์ดำรง ไชยศรี อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำ ติดตามผล ให้กำลังใจ พร้อมทั้งอุทิศเวลาส่วนตัวของท่าน เพื่อช่วยเหลือนิสิตตลอดระยะเวลาการจัดทำปริญญาานิพนธ์

ขอบพระคุณ ผศ.ดร.แสงจันทร์ เหมเชื้อ รศ.ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล ผศ.ดร.ลัดดา หวังภาษิต ผศ.ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล ผศ.ดร.รุ่งอรุณ ใจจรูญรัตน์ดำรง ไชยศรี และ ผศ.ดร.อภิรักษ์ อเนฆมาน ที่ให้เกียรติเป็นคณะกรรมการคุมสอบปริญญาานิพนธ์ พร้อมทั้งช่วยเหลือแนะนำการปรับปรุงให้ผลงานถูกต้องสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ อ.สิริพงษ์ กาละพงษ์ พี่น้องมิตรสหายทุกท่าน และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องที่ช่วยเหลือแนะนำให้การจัดทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ให้เสร็จสิ้นไปได้ด้วยดี

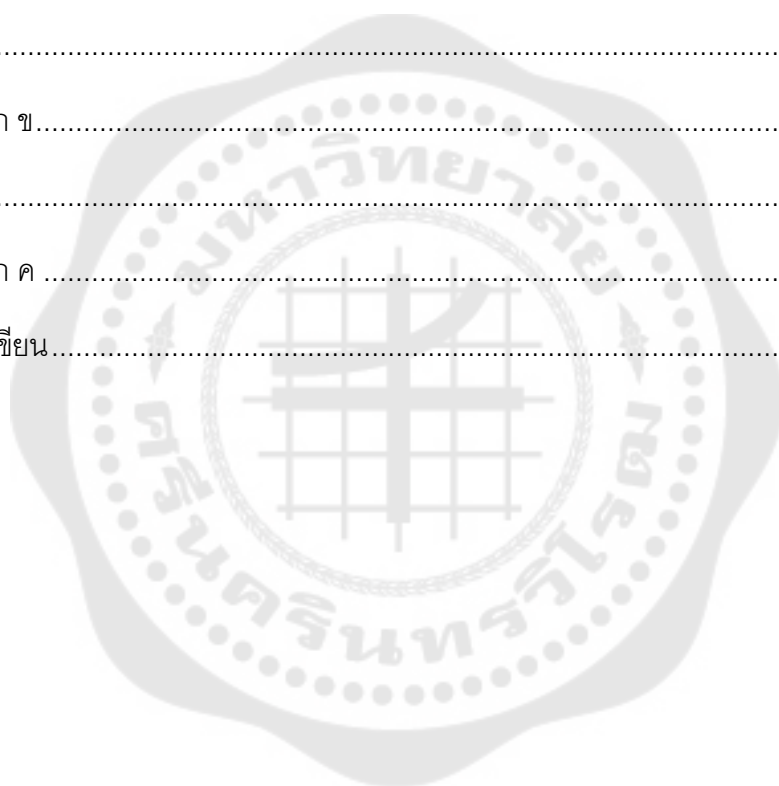
กนกัศม์ บุญจันทร์สุรีย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประชากร.....	7
กลุ่มตัวอย่าง.....	7
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	11
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	12
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดรายงาน.....	12

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพูด.....	12
1.2 ความหมายของการพูดรายงาน.....	25
1.3 จุดมุ่งหมายของการพูดรายงาน.....	26
1.4 หลักการพูดรายงาน.....	27
1.5 ประเภทของการพูดรายงาน.....	28
1.6 ความสามารถในการพูดรายงาน.....	31
1.7 การประเมินผลการพูด.....	34
1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดรายงาน.....	40
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ.....	43
2.1 ความหมายของแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ.....	43
2.2 แนวคิด ทฤษฎี และขั้นตอนการสอนด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ.....	44
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ.....	54
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	57
3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
3.2 แบบแผนการวิจัย.....	57
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	71
บทที่ 5.....	76
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผล.....	78

ข้อเสนอแนะ	80
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้	80
ข้อเสนอแนะในสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	80
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก.....	87
.....	89
ภาคผนวก ข.....	89
.....	101
ภาคผนวก ค	101
ประวัติผู้เขียน.....	165

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สรุปประเภทของการพูดรายงาน จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง	30
ตาราง 2 แบบแผนการวิจัย.....	58
ตาราง 3 เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้การพูดรายงานด้วยแนวคิดฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ	60
ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในการประเมินการพูด	64
ตาราง 5 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของผู้ประเมิน.....	68
ตาราง 6 ลำดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	69
ตาราง 7 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..	72
ตาราง 8 ผลการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของเมตริกซ์ความแปรปรวน.....	73
ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณเพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถใน การพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	74
ตาราง 10 แสดงคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มทดลอง	75
ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้การพูดรายงานด้วย แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ	90
ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน รายบุคคล	92
ตาราง 13 ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน	96
ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน	97
ตาราง 15 ผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มทดลอง	98
ตาราง 16 ผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	99

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	11
ภาพประกอบ 2 แผนผังแสดงการสร้างขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากแนวคิดการฝึกทาง ปัญญาจากต้นแบบ.....	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่มนุษย์ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้สึกของตนเองไปยังผู้อื่น จึงต้องใช้ทักษะเพื่อให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ และตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งทักษะการสื่อสารเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่ช่องทางการติดต่อสื่อสารขยายวงกว้าง มีความหลากหลาย และไร้พรมแดน มนุษย์จึงต้องได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตภายใต้สังคมแห่งการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจุดเริ่มต้นการสื่อสารของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดนั้น มนุษย์เริ่มต้นจากการฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว แล้วเรียนรู้ทักษะในการตอบโต้ด้วยการพูด ซึ่งการพูดนั้น นับว่าเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญ เป็นพฤติกรรมทางภาษาที่ควบคู่ไปกับการฟังเพื่อการสื่อความหมายของมนุษย์ ด้วยการใช้เสียงที่เป็นภาษาร่วมท่าทางประกอบการพูด เพื่อสื่อสารให้บุคคลอื่นได้รับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของตน ทั้งนี้ การพูดยังเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงพื้นฐานของสติปัญญา ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ทัศนคติ ตลอดจนระดับจิตใจของผู้พูด ด้วยเหตุนี้ทักษะการพูดจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการแสดงออกทางความคิด เพราะแม้ว่าผู้พูดจะมีความคิดอ่านที่ดี แต่หากไม่มีทักษะในการพูดได้ตรงตามความคิดของตน ก็ไม่สามารถทำให้การพูดบรรลุวัตถุประสงค์ได้ และอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการสื่อสารอีกด้วย (ฐนสจันทร วงศ์สุวรรณะ, 2547; วีระเกียรติ รุจิรกุล, 2556) นอกจากนี้ การพูดเป็นการติดต่อทางภาษาที่รวดเร็ว ชัดเจน การพูดจึงมีความสำคัญต่อบุคคลอย่างมากในชีวิตประจำวัน และในการประกอบอาชีพ ตลอดจนการประกอบธุรกิจต่าง ๆ ที่การพูดมีส่วนสร้างเสริมความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะประกอบอาชีพหรือมีตำแหน่งใด ๆ ในสังคม ความสามารถในการพูดก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง หากได้รับการฝึกฝนจนสามารถเป็นผู้ที่พูดดี หรือมีความสามารถในการพูดมักจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น (จันทิมา พรหมโชติกุล, 2530; ประสงค์ ราชณสุข, 2528; เสาวลักษณ์ อนันตศานต์, 2555)

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า การพูดเป็นทักษะสำคัญที่มนุษย์ควรได้รับการฝึกฝน โดยในรายวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นรายวิชาพื้นฐานที่นักเรียนทุกคนต้องผ่านการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่มีการกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษา เน้นให้นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร ซึ่งหนึ่งในทักษะสำคัญที่นักเรียนควรได้รับการพัฒนา คือ ทักษะการพูด ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 50-51)

ได้กำหนดตัวชี้วัด ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานรายวิชาภาษาไทย ในสาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐานที่ 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในสมรรถนะที่ 1 ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, น. 6)

ปัญหาด้านความสามารถในการพูด โดยเฉพาะการพูดที่มีผู้ฟังจำนวนมากกว่า 2 คนขึ้นไป ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในปัจจุบัน แม้ว่าการพูดจะเป็นทักษะที่สำคัญที่นักเรียนต้องฝึกฝนและพัฒนาตนเอง แต่พบว่า นักเรียนในปัจจุบันเกิดปัญหาเมื่อต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่มีการพูด ดังที่อดุลย์ ไทรเล็กทิม (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยแบ่งกลุ่มตามระดับความสำคัญของปัญหา พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการพูดมีหลายปัญหาที่ปรากฏ ซึ่งได้แบ่งเป็นปัญหาระดับมาก เช่น การออกเสียงคำควบกล้ำ การเลือกใช้ภาษาในการพูด การพูดอย่างคล่องแคล่ว เป็นต้น และปัญหาระดับปานกลาง เช่น การใช้คำใหม่ในการพูด การพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล การพูดนำเสนอความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์ การมีความมั่นใจในการพูด เป็นต้น ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งเมื่อศึกษาแล้วพบว่าปัญหานี้ยังเกิดขึ้นต่อเนื่องและบางส่วนเป็นปัญหาที่เพิ่มขึ้นในระดับมากเมื่อนักเรียนเข้าสู่การเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 นอกจากนี้ การพูดในชั้นเรียนที่นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนน้อย ทำให้เกิดความวิตกกังวลในการพูด และไม่มีความมั่นใจในการพูด ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อความสามารถในการพูดของนักเรียน ซึ่งนักเรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนการพูดเท่าที่ควร ทำให้เมื่อนักเรียนต้องออกมาพูดรายงานหน้าชั้นเรียน สถานการณ์ในชั้นเรียนจึงเกิดสภาพปัญหาดังกล่าว (พ็อน เปรมพันธุ์, 2542, น. 18; อรวรรณ ปิณฑน์โหวท, 2539, น. 95) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการพูดของนักเรียนที่สอดคล้องกับปัญหาด้านความสามารถในการพูดของนักเรียนในปัจจุบัน จากที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในปีการศึกษา 2562 พบว่า ในการทดสอบการพูด

รายงานการศึกษาค้นคว้าหรือการนำเสนอผลการทำกิจกรรมซึ่งนักเรียนต้องพูดรายงานหน้าชั้นเรียน ตามตัวชี้วัดรายวิชาภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า นักเรียนมีคะแนนในการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ที่ผู้สอนได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่านักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การพูดรายงาน ร้อยละ 60 ซึ่งการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับสาระการพูดในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 นักเรียนได้คะแนนการพูดรายงานเฉลี่ยรวมร้อยละ 51.32 ซึ่งลักษณะพฤติกรรมจากการสังเกตในขณะที่นักเรียนพูดรายงานหน้าชั้นเรียนนั้น ได้แก่ การพูดเสียงเบา การออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ไม่ชัดเจนก้มหน้าหรือเงยหน้ามากเกินไป ขยับขาโยกตัว หรือแสดงอาการต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงความประหม่าหรือไม่มั่นใจขณะพูด ซึ่งส่งผลต่อเกณฑ์การประเมินด้านบุคลิกภาพ เช่น การนำมือไว้ในกระเป๋ากางเกง จับเข็มขัดตลอดการรายงาน หรือยืนพิงกระดานหน้าชั้นเรียน เป็นต้น รวมไปถึงการลำดับเนื้อหาในการพูด และกลวิธีการพูดรายงานให้น่าสนใจ นอกจากนี้ ผู้จัดการเรียนรู้ได้สัมภาษณ์ผู้จัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ซึ่งเป็นรายวิชาที่ต้องนำเสนอผลการทดลอง ผลของกิจกรรมการศึกษาค้นคว้า ซึ่งต้องใช้การพูดรายงานในกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาการพูดรายงานในรายวิชาภาษาไทย โดยพบว่า นักเรียนขาดทักษะในการพูดรายงาน เช่น การเรียบเรียงคำพูดในการรายงาน การออกเสียงควบกล้ำ ร ล ไม่ชัดเจน ใช้น้ำเสียงที่ห้วน การก้มหน้าอ่านต้นฉบับรายงาน หรือหากไม่มีต้นฉบับนักเรียนจะพูดเนื้อหาสับสนวุ่นวาย ยืนไม่นิ่ง เป็นต้น (สุชานันท์ ศรีแก้ว และวาสนา ตระการสุทธิศักดิ์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 กุมภาพันธ์ 2561) ทั้งนี้ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นนักเรียนในระดับขั้นพื้นฐานของระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนด้านการพูดรายงานเพื่อต่อยอดในการพัฒนาด้านการพูดของตนเองต่อไป จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ควรได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการฝึกฝนการพูดรายงานอย่างถูกต้อง ซึ่งจากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปัญหาการพูดรายงานของนักเรียนเกิดจากการฝึกปฏิบัติการพูดของนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ในการฝึกฝนตนเองในทักษะต่างๆ ที่จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และเพิ่มความสามารถทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน (Paulstan, 1983 อ้างถึงใน ไชยวัฒน์ อารีโรจน์, 2558, น. 4)

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นและสามารถพัฒนาความสามารถในการพูดรายงาน ซึ่งเป็นการฝึกทักษะปฏิบัติ ที่นักเรียนควรได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง พร้อมทั้งเรียนรู้ ปรับปรุง และแก้ไขการฝึกปฏิบัติอย่าง

สม่าเสมอ โดยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบนั้น เป็นแนวคิดในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านการคิด หรือกระบวนการทางปัญญา ผ่านการชี้แนะ พัฒนาขึ้นโดยคอลลิน (collin et al.1989 อ้างถึงใน กิตติมา สาธุวงศ์, 2558, น. 10-11) มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่มองว่ากระบวนการเรียนรู้ทางปัญญานี้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ โดยลำพังแต่สัมพันธ์กับการเป็นต้นแบบและให้คำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ การเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบนั้น เป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการบูรณาการ ซึ่งจะมีผลต่อประสบการณ์ของนักเรียนที่จะเพิ่มความยากและซับซ้อนในการปฏิบัติ พร้อมทั้งจะเกิดวิธีการที่หลากหลายตามช่วงเวลาในการเรียนรู้ จุดเด่นของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบนั้น นักเรียนจะได้มีโอกาสสังเกตลักษณะเฉพาะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งนักเรียนจะได้ใช้ปัญญาพิจารณาถึงวิธีการฝึกปฏิบัติ หรือวิธีการฝึกฝนตนเองของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมกับการปฏิบัติควบคู่กันไปของนักเรียน ซึ่งแตกต่างจากการเรียนในชั้นเรียนทั่วไปที่นักเรียนจะเป็นผู้รับฟังการอธิบายจากผู้สอนเท่านั้น ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เป็ต้นแบบจะเป็นผู้แสดงกระบวนการในการคิดและปฏิบัติ เสนอแนะหรือชี้แนะวิธีการในการปฏิบัติ พร้อมทั้งช่วยเหลือในการฝึกปฏิบัติของนักเรียน เมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ โดยภายหลังของการปฏิบัติ นักเรียนจะต้องประเมินผลการปฏิบัติของตนเองด้วยการคิดไตร่ตรองถึงวิธีการและผลของการปฏิบัติ ซึ่งนักเรียนจะอธิบายผลของการปฏิบัติหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้ออกมาด้วยการพูด พร้อมทั้งพิสูจน์ผลของการกระทำด้วยการสร้างสมมติฐานและทดสอบสมมติฐานเพื่อหาคำตอบถึงหลักการและวิธีการปฏิบัติที่ได้กระทำของตนเอง ซึ่งจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการดังกล่าว สามารถพัฒนาสติปัญญา และทำให้ความรู้ความสามารถของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยจากการศึกษาแนวคิดพื้นฐานของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบนี้ มาจากการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม กล่าวว่าการพฤติกรรมของมนุษย์โดยส่วนใหญ่เรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยกระบวนการสังเกตหรือการเรียนรู้จากต้นแบบ (observational learning or modeling) ซึ่งการเป็นต้นแบบนี้ยังช่วยให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น โดยนักเรียนต้องเก็บข้อมูลอย่างละเอียดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองซ้ำ ๆ ซึ่งการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะสอนให้นักเรียนใช้วิธีการสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการคิดของผู้เชี่ยวชาญ และให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะโดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำชี้แนะ และส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้จนนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเกิดความชำนาญจากการฝึกปฏิบัติมากขึ้น (Collins, Brown, และ Holum, 1991) โดยความสำคัญของแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบนี้ จะทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพจริง และในขณะที่ปฏิบัตินั้นจะมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำตลอดการปฏิบัติ และส่งเสริมศักยภาพการ

เรียนรู้อันนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองจนชำนาญ (Darling-Hammond, Austin, Lit, และ Martin, 2014)

แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบนี้ มีผู้นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เป็นทักษะปฏิบัติ โดยมีผู้นำแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบไปใช้ในการฝึกทักษะที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาภาษาไทย ในด้านการเขียน โดย อติสรณ์ เรื่องกิจจานันท์ (2559, น. 207-212) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบร่วมกับแนวคิดการเขียนแบบเน้นกระบวนการ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเรียงความและการคิดไตร่ตรองของนักศึกษาปริญญาตรี โดยประสิทธิผลของรูปแบบการสอนสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนและการคิดไตร่ตรองของนักศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แบล็ก (T. R. Black, 2007) ที่ได้นำแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบไปใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของแม็กซิโก โดยใช้วิธีการสืบสวนเกี่ยวกับการเรียนรู้จากแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ โดยมีการใช้ต้นแบบเพื่อให้นักเรียนอธิบายถึงกระบวนการคิด การเขียน การแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของต้นแบบได้ ในส่วนการเสริมศักยภาพการเรียนรู้นักเรียนจะได้แก้ปัญหาและกำหนดปัญหาให้ถูกต้อง โดยใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหามาจากการตั้งคำถาม เพื่อให้ นักเรียนได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาที่มาจากการคิดและการทำงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าการนำแนวคิดทางปัญญาจากต้นแบบไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางภาษากับนักศึกษาแล้ว แนวคิดนี้ได้มีการนำไปใช้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังในงานวิจัยของ ดิกกี (Dickey, 2008) ได้นำแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบไปใช้ในการสอนรายวิชาเทคโนโลยีการศึกษากับนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่า แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบนั้น เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการฝึกสอนของครู และการเสริมศักยภาพการเรียนรู้ที่ช่วยสนับสนุนให้นักเรียนตอบสนองในการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งงานวิจัยของประเสริฐ ลีอำนนัตกุล (2553, น. 163-165) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า หลังการทดลองใช้หลักสูตรผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ซึ่งเกิดจากแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและสามารถเป็นผู้ประกอบการธุรกิจด้วยตนเองได้

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้ โดยเฉพาะในด้านทักษะการพูด ซึ่งเป็นทักษะปฏิบัติที่สำคัญทางภาษานอกจากนี้ งานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สามารถนำแนวคิดนี้มาใช้กับนักเรียนในระดับชั้น

มัธยมศึกษาได้ ดังนั้น จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการพูดรายงาน ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา กล่าวคือ ความสำคัญของแนวคิดฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะทำให้ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการพูดรายงานจากสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ พร้อมทั้งได้เรียนรู้กระบวนการคิดและทักษะในการพูดจากผู้เชี่ยวชาญ หากนักเรียนเข้าใจวิธีการฝึกปฏิบัติผ่านการวิเคราะห์แนวคิดของต้นแบบในการพูดรายงานที่เหมาะสม จะทำให้นักเรียนเข้าใจและซึมซับวิถีคิดของต้นแบบ และนำมาลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างเข้าใจ พร้อมกับได้ฝึกฝนทักษะอย่างถูกต้อง จากการให้คำแนะนำของผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญที่คอยช่วยเหลือในการฝึกปฏิบัติการพูด และนักเรียนได้ไตร่ตรองความคิดด้วยตนเองและการสะท้อนคิดจากผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จะสามารถทำให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการพูดรายงานของตนเองได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ผลการใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการพูดรายงานของตนเอง นำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น ๆ รวมถึงการเรียนในระดับที่สูงขึ้น และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับการพูดต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาการพูดรายงานของนักเรียนซึ่งเป็นทักษะสื่อสารที่สำคัญของนักเรียนตามมาตรฐานตัวชี้วัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่สามารถพัฒนาทักษะที่สำคัญของนักเรียนต่อไป นอกจากนี้ เมื่อนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการพูดรายงานของตนเอง โดยได้รับการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ผ่านการแนะนำและศึกษาจากต้นแบบที่ดี อีกทั้งนักเรียนยังสามารถนำวิธีการที่ได้จากการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบนี้ ไปใช้ในการสังเกต วิเคราะห์ การฝึกปฏิบัติในรายวิชาอื่น ๆ ที่ต้องลงมือปฏิบัติ และในขั้นตอนของวิธีการนั้น จะทำให้นักเรียนซึมซับวิธีการลงมือกระทำ และเกิดเป็นความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 132 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 2 ห้องเรียน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ จำนวน 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ จำนวน 1 ห้องเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งเป็น
 - 1.1 การจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
 - 1.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการพูดรายงาน

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาการสอนวิชาภาษาไทย ในรายวิชาพื้นฐาน ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐานที่ 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และอย่างสร้างสรรค์ ดังนี้

1. การพูดรายงานแบบประสพการณ์
2. การพูดรายงานแบบสรุปผล
3. การพูดรายงานแบบวิจารณ์

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน รวมทั้งหมด 15 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ในเวลาเรียนปกติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้เข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของตัวแปรสำคัญที่ใช้ในงานวิจัย ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้การกระทำจากต้นแบบ เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ต้นแบบและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยได้รับการช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอน จนทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามต้นแบบได้อย่างชำนาญ โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดของคอลลินและนิวแมน (Collins, Brown, และ Newman, 1988) มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อจัดลำดับขั้นการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ต้นแบบ คือ การสังเกตเพื่อวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการปฏิบัติการพูดรายงานของต้นแบบ เกี่ยวกับการปฏิบัติการพูดรายงาน การเรียบเรียงเนื้อหา กลวิธีการนำเสนอ และการใช้ภาษา ทั้งนี้ ผู้สอนสามารถใช้คำถามเพื่อกระตุ้นนักเรียน ให้ตอบคำถามและใช้ความคิดในการวิเคราะห์ให้ตรงตามประเด็นของการพูดรายงาน พร้อมทั้งอธิบายสรุปเกี่ยวกับวิธีการพูดรายงานที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 2 การกำหนดหัวข้อและโครงร่างการพูด คือ การกำหนดหัวข้อการพูด รายงานตามประเภทการพูดรายงาน ค้นหาข้อมูล สืบค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อนำมาจัดทำโครงร่างการพูด พร้อมทั้งเลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอที่เป็นลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสม และพัฒนาโครงร่างการพูด โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขโครงร่างระหว่างการจัดทำโครงร่างการพูด

ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิด คือ การฝึกปฏิบัติการพูดรายงานร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน และแลกเปลี่ยนกระบวนการคิดที่ได้จากการวิเคราะห์ต้นแบบ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการฝึกพูดรายงาน โดยชี้ให้เห็นจุดดี จุดด้อย เสนอแนะวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งกันและกัน ในระหว่างการสะท้อนคิดนี้ ผู้สอนมีหน้าที่ให้คำแนะนำถึงแนวทางการปฏิบัติการพูดรายงานที่ถูกต้อง การชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องในการพูดรายงาน พร้อมทั้งเสริมศักยภาพที่เป็นทักษะสำคัญในการพูดรายงานของนักเรียนตลอดระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการพูดในสถานการณ์จริง คือ การปฏิบัติการพูดรายงานในสถานการณ์จริงหลังจากการเรียนรู้พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติด้วยกระบวนการในขั้นที่ 1-3 หลังจากการปฏิบัติการพูด ผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ และเพื่อนร่วมชั้นเรียน จะเป็นผู้ประเมินผลการพูดรายงานในประเด็นต่าง ๆ และให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพูดรายงาน

ขั้นที่ 5 ขั้นไตร่ตรองประเมินตนเอง และพัฒนาการพูด คือ การประเมินตนเองหลังการพูดรายงานของนักเรียน โดยให้นักเรียนคิดไตร่ตรองถึงการปฏิบัติการพูดรายงานของตนเองในขั้นที่ 4 แล้วนำข้อสรุปในการประเมินตนเอง สรุปพร้อมกับคำแนะนำของผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน แล้วอธิบายสรุปประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนาปรับปรุงการพูดรายงานของตนเองต่อไป

2. การจัดการเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ซึ่งตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แบ่งเป็นขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติไว้ ดังนี้

ขั้นนำ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน โดยใช้สื่อหรือกิจกรรมที่เกิดจากผู้สอน ให้นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป

ขั้นสอน แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้หรือตัวชี้วัดให้นักเรียนทราบ เพื่อบอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้นักเรียนได้รับความรู้ตามที่ผู้สอนได้กำหนดไว้

2) เชื่อมโยงเนื้อหาเดิมเพื่อเข้าสู่เนื้อหาใหม่ โดยทบทวนเรื่องที่เรียนไปแล้วที่เกี่ยวข้องหรือเป็นพื้นฐานของเรื่องที่จะได้เรียนต่อไป

3) สอนเนื้อหาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อาจใช้สื่อการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์ต่างๆ เข้ามาช่วยประกอบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

4) ฝึกทักษะด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ โดยผู้สอนเป็นผู้บอกแนวทางในการปฏิบัติและให้นักเรียนลงมือทำ

5) การฝึกปฏิบัติ นักเรียนลงมือทำด้วยตนเอง หรือแสดงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

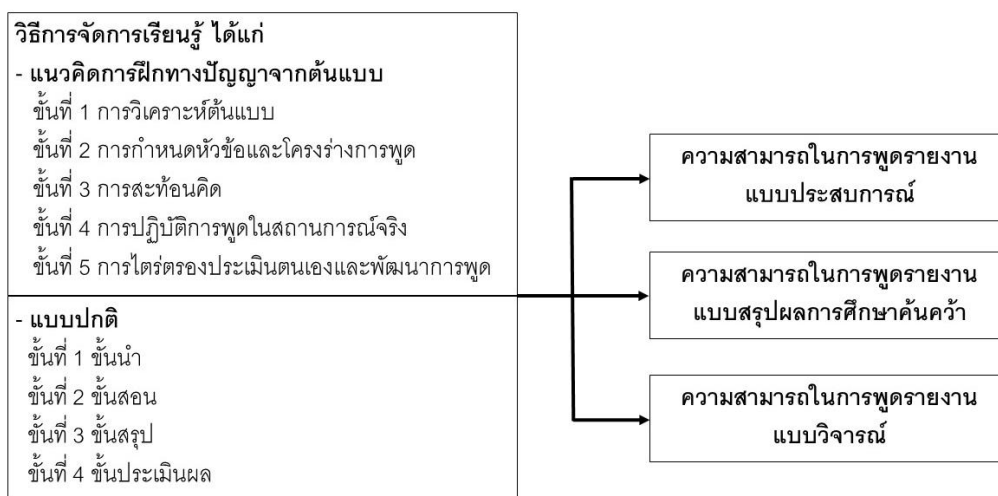
ขั้นสรุป ผู้สอนและนักเรียนร่วมอภิปรายและสรุปแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ขั้นประเมินผล การวัดประเมินพฤติกรรม หรือทดสอบความรู้ของนักเรียน โดยสามารถเลือกใช้วิธีการวัดประเมินผลได้หลากหลายวิธีการ เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถาม การสังเกต เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

3. ความสามารถในการพูดรายงาน หมายถึง การนำเสนอโดยการพูดจากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งวัดและประเมินผลการพูดรายงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา ด้านการลำดับการพูด และด้านเนื้อหา โดยให้แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อทดสอบความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียน โดยแบ่งเป็นการพูดรายงาน 3 ประเภทที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ การพูดรายงานแบบประสบการณ์ การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และการพูดรายงานแบบวิจารณ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่มีต่อความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถพัฒนาการฝึกทักษะปฏิบัติต่าง ๆ ได้ ซึ่งการพูดรายงาน เป็นทักษะปฏิบัติทางภาษาที่สำคัญ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 6-7) ได้กล่าวถึงสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ภายใต้อสมรรถนะสำคัญ ในการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาภาษาไทย ที่ผู้สอนควรส่งเสริมสมรรถนะสำคัญ ด้านความสามารถในการสื่อสาร โดยการใช้ภาษาในการสื่อสารนั้นเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของตน ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ซึ่งการพูดรายงานนั้น เป็นตัวชี้วัดในการเรียนรู้ ที่มีหลักเกณฑ์ในการวัดประเมินผลในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลิกภาพ การใช้เสียง กลวิธีในการนำเสนอ เป็นต้น ทั้งนี้ แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สามารถช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์กระบวนการทางความคิดของต้นแบบ แล้วนำมาฝึกปฏิบัติภายใต้การแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองและเกิดความชำนาญขึ้น (Brill, Kim, และ Galloway, 2001; Collins และคนอื่น ๆ, 1991) ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ มีความสามารถในการพูดรายงานแบบประสบการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์สูงกว่ากับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ มีความสามารถในการพูดรายงานแบบประสบการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์สูงกว่าร้อยละ 70

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ที่มีต่อความสามารถในการพูดรายงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดรายงาน

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพูด

1.2 ความหมายของการพูดรายงาน

1.3 จุดมุ่งหมายของการพูดรายงาน

1.4 หลักการพูดรายงาน

1.5 ประเภทของการพูดรายงาน

1.6 ความสามารถในการพูดรายงาน

1.7 การประเมินผลการพูด

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดรายงาน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

2.1 ความหมายของแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

2.2 แนวคิด ทฤษฎี และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดรายงาน

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพูด

ความหมายของการพูด

การพูด คือ กระบวนการทางการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ อันเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการสื่อความหมายโดยอาศัย น้ำเสียง การใช้ภาษา กิริยาท่าทางประกอบเป็นสื่อ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจในวัตถุประสงค์ของผู้พูด รวมทั้งเกิดการตอบสนองตามที่ต้องการ โดยการสื่อสารด้วยการพูดนี้ เป็นการสื่อสารที่มนุษย์ใช้มากเป็นอันดับ 2 รองจากการฟัง เนื่องจากการพูดเป็นการสื่อสารที่รวดเร็ว และมนุษย์ใช้อย่างบ่อยครั้งที่สุดในระหว่างการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นการสื่อสารที่ง่ายที่สุด ที่ผู้สื่อสารใช้ใน

การแจ้งวัตถุประสงค์ของตนเอง อีกทั้งการสื่อสารด้วยการพูดนี้ ทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ง่ายผ่าน พฤติกรรมการสื่อความหมาย ทั้งนี้ การทำให้การสื่อสารด้วยการพูดเกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ผู้พูดจำเป็นต้องเรียนรู้ภาคทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ และวิธีการพูด เพื่อให้สามารถพูดสื่อสารได้ดี มีประสิทธิภาพ และทำให้การพูดสัมฤทธิ์ผลได้ (ฐนสจันท์ วงศ์สุวรรณะ, 2547, น. 1-9) นอกจากนี้ การพูดนั้นควรถูกต้องตามมารยาทของการพูด รวมไปถึงประเพณีนิยมในสังคมที่สืบทอดต่อกันมา จากรุ่นสู่รุ่น โดยต้องการถ่ายทอดความมุ่งหมายที่เป็นคุณประโยชน์และประสบผลสำเร็จตาม จุดมุ่งหมาย กล่าวคือ เกิดความเข้าใจตรงกันของผู้พูดและผู้ฟัง (สวณิต ยมาภัย และ ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์, 2547, น. 11)

ความสำคัญของการพูด

จากอดีตจนถึงปัจจุบันการพูดยังคงเป็นเครื่องมือสื่อสารความคิดที่รวดเร็วและ ได้ผลอย่างยิ่ง นับว่าเป็นคุณสมบัติพิเศษของมนุษย์ที่สัตว์ชนิดอื่นไม่มี เป็นปัจจัยสำคัญของ กระบวนการสื่อสารของมนุษย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยมนุษย์ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ผ่าน วิธีการบอกเล่าต่อ ๆ กันมา แม้ว่าโลกปัจจุบันจะมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เรามี เครื่องมือสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่การพูดก็ยังจัดเป็นวิธีการสื่อสาร ขึ้นพื้นฐานที่สำคัญมากขึ้นตามความเจริญก้าวหน้าของการสื่อสารที่เน้นการใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมใหม่ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งนอกจาก จะมีความสำคัญในการสื่อความแล้ว การพูดยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์ พัฒนา ประชาธิปไตย การปกครอง และการประกอบอาชีพ ซึ่งความสำคัญนี้ส่งผลดีต่อผู้พูด 2 ประการด้วยกัน คือ

1. ด้านส่วนตัว ทำให้ผู้พูดเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลอื่นและสามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
2. ด้านสังคมส่วนรวม ทำให้ผู้เกิดความร่วมมือ และความเข้าใจอันดี จาก การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้เจริญได้ในทุก ด้าน (ฐนสจันท์ วงศ์สุวรรณะ, 2547, น. 1-9; วีระเกียรติ รุจิรกุล, 2558, น. 2-5)

การพูดเป็นการสื่อความหมายระหว่างกันของบุคคลสังคม และมีอิทธิพลมากที่สุดในชีวิตประจำวัน ซึ่งการสื่อสารด้วยการพูดนี้ นับว่ามีความสำคัญต่อความเป็นอยู่และการ ประกอบอาชีพของมนุษย์อย่างมาก เนื่องจากการทำงานต่าง ๆ หากต้องการให้ดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ต้องอาศัยการสื่อสารที่ดี เข้าใจจุดมุ่งหมายหรือความต้องการตรงกันและรวดเร็ว ซึ่ง การสื่อสารที่ใช้กันมากที่สุดคือการสื่อสารด้วยการพูด เนื่องจากเป็นการสื่อสารที่รวดเร็วและได้ผล

ชัดเจนมากที่สุดในการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ การพูดยังบ่งบอกถึงบุคลิกภาพ ทักษะคิด เจตคติ และลักษณะนิสัยของผู้พูด เนื่องจากการพูดเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏต่อสาธารณชน หรือคู่สนทนา (เพียรศักดิ์ ศรีทอง, 2537, น. 12-13) ดังนั้น การพูดจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญ และใช้กันอย่างแพร่หลายมากกว่าวิธีการสื่อสารอื่น เนื่องจากมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มการพูดจึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเข้าใจและความสงบสุขร่วมกัน และบุคคลที่จะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยการพูดเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมาย หากบุคคลใดที่พัฒนาความสามารถในการพูดของตนเอง ก็จะมีส่วนทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตและการประกอบอาชีพอีกด้วย (สุนทรจันทร์ วงศ์สุวรรณะ, 2547, น. 55; นพดล จันทร์เพ็ญ, 2539, น. 2)

กล่าวโดยสรุปคือ การพูดนั้นมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ เป็นทักษะการสื่อสารที่สำคัญ และใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจกันของคนในสังคม เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และก่อให้เกิดความสำเร็จในด้านศาสนา การค้า และการเมือง

จุดมุ่งหมายในการพูด

ในการพูดทุกครั้งผู้พูดควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการพูดให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้พูดสามารถลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดี สื่อความได้ถูกต้อง เลือกใช้คำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล สุนทรจันทร์ วงศ์สุวรรณะ (2547, น. 173) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการพูดไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การพูดเพื่อความรู้ เป็นการพูดเพื่อให้ความรู้ ข่าวสารข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เพื่อให้ผู้ฟังทราบและเข้าใจ โดยผู้พูดต้องแสดงความรู้และข้อเท็จจริงให้ชัดเจน การพูดประเภทนี้ผู้พูดต้องเรียงลำดับความคิดให้เป็นระบบ ไม่พูดวกวน ใช้คำพูดที่ง่ายต่อการเข้าใจ หลีกเลี่ยงศัพท์ทางวิชาการที่เข้าใจได้ยากไม่เหมาะกับผู้ฟัง อาจสอดแทรกอารมณ์ขันได้บางครั้ง เช่น การสอน การบรรยายทางวิชาการ การอบรม การแจ้งให้ทราบเรื่องต่างๆ การเสนอข่าวสาร การพูดเพื่อแก้ปัญหา เป็นต้น

2. การพูดเพื่อบอกกล่าว เป็นการพูดเพื่อแสดงความรู้สึกในโอกาสต่างๆ ตามมารยาทในสังคม ซึ่งผู้พูดจะต้องรู้หลักเกณฑ์ของการพูดในโอกาสต่างๆ ดีพอสมควรทั้งยังต้องอาศัยประสบการณ์ ปฏิภาณไหวพริบ เพื่อประยุกต์ใช้กับเนื้อหา และสถานการณ์ประกอบการพูด เช่น การกล่าวต้อนรับ การกล่าวขอบคุณ การกล่าวอวยพร เป็นต้น

3. การพูดเพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการพูดที่ต้องการให้ผู้ฟังคล้อยตาม โดยพูดให้เห็นถึงประโยชน์หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ของผู้พูด ผู้พูดจะต้องสร้างความสนใจ

ตั้งแต่เริ่มพูด พร้อมทั้งสร้างความพึงพอใจ ความศรัทธา จากศิลปะในเชิงภาษาให้เกิดการยอมรับ ความคิดและการกระทำของผู้พูด ซึ่งการพูดโน้มน้าวใจนั้น ควรคำนึงถึงหลักคุณธรรมและศีลธรรม ที่จะต้องไม่โน้มน้าวเพื่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น เช่น การพูดเชิญชวน โฆษณา หาเสียง ขอความร่วมมือ เป็นต้น

4. การพูดเพื่อจรรโลงใจ เป็นการพูดเพื่อชี้ให้เห็นถึงคุณความดี คุณค่า มุ่งให้ผู้ฟังเกิดความสุขทางใจ โดยต้องไม่ใช้เวลาพูดมากเกินไป เนื้อหาเหมาะสมกับวัย และตรงเป้าหมาย เช่น การพูดให้โอวาท เล่านิทาน เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิรัช ภูมิรัตนกุล (2543, น. 52) ที่กล่าวถึง จุดมุ่งหมาย และจัดประเภทของการพูดไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การพูดเพื่อบอกเล่าข้อเท็จจริง หรือการพูดเพื่อให้ความรู้ หมายถึง ผู้พูดต้องอาศัยการเตรียมตัวเป็นอย่างดี เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้ฟังได้รับความรู้ และเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ผู้พูดต้องการสื่อสารให้ผู้ฟังได้มากที่สุด ดังนั้นผู้พูดต้องวิเคราะห์ผู้ฟัง เพื่อเลือกใช้ลักษณะของภาษาในการพูด เลือกวิธีการนำเสนอให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง และถูกต้องตามหลักเกณฑ์การพูดแต่ละประเภท

2. การพูดเพื่อความบันเทิง หรือการพูดเพื่อจรรโลงใจ หมายถึง การพูดที่มุ่งให้เกิดความบันเทิง เพลิดเพลิน สนุกสนานเป็นสำคัญ การพูดลักษณะนี้นั้นผู้พูดต้องทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ผ่อนคลาย ไม่นานเกินไป ใช้ภาษาท่าทาง น้ำเสียง และสำนวนภาษาในประกอบในการพูด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

3. การพูดเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวใจ หรือการพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูง หมายถึง การพูดที่กระตุ้นผู้ฟังให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จากทัศนคติที่ดีและปฏิบัติอย่างเต็มที่ เนื่องจากเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ทั้งนี้ ผู้พูดต้องเตรียมตัวเป็นอย่างดี ใช้การวิเคราะห์ผู้ฟัง เพื่อเข้าถึงความต้องการ และใช้ภาษาท่าทาง น้ำเสียง สีหน้า และสำนวนภาษาที่กระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วม

นอกจากนี้ อาจแบ่งจุดมุ่งหมายในการพูดอย่างเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น ดังแนวคิดของสวณิต ยมาภัย และ ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2547, น. 17-18) ที่กล่าวไว้ว่า การพูดมีจุดมุ่งหมายอยู่ 4 ประการ ได้แก่

1. การพูดเพื่อการค้นหาคำตอบ หมายถึง การพูดตั้งคำถามในสิ่งที่ต้องการค้นหาคำความจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. การพูดเพื่อการบอกกล่าว หมายถึง การพูดแสดงความรู้หรือข้อเท็จจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

3. การพูดเพื่อการโน้มน้าวใจ หมายถึง การชี้ประโยชน์หรือโทษอย่างชัดเจน เพื่อให้บุคคลปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ

4. การพูดเพื่อการจรรโลงใจ หมายถึง การพูดให้ผู้ฟังเกิดความสุข สนุกสนาน มีเจตคติที่ดี จากการได้รับคุณค่าหรือความดีงามผ่านการพูด

จุดมุ่งหมายของการพูดนั้นสามารถเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ซึ่งจะให้ผู้พูดบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยเริ่มต้นนั้นผู้พูดจะต้องพยายามดึงดูดความสนใจจากผู้ฟังด้วยกลวิธีต่างๆ แล้วพูดให้ผู้ฟังรู้สึกถึงจุดมุ่งหมายของการพูดที่แท้จริงของผู้พูดเชื่อมโยงกับการทำให้ผู้ฟังเกิดแรงกระตุ้นจากความต้องการภายในของผู้ฟัง โดยผู้ฟังต้องเข้าใจและเห็นภาพในสิ่งที่ผู้พูดได้พูด ดังนั้น จึงสรุปด้วยการโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังปฏิบัติตามความต้องการของผู้พูด (นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์, 2551, น. 35-36) หากผู้พูดดำเนินตามลำดับขั้นตอนดังกล่าวไปแล้วข้างต้น จะทำให้ผู้พูดบรรลุจุดมุ่งหมายในการพูดได้

องค์ประกอบของการพูด

การพูดต้องมีกระบวนการซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร 5 ประการที่จะทำให้เกิดการสื่อสารเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ ดังนี้

1. ผู้พูด (ผู้ส่งสาร) คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ส่งสารทางวาจา กิริยาท่าทาง ให้ผู้ฟังได้ทราบความรู้สึก ความรู้ ความคิด หรือความต้องการต่างๆ ผ่านความสามารถในการใช้ภาษาและบุคลิกภาพที่ดีของผู้พูด

2. สาร คือ เนื้อหาที่พูด โดยแบ่งออกเป็น สารประเภทข้อเท็จจริง และสารประเภทข้อคิดเห็น ลักษณะของสารที่ดีต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน มีคุณค่า ตรงตามจุดประสงค์ของการสื่อสาร

3. ผู้ฟัง (ผู้รับสาร) คือ ผู้ที่ฟังเรื่องราวจากผู้พูด อาจมีโอกาสได้ซักถามหรือสนทนา โดยสารที่ได้รับนั้นจะตรงตามเจตนาของผู้ส่งสารและทำให้เกิดการสื่อสารในครั้งนั้นๆ เกิดประสิทธิภาพได้ ต้องมีปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการเข้าใจสารจากผู้พูด ได้แก่ ความสนใจ ความพร้อม พื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ และทักษะของผู้ฟัง

4. เครื่องมือสื่อความหมาย คือ คำพูดหรือภาษา อันเป็นเครื่องโยงความคิด ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และสื่อดิจิทัล ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ผลที่เกิดจากการพูด คือ ผลตอบสนองที่เกิดจากการพูดหรือปฏิกริยาของผู้ฟังทั้งด้านบวกและด้านลบ

ลักษณะของภาษาพูดที่ดี ที่จะทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพสูงสุด กล่าวคือ การสื่อสารที่ทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารเข้าใจตรงกัน โดยทั่วไปที่มีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

1. เหมาะสมกับสถานที่และโอกาส โดยผู้พูดพิจารณาจากพื้นฐานของผู้ฟัง เป็นสำคัญ

2. คำพูดสุภาพ ไม่เป็นภาษาทางการหรือภาษาเขียน โดยใช้ให้เหมาะสมตามวิธีพูดแบบสนทนา

3. ใช้คำง่าย ๆ และสั้น ตรงความหมาย ไม่ควรมีสันธานเชื่อมประโยคมากกว่า 1 คำ

4. ใช้บุรุษสรรพนามให้บ่อยครั้ง เนื่องจากจะทำให้ผู้พูดและผู้ฟังสามารถสื่อสารกันอย่างใกล้ชิด ตรงไปตรงมา และเป็นกันเอง

5. ไม่ควรใช้ถ้อยคำ วลี หรือข้อความเดียวกันบ่อย ๆ เพราะผู้ฟังจะเกิดความเบื่อหน่าย

6. ควรเป็นคำพูดที่ก่อให้เกิดอารมณ์หรือภาพพจน์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย ไม่ต้องเสียเวลาคิด

7. ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนตามหลักการออกเสียงในภาษาไทย เพราะถ้าหากออกเสียงไม่ถูกต้องอาจทำให้ความหมายของคำคลาดเคลื่อน นำไปสู่ความเข้าใจที่ผิดพลาดของผู้ฟังได้ (ฐนสจันทร วงศ์สุวรรณะ, 2547, น. 173-174)

จากกระบวนการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การพูดเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยขั้นตอนอันเป็นลักษณะธรรมชาติของการพูด ซึ่งจะทำให้ผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจได้ตรงกัน ดังนั้น ผู้พูดบางคนอาจถูกผู้ฟังเข้าใจผิดได้เนื่องจากผลต่อการสื่อสารทำให้สื่อความได้ไม่สมบูรณ์หรือผิดไปจากวัตถุประสงค์ของการส่งสาร และเช่นเดียวกัน เมื่อผู้ฟังส่งสารกลับไปสู่ผู้ฟัง ก็อาจไม่สมบูรณ์ได้เช่นกัน ดังนั้น ทั้งผู้พูดและผู้ฟังจึงมีความสำคัญเท่าเทียมกันคือแต่ละฝ่ายสามารถเป็นได้ทั้งผู้พูดและผู้ฟังในการสื่อสารได้เท่ากันจึงสมควรต้องฝึกฝนทักษะในการฟังและการพูด เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทของการพูด

วีระเกียรติ รุจิรกุล (2558, น. 12-13) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของการพูดนั้น อาจแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบ ตามลักษณะของบริบทแวดล้อม หรือความต้องการในการวิเคราะห์การพูด ซึ่งในแต่ละประเภทของการพูดจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. การแบ่งประเภทการพูดตามวัตถุประสงค์

1.1 การพูดเพื่อให้ความรู้ หมายถึง การพูดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อบอกกล่าวความรู้และข้อเท็จจริงอย่างชัดเจนแก่ผู้ฟัง ซึ่งผู้ฟังมีความต้องการที่จะรับทราบข้อมูล

1.2 พูดเพื่อให้ความบันเทิง หมายถึง การพูดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน ตลกขบขัน ส่งผลต่อความบันเทิงใจจิตใจ

1.3 พูดเพื่อโน้มน้าวใจ หมายถึง การพูดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจูงใจให้ผู้ฟังคล้อยตาม โดยสะท้อนให้ผู้ฟังตระหนักถึงผลประโยชน์หรือโทษ แล้วปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกของผู้พูด

2. การแบ่งประเภทการพูดตามวิธีการพูด

2.1 การพูดแบบฉับพลัน หมายถึง การพูดที่ผู้พูดไม่มีโอกาสได้เตรียมตัวล่วงหน้า ต้องส่วนมากมักจะเป็นการเชิญเพื่อพูดอย่างกะทันหันในโอกาสต่างๆ ซึ่งผู้พูดต้องอาศัยไหวพริบและความสามารถเฉพาะตนของผู้พูดเป็นอย่างมาก

2.2 การพูดแบบท่องจำ หมายถึง การพูดที่ผู้พูดมีโอกาสได้เตรียมตัวล่วงหน้ามาก่อน แล้วท่องจำเนื้อหาที่จะพูดมาจนขึ้นใจ ผู้พูดต้องใช้ความสามารถในการพูดของตนเองเพื่อให้การพูดเป็นธรรมชาติ ซึ่งต้องเกิดจากการจำบทพูดได้อย่างแม่นยำ จึงจะสามารถพูดออกมาได้อย่างคล่องแคล่ว หากผู้พูดลืมนบทในระหว่างการพูด อาจส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในการพูดได้

2.3 การพูดแบบอ่านจากต้นฉบับ หมายถึง การพูดที่ผู้พูดจะอ่านบทจากต้นฉบับที่เตรียมไว้แล้วอย่างสมบูรณ์ ผู้พูดหรือผู้อ่านควรซ้อมอ่านมาล่วงหน้า ซึ่งในขณะที่พูดหรืออ่าน ไม่ควรก้มหน้าอ่านเพียงอย่างเดียว อาจใช้สายตามองมายังผู้ฟังเป็นระยะ และใช้เสียงในการพูดให้เป็นไปตามธรรมชาติ การพูดในลักษณะนี้มักใช้กับงานพิธีการ

2.4 การพูดแบบมีบันทึก หมายถึง การ การพูดที่ผู้พูดได้เตรียมจดหัวข้อหรือข้อความสำคัญ เพื่อเตือนความจำในขณะที่พูด สามารถพูดสลับกับมองหัวข้อแล้วพูดขยายความข้อความสำคัญนั้น ๆ ซึ่งการพูดลักษณะนี้ ผู้พูดต้องมีข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า แล้วทำความเข้าใจ

เข้าใจในข้อมูลนั้น ๆ มาเป็นอย่างดี จะส่งผลต่อความมั่นใจและความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นการพูดที่ได้รับนิยามและได้ผลดีกว่าการพูดในรูปแบบอื่น ๆ

3. การแบ่งตามจำนวนผู้ฟัง

3.1 การพูดระหว่างบุคคล หมายถึง การพูดระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลหนึ่ง หรือแบบกลุ่มย่อย ซึ่งเป็นการพูดพื้นฐานในชีวิตประจำวันของทุกคน

3.2 การพูดในกลุ่ม หมายถึง การพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่มคนที่มีสมาชิกตั้งแต่ 2 คน จนถึง 10 คน เพื่อแก้ไขปัญหา วางแผน ปรีกษา แลกเปลี่ยน ความรู้และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะนำประสบการณ์ที่มีประโยชน์มาแลกเปลี่ยนและพูดคุยในกลุ่ม ซึ่งเป็นการพูดที่ส่งผลดีต่อการฝึกทักษะในการพูด เนื่องจากสมาชิกมีจำนวนไม่มากนัก

3.3 การพูดในที่ชุมชน หมายถึง การพูดต่อหน้าผู้ฟังจำนวนมากในสถานที่ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ผู้พูดต้องเตรียมตัวและฝึกฝนมาจนชำนาญ

3.4 การพูดผ่านสื่อมวลชน หมายถึง การพูดผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หรือช่องทางสื่อสารอื่น ๆ ออกสู่ผู้ฟังจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถเลือกเพศ วัย วุฒิการศึกษา ของผู้ฟังได้ ผู้ฟังที่หลากหลายจะมีโอกาสได้ฟังข้อความของผู้พูดไปพร้อมกัน แต่ผู้พูดไม่มีโอกาสได้ทราบปฏิกิริยาตอบสนองจากผู้ฟังในทันที ดังนั้น จึงเป็นการพูดที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

4. การแบ่งตามโอกาส

4.1 การพูดที่เป็นทางการ หมายถึง การพูดต่อผู้ฟังจำนวนมากหรือสาธารณชน มีลักษณะเป็นแบบแผน ผู้พูดต้องเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี ทั้งในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา บุคลิกภาพ และการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการประกอบการพูด เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือต่อผู้ฟัง

4.2 การพูดที่ไม่เป็นทางการ หมายถึง การพูดในชีวิตประจำวันทั่วไป ซึ่งอาจจะเป็นการพูดระหว่างบุคคล การพูดในกลุ่ม หรือการพูดในที่ชุมชนที่เป็นกันเอง ไม่เคร่งครัดด้านการใช้ภาษา

วิรัช ลภีรัตนกุล (2543, น. 54-66) ได้กล่าวถึง การแบ่งประเภทหรือลักษณะของการพูดแบบแบ่งประเภทการพูดตามความมุ่งหมาย เป็นลักษณะของการพูดที่ทำให้ผู้พูดเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์ในการพูด ดังนี้

1. การพูดเพื่อให้ความรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ฟัง แบ่งออกได้เป็นการพูดประเภทต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1.1 การพูดรายงาน หมายถึง การพูดเพื่อให้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือ การรายงานผลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยทั่วไปมักใช้กับการพูดรายงานเชิงวิชาการหรือการ รายงานผลหรือการสรุปผลต่าง ๆ

1.2 การพูดแนะนำ หมายถึง การพูดให้คำแนะนำ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ และปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของการพูด

1.3 การพูดบรรยาย หมายถึง การพูดเพื่อให้ความรู้ ซึ่งผู้ฟังเป็นผู้รับ ความรู้จากการพูดโดยที่ผู้พูดได้ให้รายละเอียด การพูดลักษณะนี้มักใช้กับสถานการณ์ในการ เรียนรู้ เช่น ในห้องเรียน หรือห้องบรรยายที่มุ่งให้ผู้ฟังเกิดความรู้

2. การพูดเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้ฟังคล้อยตามและยอม ปฏิบัติในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ โดยผู้พูดจะใช้ความน่าเชื่อถือ เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ฟังกระทำตาม

การแบ่งประเภทการพูด อาจจะเป็นการแบ่งตามรูปแบบของการพูด ดังที่สมพร ร่วมสุข และ มณฑนา วัฒนถนอม (2548, น. 144-175) ได้กล่าวถึง การพูดประเภทโดยแบ่งเป็น รูปแบบที่แตกต่างกัน ตามลักษณะต่าง ๆ โดยสรุปได้ ดังต่อไปนี้

1. การพูดเล่าเรื่อง หมายถึง การพูดเพื่อถ่ายทอดเหตุการณ์ หรือเรื่องใด ๆ ให้แก่ผู้ฟัง การพูดลักษณะนี้ เป็นการพูดในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคนในสังคม ที่ต้องพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน

2. การพูดอธิบาย หมายถึง การพูดเพื่อนำเสนอถ่ายทอดข้อมูล ใน รายละเอียดและข้อเท็จจริง ให้เกิดความเข้าใจต่อผู้ฟัง

3. การพูดสาธิต หมายถึง การพูดเพื่อแสดงลำดับการกระทำหรือรายละเอียด ขั้นตอนต่างๆ ให้ผู้ฟังเข้าใจและเห็นภาพ โดยมีสื่อประกอบ

4. การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดเพื่อสอบถามตามวัตถุประสงค์อย่าง เฉพาะเจาะจง ตามความต้องการของผู้พูด เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ที่ถูกสอบถาม แล้วนำข้อมูลนั้น มาใช้ประโยชน์ หรืออ้างอิงประกอบข้อมูลต่าง ๆ

5. การอภิปราย หมายถึง การพูดเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น ใน การหาข้อสรุปหรือข้อตกลงร่วมกันในการสร้างสรรค์ผลงานหรือแก้ไขปัญหา การพูดลักษณะนี้ ผู้ที่ ร่วมอภิปรายจะมีโอกาสในการเป็นได้ทั้งผู้พูดและผู้ฟัง โดยในระหว่างการฟังอาจนำข้อมูลนั้นมา ประกอบ แล้วเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเอง แล้วให้เหตุผลอันนำไปสู่ข้อสรุปที่ดีที่สุดหลังจาก การอภิปราย

6. การโต้วาที หมายถึง การพูดที่แบ่งผู้พูดออกเป็น 2 ฝ่าย ซึ่งแต่ละฝ่ายจะมีความคิดและความเชื่อมั่นในประเด็นที่แตกต่างกัน ซึ่งการพูดจะเป็นการโต้ตอบโดยใช้เหตุผล ประกอบกับความรู้และข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มาโต้แย้งกับฝ่ายตรงข้าม

7. การประชุม หมายถึง การพูดในสถานที่ที่บุคคลมารวมกลุ่มกันเพื่อสนทนา หรือหารือภายใต้วัตถุประสงค์และหัวข้อเรื่องที่กำหนด โดยมีการนัดหมายล่วงหน้า ทั้งวัน เวลา และสถานที่

นอกจากนี้ พินนาทอน บัญญัติประเสริฐ (2550, น. 69) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการพูดรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับประเภทของการพูด โดยสรุปได้ ดังนี้

1. การพูดรายงาน หมายถึง การพูดที่ผู้พูดทำหน้าที่พูดอธิบายในประเด็นที่ได้ศึกษา ตามขั้นตอนหรือวิธีการศึกษาที่ผู้พูดได้ศึกษามาด้วยตนเอง และสรุปผลนั้นมาพูดเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ

2. การพูดโต้วาที หมายถึง การพูดโดยมีประเด็นหรือข้อดีที่กำหนด โดยส่วนใหญ่การตั้งประเด็นจะสำรวจประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคม แล้วให้ผู้พูดทั้ง 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายเสนอ และฝ่ายค้าน ได้นำข้อมูลมาโต้แย้งกันเพื่อหาข้อสรุปที่มีเหตุผล

3. การพูดอภิปราย หมายถึง การพูดที่นำประเด็นและข้อมูลในเรื่องต่างๆ มาแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนระหว่างกัน โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายเป็นผู้แจ้งหัวข้อ แนะนำ และควบคุมเวลา ให้คณะผู้อภิปรายได้ให้ความรู้ แสดงความคิดเห็น ภายใต้อำนาจการอภิปราย

4. การกล่าวสุนทรพจน์ หมายถึง การพูดที่ผู้พูดต้องการสื่อสารกับผู้ฟังโดยต้องการให้ผู้ฟังเกิดปฏิกิริยาตอบสนองที่ดีหลังการฟัง โดยใช้วาทีศิลป์

จากการศึกษาประเภทของการพูดสรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของการพูดนั้นสามารถแบ่งประเภทได้หลายรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของการพูด และความต้องการในการศึกษา หากแบ่งตามวิธีการพูด จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับลักษณะของการพูดตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง และในส่วนของ การแบ่งตามความมุ่งหมายในการพูดนั้น จะมุ่งเน้นถึงวัตถุประสงค์ในการพูด โดยคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างรูปแบบกับเนื้อหาของการพูด

บุคลิกภาพที่เหมาะสมของผู้พูด

สิ่งแรกที่ปรากฏต่อสายตาของผู้ฟัง ในขณะที่ผู้พูดเริ่มต้นในการพูดนั้น คือ บุคลิกภาพของผู้พูด ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย กิริยาอาการต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในสิ่งที่ผู้พูดได้นำเสนอออกไป โดยกิตติชัย พินโน (2554, น. 203-204) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของการพูดไว้ ดังนี้

1. บุคลิกภาพภายนอก หมายถึง ลักษณะที่ผู้ฟังสามารถมองเห็นได้จาก
รูปลักษณะที่ปรากฏอย่างชัดเจน ได้แก่

1.2 การแต่งกาย ผู้พูดควรพิจารณาการแต่งกายให้เหมาะสมกับสถานะ
ช่วงวัย บริบท ซึ่งผู้พูดควรให้เกียรติต่อผู้ฟังและสถานที่ โดยคำนึงถึงรูปร่างของผู้พูด กาลเทศะ และ
ความสะอาดเรียบร้อย

1.3 การปรากฏตัว เป็นการสร้างความประทับใจแรกพบต่อผู้ฟัง ซึ่งสร้าง
ทัศนคติเบื้องต้นต่อผู้พูด ว่าผู้ฟังรู้สึกอย่างไรต่อผู้พูด และจะเป็นการสร้างความสนใจในการฟังต่อ
ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี หากผู้พูดมีความกระตือรือร้น เป็นธรรมชาติ รักษาความสุภาพ และแสดงออก
ว่าตนเองมีความเต็มใจในการพูด

1.4 การใช้สายตา เป็นการแสดงความรู้สึกทางอารมณ์ที่ส่งไปถึงผู้ฟัง ที่
จะสามารถสร้างความจริงใจ สื่อสารความรู้สึกของผู้พูด และสร้างบรรยากาศความใกล้ชิดของผู้
พูดกับผู้ฟัง

1.5 น้ำเสียง เป็นการสร้างบรรยากาศและแสดงความรู้สึกของผู้พูด โดย
การใช้น้ำเสียงนั้น ควรเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสถานการณ์ โดยผู้พูดควรใช้ระดับเสียงควบคุม
จังหวะการพูด มีการใช้เสียงสูงต่ำให้เหมาะสมกับเนื้อหา นอกจากนี้เสียงในการพูดควรดัง
พอประมาณให้ผู้ฟังได้ยินอย่างทั่วถึง การพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและอักขรวิธี ไม่ซ้ำหรือ
เร็วเกินไป

1.6 การใช้ภาษา การพูดควรเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง
กาลเทศะ โดยพูดให้ชัดเจน ตรงกับประเด็นหัวข้อของการพูด

ลักษณะท่าทางในระหว่างการพูดนั้น นับว่าเป็นบุคลิกภาพนอกที่ปรากฏต่อ
สายตาผู้ฟังเช่นกัน โดยในระหว่างการพูด ผู้พูดจะต้องมีการแสดงออกตามสถานการณ์ ได้แก่ การ
เดิน การยืน และการนั่ง ซึ่งการเดินเข้ามาสู่จุดศูนย์กลางของการพูดนั้น เป็นการพบกันครั้งแรก
ระหว่างผู้ฟังและผู้พูด ดังนั้น ผู้ฟังจะเริ่มสังเกตผู้พูดตั้งแต่เมื่อผู้พูดเริ่มเดินเข้ามาถึง ซึ่งผู้พูดควร
เดินเข้ามาด้วยบุคลิกภาพที่ดี ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไป แกว่งแขนตามจังหวะของการเดิน ยืดหลังและ
หน้าอกให้สง่างาม ศีรษะมองไปด้านหน้าตั้งตรง โดยเน้นความเป็นธรรมชาติ เมื่อมาถึงจุดในการ
พูด ผู้พูดอาจยืนหรือนั่งตามความเหมาะสมของสถานการณ์หรือการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับการพูด
หากเป็นการยืน ควรยืนตัวตรง ขยับร่างกายอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่พึงผั่งหรืออุปกรณใด ๆ ส่วน
ถ้าเป็นการนั่ง ให้นั่งตัวตรง ไม่นั่งไขว่ห้าง จัดระเบียบร่างกายในการนั่งให้เป็นธรรมชาติ แต่ไม่ควร
นั่งสบายจนเสียบุคลิกภาพ

2. บุคลิกภาพภายใน คือ การรับรู้ถึงลักษณะนิสัยและทัศนคติของผู้พูด จากการแสดงออกของผู้พูดระหว่างการพูด ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกระตือรือร้น ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการพูด ความคิดริเริ่ม ความจริงใจต่อผู้ฟัง ปฏิภาณไหวพริบ และอารมณ์เชิงบวกที่ส่งต่อสู่ผู้ฟัง ซึ่งบุคลิกภาพภายในนี้ เกิดจากการเตรียมตัวในการพูด ที่ผู้พูดต้องศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล แล้วทำความเข้าใจต่อสิ่งที่พูดอย่างแท้จริง เมื่อผู้พูดเกิดความเข้าใจและมีโอกาสได้ฝึกฝนตนเองในการพูดอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ผู้พูด ถ่ายทอดบุคลิกภาพภายในเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้การพูดบรรลุวัตถุประสงค์ได้

กล่าวได้ว่า บุคลิกภาพทั้งภายนอกและภายในมีความสำคัญต่อความประทับใจและความน่าเชื่อถือของผู้ฟังในตัวผู้พูด ไม่ว่าจะเป็นการแสดงท่าทาง การใช้ น้ำเสียง การใช้ส่ายตา และความรู้สึกจากภายในที่ส่งผ่านมายังผู้ฟัง ดังนั้น ผู้พูดควรพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

การเตรียมการพูด

การพูดในแต่ละครั้ง เป็นการปรากฏตัวต่อหน้าบุคคลหลากหลายประเภท ได้แก่ ช่วงวัย อายุ การศึกษา และทัศนคติ ดังนั้น การเตรียมการพูดจึงมีความสำคัญอย่างมาก ที่จะสร้างความน่าเชื่อถือ และทำให้การพูดบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ดังนั้น ผู้พูดควรเตรียมตัวพูดก่อนการพูด เพื่อให้การพูดนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยในการเตรียมการพูดนั้น มีสิ่งที่ต้องเตรียม ได้แก่ การเตรียมเรื่อง และการเตรียมตัวผู้พูด

ในการเตรียมเรื่องสำหรับการพูดนั้น สุนสัจจันทร์ วงศ์สุวรรณะ (2547, น. 11-16) ได้กล่าวไว้สอดคล้องกับ วีระเกียรติ รุจิรกุล (2558, น. 14-16) กล่าวคือ ผู้พูดต้องตั้งวัตถุประสงค์ในการพูดเป็นหลัก เพื่อเตรียมเนื้อหาให้สอดคล้องกลับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยวิเคราะห์จากผู้ฟังว่า กลุ่มผู้ฟังมีลักษณะของ เพศ วัย ความเชื่อ ศาสนา อาชีพ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม และความสนใจอย่างไร พร้อมทั้งพิจารณาระยะเวลาที่ต้องใช้ในการพูด เพื่อเลือกเรื่องที่จะพูด โดยมีหลักการและข้อควรพิจารณาการเลือกเรื่อง ดังนี้

1. เลือกเรื่องที่คุณพูดมีความรู้ ประสบการณ์ และสามารถอธิบายได้ดี
2. เลือกเรื่องที่คุณพูดและผู้ฟังมีความสนใจที่ตรงกันมากที่สุด
3. เลือกเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง
4. เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับความคิด สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้ฟัง
5. เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับโอกาสและตรงตามวัตถุประสงค์
6. เลือกเรื่องที่ทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย

7. เลือกเรื่องที่ขอบเขตของเนื้อหาไม่กว้างหรือแคบจนเกินไป เหมาะสมกับระยะเวลาในการพูด

การวางโครงเรื่องการพูดนั้น นักวิชาการได้จำแนกขั้นตอน แบ่งได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเริ่มเรื่อง (คำนำ) เป็นพูดเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดความสนใจในเรื่องที่จะพูด อยากติดตามฟัง ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้ผู้ฟังตั้งใจฟังเนื้อหาในการพูดต่อไป

2. การดำเนินเรื่อง (เนื้อเรื่อง) คือ เนื้อหาตามหัวข้อเรื่องและผู้ฟังให้ความสนใจในการฟัง

3. การสรุป เมื่อผู้ฟังได้รับฟังเนื้อหาทั้งหมดแล้ว การพูดสรุปจะช่วยประมวลความรู้และความคิดทั้งหมดซึ่งเป็นเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องตามวัตถุประสงค์ของผู้พูดที่ได้ตั้งไว้ว่า ต้องการให้ผู้ฟังได้ะไรจากการฟัง และเป็นส่วนที่สร้างความประทับใจพร้อมทั้งสร้างความทรงจำที่ดีให้แก่ผู้ฟัง (จันทิมา พรหมโชติกุล, 2530, น. 30; ฐนสจันทร วงศ์สุวรรณ, 2547, น. 11-16; วีระเกียรติ รุจิรกุล, 2558, น. 14-16; สมพร ร่วมสุข และ มณฑนา วัฒนถนอม, 2548, น. 141-142)

เมื่อนักเรียนได้วางโครงเรื่องของการพูดแล้ว ให้ทดลองพูดเพื่อซักซ้อมเนื้อหาที่ได้เตรียมไว้ พร้อมทั้งทดลองจับเวลาในการพูดเพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่เหมาะสมหรือตามข้อกำหนดของสถานการณ์ในการพูด เมื่อได้ทดลองพูดแล้วให้พิจารณาเนื้อหาและเวลา แล้วนำมาปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมต่อไป

ทั้งนี้ การวางโครงเรื่องและการทดลองพูดด้วยตนเอง จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตัวผู้พูดในระดับหนึ่ง ผู้พูดควรพิจารณาสถานการณ์ในการพูดเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการพูด โดยพิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ (2550, น. 60-61) ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างความมั่นใจในการพูด โดยมีลำดับ ดังนี้

1. การปรับทัศนคติต่อการพูดต่อหน้าที่ชุมชน กล่าวคือ ผู้พูดอาจมีทัศนคติที่มักจะกังวลเมื่อต้องปรากฏตัวต่อสายตาคณะบุคคลจำนวนมาก หรืออาจมีทัศนคติว่า การได้พูดต่อหน้าบุคคลอื่นจะเป็นพื้นที่ในการแสดงอำนาจหรือแสดงตนเหนือผู้อื่นแล้วนั้น ให้ปรับทัศนคติว่า การพูดเป็นการสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติที่บุคคล ใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันอย่างเป็นปกติ ผู้ฟังทุกคนมีชีวิตและจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้การพูดเป็นธรรมชาติ ไม่ประหม่า และไม่ข่มผู้ฟังจนขาดความเป็นมิตร

2. การเตรียมพร้อมศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งความพร้อมนี้จะช่วยให้ผู้พูดเกิดความมั่นใจในเนื้อหาและการพูดมากยิ่งขึ้น

3. การเรียบเรียงบทพูด ควรวางแผนในการนำเสนอการพูดอย่างเหมาะสมใน ส่วนของเนื้อหา ตัวอย่าง และสื่อที่จะใช้ประกอบการพูด
4. การฝึกซ้อม ผู้พูดควรทดลองพูดจริงและพิจารณาถึงความสัมพันธ์ เชื่อมโยงของเนื้อหาและเวลา
5. การหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม โดยข้อมูลนี้ผู้พูดอาจต้องใช้ในการ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งผู้พูดต้องวิเคราะห์ พิจารณา และคิดทบทวนเกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ขณะการพูด เช่น การตั้งคำถามของผู้ฟัง สถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ เป็นต้น
6. การพิจารณากำหนดการในการพูด ซึ่งในวันจริงที่ผู้พูดต้องเดินทางไปยัง สถานที่พูด ควรไปถึงก่อนเวลา เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับสถานที่ เวที และอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ต่าง ๆ ซึ่งผู้พูดควรไปทดสอบอุปกรณ์นั้นด้วยตนเอง
7. การเตรียมพร้อมทางร่างกาย สำรวจความเรียบร้อยของการแต่งกาย หน้าตาและทรงผม เพื่อตัดความกังวลต่อบุคลิกภาพภายนอกและสถานการณ์ฉุกเฉินด้านร่างกาย
8. การเตรียมพร้อมในการเข้าห้องน้ำ ผู้พูดควรเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย ไม่ดื่ม น้ำมากเกินไปเพราะอาจต้องการเข้าห้องน้ำอีกในระหว่างการพูด ควรจิบน้ำอุ่น เพื่อให้ชุ่มคอและ น้ำเสียงเป็นปกติ
9. การสร้างทัศนคติบวกต่อตนเองและผู้ฟัง เพื่อลดอคติ ให้จินตนาการ สถานการณ์ต่อผู้ฟังในทางบวกเสมอ ลดความกังวลว่าผู้ฟังอาจมีอคติต่อผู้พูดหรือเรื่องที่จะพูด
10. การนำเสนอให้ดีที่สุด กล่าวคือ ให้ผู้พูดตั้งใจพูดในสิ่งที่เตรียมมาให้เต็มที่ และดีที่สุด โดยสังเกตและจดจำปฏิกิริยาตอบสนองของผู้ฟัง แล้วนำมาเป็นบทเรียน สร้างเสริม ประสบการณ์ในการพูด เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการพูดครั้งต่อไป
11. การแสวงหาโอกาสในการพูด การมีโอกาสพูดต่อหน้าที่ชุมชนบ่อย ๆ จะ ช่วยสร้างความมั่นใจจากความคุ้นเคยในสถานการณ์การพูดได้ดี และจะทำให้ผู้พูดเกิดความ มั่นใจขึ้นทุกครั้งที่มีโอกาสได้พูด

1.2 ความหมายของการพูดรายงาน

การพูดรายงานเป็นการพูดที่จัดว่าเป็นการพูดประเภทที่ให้ความรู้แก่ผู้ฟัง เป็นการ พูดที่นำเสนอข้อเท็จจริงจากการศึกษาค้นคว้า การพูดรายงานนั้นเป็นการพูดที่ต้องอาศัยทักษะ แบบมีแนวทางและขั้นตอน ซึ่งผู้พูดจะต้องศึกษากระบวนการในการพูดแล้วนำไปสู่การปฏิบัติการ พูด โดยมีผู้ให้ความหมายของการพูดรายงานไว้ กล่าวคือ การพูดรายงาน อาจเรียกว่าการรายงาน

ด้วยการพูด หรือการรายงานด้วยวาจา เป็นลักษณะของการสื่อสารประเภทหนึ่ง ซึ่งประสงค์ ราชณสุข (2528, น. 169) กล่าวว่า การรายงาน คือ กิจกรรมการสื่อสาร ที่สามารถทำได้ตามลักษณะของทักษะของการสื่อสาร 3 ประเภท ได้แก่ การรายงานด้วยการเขียน การอ่าน และการพูด โดยการพูดรายงานนี้เป็นการพูดที่ใช้กันในชีวิตประจำวันตามสถานการณ์ที่เหมาะสม ผู้พูดอาจเล่าเรื่อง หรือปฏิบัติหน้าที่ในการพูดตามบทบาทที่ได้รับ เช่น การเป็นพิธีกร โฆษก การปราศรัย การพูดหน้าชั้นเรียน เป็นต้น ซึ่งผู้จะมีกระบวนการและขั้นตอนในการพูดที่สร้างแนวคิดที่สำคัญ โดยค้นคว้าเนื้อหาสาระความรู้ แล้วนำมาอธิบายแก่ผู้ฟังให้เข้าใจเนื้อหาสาระนั้น ๆ ได้ ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดของการพูดรายงาน คือ การอธิบาย เนื่องจากผู้ฟังต้องรับสารหรือเนื้อหาสาระที่ผู้พูดได้ศึกษาค้นคว้ามาอย่างดีแล้ว และสามารถเข้าใจสาระนั้นได้อย่างดี (ฉัตรวรุณ ตันนะรัตน์, 2523, น. 139; สมพร แพ่งพิพัฒน์, 2547, น. 216; สำเนียง มณีกาญจน์ และ สมบัติ จำปาเงิน, 2538, น. 117) ซึ่งการพูดรายงาน เป็นการพูดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญในการนำไปใช้ในการพูดในทุกช่วงวัย โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพูดรายงานไว้ ดังนี้

พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ (2550, 69) ได้ให้ความหมายของการพูดรายงานว่า หมายถึง การพูดเพื่อให้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือการรายงานผลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยทั่วไปมักใช้กับการพูดรายงานเชิงวิชาการหรือการรายงานผลหรือการสรุปผลต่าง ๆ

สอดคล้องกับ วิรัช ลภีรัตนกุล (2543, 54-56) ที่กล่าวว่า การพูดรายงานนั้น คือ การพูดที่ผู้พูดทำหน้าที่พูดอธิบายในประเด็นที่ได้ศึกษา ตามขั้นตอนหรือวิธีการศึกษาที่ผู้พูดได้ศึกษา มาด้วยตนเอง และสรุปผลนั้นมาพูดเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ

กล่าวคือ การพูดรายงาน คือการอธิบายเพื่อให้ความรู้ รายงานผล โดยอธิบายประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้พูดได้ศึกษาค้นคว้ามาแล้ว เพื่อให้ผู้ฟังรับทราบและเข้าใจในเนื้อหาโดยสรุป

1.3 จุดมุ่งหมายของการพูดรายงาน

การพูดรายงานเป็นการพูดที่มีจุดมุ่งหมายโดยเฉพาะเพื่อการรายงานในลักษณะของการพูดให้ความรู้ วิรัช ลภีรัตนกุล (2543, น. 54-55) กล่าวว่า ส่วนมากการพูดรายงานนั้น มักจะเป็นเชิงวิชาการ หรือการรายงานผลที่ผู้พูดมีความเชี่ยวชาญ ที่ได้ศึกษาค้นคว้า หรือค้นพบเชิงวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงการพูดรายงานสรุปการศึกษาค้นคว้าที่นักเรียนได้ดำเนินการศึกษาแล้วนำมาพูดรายงานแก่ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้รับทราบ ทั้งนี้ ฉัตรวรุณ ตันนะรัตน์ (2546, น. 139) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การพูดรายงานนั้น ผู้พูดอาจให้คำแนะนำต่อผู้ฟัง และผู้พูดเองอาจต้องการได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ หลังจากการพูดรายงานเสร็จสิ้น ดังนั้น

การพูดรายงานจึงต้องอาศัยความรู้และทักษะในการฝึกฝน ตามจุดมุ่งหมายของการพูดรายงาน คือ การพูดนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า หรือผลของการศึกษาค้นคว้า

1.4 หลักการพูดรายงาน

ส่วนที่สำคัญที่สุดของการพูดรายงานนั้น คือ เนื้อหาของการพูด เนื่องจากเป็นการศึกษาค้นคว้าที่รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาจากแหล่งอ้างอิงที่แตกต่างกัน หรือเกิดจากผลการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติอย่างมีกระบวนการ ดังนั้น ผู้พูดควรนำข้อมูลเหล่านั้นมาเรียบเรียง ให้ใจความสำคัญของเนื้อหาที่จะถ่ายทอดสู่ผู้ฟังนั้น มีความกระชับและชัดเจน พร้อมทั้งมีส่วนประกอบในการอธิบาย เช่น ตัวอย่าง ข้อมูลทางสถิติ เป็นต้น ผู้พูดอาจต้องสรุปข้อมูลและเลือกสรรข้อมูลที่สำคัญนำมาพูดรายงานเท่านั้น เนื่องจากหากนำข้อมูลสมบูรณ์ทั้งหมดที่มีรายละเอียดปลีกย่อยของการศึกษาค้นคว้ามามากเกินไป อาจทำให้ผู้ฟังสับสน เบื่อหน่าย หรือจับใจความสำคัญของเรื่องได้ยาก นอกจากนี้ก่อนการพูดรายงาน ผู้พูดควรวิเคราะห์ผู้ฟังว่าการเตรียมเนื้อหาที่จะพูดนั้น เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังหรือไม่ พร้อมทั้งพิจารณาภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังเพื่อให้ผู้ฟังสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยหากเนื้อหาของการพูดรายงานมีจำนวนมากหรือมีความยาว ผู้พูดควรทำแบบสรุปเนื้อหาหรือสำเนาเนื้อหาการรายงานนั้น ๆ ให้แก่ผู้ฟังด้วย เพื่อให้การฟังเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ฉัตรวรุณ ตันนะรัตน์, 2546, น. 139) ทั้งนี้ ประสงค์ วิทยนสุข (2528, น. 170) กล่าวว่า แนวทางของการพูดรายงานนั้น มีหลักของการพูดรายงาน เพื่อให้ผู้พูดได้ฝึกฝน เนื่องจากเป็นทักษะสำคัญที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพูด ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนพูด ผู้พูดควรเตรียมเนื้อหาการพูด กล่าวคือ รวบรวมและลำดับเนื้อหา โดยแบ่งเป็นหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย ข้อมูลสำคัญหรือสิ่งที่ต้องเน้นย้ำ ตามลำดับขั้นตอน พร้อมกับเตรียมข้อมูลการอ้างอิง ทั้งในด้านสถิติและเนื้อหาไว้อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะการพูดรายงานแบบวิจารณ์ ที่ผู้พูดต้องแสดงเหตุผลในการวิจารณ์ทั้งด้านบวกและด้านลบ

2. การเตรียมส่วนสรุปไว้ เพื่อพูดรายงานในตอนท้าย หลังจากเสร็จสิ้นเนื้อหาของ การพูดรายงาน งดการพูดสรุปตั้งแต่เริ่มต้นการพูด เนื่องจากอาจทำให้ผู้ฟังไม่สนใจรายละเอียดของเนื้อหา หรืออาจเกิดความเข้าใจผิดตั้งแต่เริ่มต้น

3. วิเคราะห์กลุ่มผู้ฟังเพื่อใช้ภาษาให้เหมาะสม ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย และสร้างความสนใจให้แก่ผู้ฟังได้

4. การพูดรายงานนั้น ส่วนที่สำคัญที่สุดคือการสรุปเนื้อหาที่ได้ค้นคว้ามาอย่างดีแล้ว เพื่อพูดรายงาน ผู้พูดจึงต้องคิดไว้เสมอว่าไม่ควรอ่านเนื้อหาต่อหน้าผู้ฟัง แต่ควรเป็นการอธิบายสรุปเนื้อหาที่ได้เตรียมไว้

1.5 ประเภทของการพูดรายงาน

การแบ่งประเภทของการพูดรายงาน ได้มีการกล่าวถึงในหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ การแบ่งประเภท จะขึ้นอยู่กับลักษณะของวัตถุประสงค์ในการพูดรายงาน ซึ่งประสงค์ ราชณสุข (2528, น. 169-170) ได้แบ่งการพูดรายงาน ออกเป็น 3 ประเภท ตามวัตถุประสงค์ของการพูดรายงาน ดังนี้

1. การพูดรายงานแบบสรุปผล หมายถึง การพูดรายงานผลการศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาสรุปเป็นรอบ อาจจะเป็นช่วงในรอบสัปดาห์ หรือรอบปี

2. การพูดรายงานแบบแถลงข้อเท็จจริง หมายถึง การพูดรายงานข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจากการปฏิบัติ ซึ่งเสนอรายละเอียดในด้านหลักการการปฏิบัติ วัตถุประสงค์ การตั้งสมมติฐาน รายละเอียดข้อมูล การอ้างอิง ผลที่ได้รับ และการสรุปผล

3. การพูดรายงานแบบวิจารณ์ หมายถึง การพูดรายงานแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและข้อสนับสนุน ทั้งเชิงเห็นด้วยและคัดค้าน ซึ่งเกิดจากการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่มีแหล่งอ้างอิงชัดเจน พร้อมตัวอย่าง

นอกจากนี้ สำเนียง มณีกาญจน์ และ สมบัติ จำปาเงิน (2538, น. 117) ได้กล่าวถึงประเภทของการพูดรายงานไว้ สอดคล้องกับ ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์ (2546, น. 140-142) ซึ่งแบ่งประเภทของการพูดรายงาน 5 ประเภท ดังนี้

1. การพูดรายงานแบบประสบการณ์ หมายถึง การพูดรายงานถึงเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่ง ที่ผู้พูด จะต้องพูดตามลำดับเรื่องราวอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการกล่าวถึงเวลา สถานที่ และหัวข้อเรื่อง แล้วพูดรายงานถึงเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ตามลำดับอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเหตุการณ์ที่เลือกนำมาพูดรายงานนั้น ควรมีคุณค่าต่อผู้ฟัง และเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง

2. การพูดรายงานแบบแถลงข้อเท็จจริง หมายถึง การพูดรายงานถึงข้อเท็จจริงในเรื่องราวต่างๆ ตามหัวข้อเรื่อง หรือการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งผู้พูดควรอธิบายถึงรายละเอียดเนื้อหา หลักฐาน วัตถุประสงค์ หลักการที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับสมมติฐานที่จะเกิดขึ้น การพูดลักษณะนี้มักใช้กับการพูดถึงรายงานโครงการที่อยู่ในระหว่างการปฏิบัติ หรือกำลังจะปฏิบัติ

3. การพูดรายงานแบบสรุปผล หมายถึง การพูดรายงานสรุปผลจากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นการพูดรายงานที่นักเรียนใช้ในห้องเรียนมากที่สุด เมื่อต้องนำผลการศึกษาค้นคว้า การทดลองหรือปฏิบัติ มาอธิบายรายละเอียดหน้าชั้นเรียน

4. การพูดรายงานแบบความก้าวหน้าและผลสำเร็จ หมายถึง การพูดรายงานผลสำเร็จของการกระทำหรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มาแล้ว การพูดรายงานลักษณะนี้ มักจะเกิดขึ้นในห้องเรียน ในกิจกรรมการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ หรือการรายงานการสรุปการวัดและประเมินผลต่าง ๆ

5. การพูดรายงานแบบวิจารณ์ คือ การพูดแสดงความคิดเห็นทั้งในด้านบวกและลบอย่างมีเหตุผล ซึ่งผู้พูดจะต้องศึกษาค้นคว้าให้เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะวิจารณ์มาเป็นอย่างดี พร้อมทั้งสามารถให้คำแนะนำและเสนอข้อคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้

ทั้งนี้ การพูดรายงาน อาจแบ่งตามจำนวนของผู้พูดได้ พิมพากรณ์ บุญประเสริฐ (2550, 78-79) ได้กล่าวถึง ประเภทของการพูดรายงานไว้ ดังนี้

1. การพูดรายงานแบบเดี่ยว หมายถึง การพูดอธิบายสรุปผลในประเด็นที่ได้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง ซึ่งการพูดรายงานลักษณะนี้ จะมีคนเดียวในหัวข้อที่พูด โดยผู้พูดจะต้องมีการเตรียมตัวก่อนพูด ตั้งแต่การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล จนกระทั่งการปฏิบัติการพูด ด้วยตนเอง

2. การพูดรายงานแบบกลุ่ม หมายถึง การพูดรายงานผลการศึกษาค้นคว้า เช่นเดียวกับการพูดรายงานแบบเดี่ยว แต่เป็นการศึกษาร่วมกันเป็นหมู่คณะแล้วนำมารายงานเป็นหมู่คณะ โดยผู้พูดจะแบ่งกันศึกษาค้นคว้ารายละเอียดในแต่ละหัวข้อเรื่องที่ได้ศึกษา ซึ่งแต่ละคนต้องศึกษาและเตรียมข้อมูลในส่วนของตนเองเพื่อนำมารายงาน ดังนั้น จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปประเภทของการพูดรายงานได้ ดังนี้

ตาราง 1 สรุปประเภทของการพูดรายงาน จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ประสงค์ รายละเอียด (2528)	สำเนียง มนิกายจน์ และ สมบัติ จำปาเงิน (2530)	ฉัตรรุณ ต้นระรัตน์ (2539)	พิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ (2551)
1. การพูดรายงานแบบ สรุปผล	1. การพูดรายงานประสมการณ์	1. การพูดรายงานประสมการณ์	1. การพูดรายงานแบบเดี่ยว
2. การพูดรายงานแบบแถลง ข้อเท็จจริง	2. การพูดรายงานข้อเท็จจริง	2. การพูดรายงานแบบแถลง ข้อเท็จจริง	2. การพูดรายงานแบบกลุ่ม
3. การพูดรายงานแบบ วิจารณ์	3. การพูดรายงานสรุปผล	3. การพูดรายงานสรุปผล	
	4. การพูดรายงานความก้าวหน้า และผลสำเร็จ	4. การพูดรายงานความก้าวหน้าและ ผลสำเร็จ	
	5. การพูดรายงานแบบวิจารณ์	5. การพูดรายงานแบบวิจารณ์	

จากการศึกษาประเภทของการพูดรายงาน สรุปได้ว่า การพูดรายงานสามารถแบ่งประเภทได้ตามวัตถุประสงค์หรือตามลักษณะของผู้พูดรายงาน โดยงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเภทของการพูดรายงานโดยได้วิเคราะห์จากเนื้อหาหรือประเภทของการพูดรายงาน ที่สามารถเสริมทักษะการพูดรายงานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ได้ศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในรายวิชาภาษาไทย สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐานที่ ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ ตัวชี้วัดที่ ท 3.1 ม.1/1 การพูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ตัวชี้วัดที่ ท 3.1 ม.1/3 การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู และตัวชี้วัดที่ ท.3.1 ม.1/5 การพูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา ดังนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ประเภทของการพูดรายงานที่จะนำมาใช้ในการทดลองครั้งนี้ สรุปประเภทของการพูดรายงาน ได้แก่ การพูดรายงานแบบประสบการณ์ การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และการพูดรายงานแบบวิจารณ์

1.6 ความสามารถในการพูดรายงาน

การพูดรายงานเป็นการพูดต่อหน้าที่ชุมชนประเภทหนึ่ง ที่อาจมีโอกาพบเจอได้บ่อยครั้ง ทั้งในช่วงชีวิตการเรียนและการทำงาน ซึ่งการพูดในแต่ละครั้ง ผู้พูดอาจมีอาการประหม่าและตื่นเต้น พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ (2550, น. 78) ได้กล่าวถึง การพูดรายงาน ไว้ 2 ช่วงเวลา ได้แก่ ก่อนพูดรายงาน และขณะพูดรายงาน โดยความสามารถในการพูดรายงานในช่วงก่อนการพูดรายงานนั้น จะเป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมก่อนพูดซึ่งผู้พูดจะต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะพูด แล้วนำมาฝึกฝนเพื่อสร้างความมั่นใจและปรับแก้เนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาในการพูดจริง และถ้าหากการพูดต้องใช้อุปกรณ์ในการประกอบการพูด ผู้พูดควรเตรียมให้พร้อมก่อนพูด หลังจากเตรียมความพร้อมแล้ว ช่วงเวลาในขณะพูดรายงาน เป็นสิ่งที่ปรากฏในสถานการณ์จริง ซึ่งผู้พูดจะแสดงออกถึงความสามารถในการพูดรายงานในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. นั่งหรือยืนด้วยท่าทางที่เหมาะสมตามกาลเทศะ และมั่นใจ
2. กล่าวทักทายผู้ฟังอย่างสุภาพ
3. เริ่มการพูดรายงาน โดยขณะพูด ควรกวาดสายตาและสบตาผู้ฟังให้ทั่วถึง ใช้ น้ำเสียงที่เหมาะสม มีระดับความดังเพียงพอกับสถานที่และจำนวนผู้ฟัง เน้นเสียงหนักเบา ตาม

เนื้อหาของเรื่อง พร้อมกับใช้ท่าทางและเคลื่อนไหวอย่างเหมาะสมตามจังหวะการพูด เพื่อส่งเสริมให้การพูดน่าสนใจยิ่งขึ้น

4. การสรุปปิดท้ายการพูดด้วยการสรุปข้อมูลสำคัญสั้น ๆ และให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง

นอกจากนี้ แบล็ก เอ แอนด์ ซี (2554, น. 33-34) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับความสามารถในการพูดรายงานหรือการพูดนำเสนอ ที่สามารถดึงดูดความสนใจผู้ฟังและพูดเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสามารถในการพูดรายงานหรือการพูดนำเสนอ ดังนี้

1. ขณะพูดให้สบตากับผู้ฟัง และมีปฏิริยาโต้ตอบที่ดีและสุภาพต่อผู้ฟังอย่างชัดเจนตลอดการพูด

2. การควบคุมท่าทางการยืน การใช้มือ และสีหน้า ให้ดีที่สุด ไม่ให้ผู้ฟังสัมผัสได้ว่า ผู้พูดมีอาการประหม่าหรือเคอะเขิน พร้อมทั้งปรับบุคลิกภาพการยืนให้สมส่วน ตัวตรง ไม่หลังงอ จะทำให้ผู้พูดมีความมั่นใจ ดูเป็นมืออาชีพ และสามารถเปล่งเสียงได้นัดมากยิ่งขึ้น

3. แสดงความเชื่อมั่นในการพูดและเนื้อหาของกรพูด เนื่องจากจะส่งผลถึงความน่าเชื่อถือในตัวผู้พูด เนื่องจากผู้ฟังมีวัตถุประสงค์ในการฟังเพื่อสร้างความเข้าใจและต้องการทราบข้อมูลของผู้พูด ทั้งนี้ ผู้พูดควรแสดงความจริงใจและกระตือรือร้นในการพูด ก็จะสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้พูดมากยิ่งขึ้น

4. ในขณะพูด ผู้พูดควรออกเสียงให้ชัดเจน เพราะหากการพูดในครั้งนั้น ๆ มีจำนวนผู้ฟังมาก และหลากหลายสถานะ ยากแก่การย้อนกลับมาพูดใหม่ ดังนั้น จึงต้องพยายามออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ให้ชัดเจน

5. การใช้น้ำเสียงมีความสำคัญในการดึงดูดความสนใจต่อผู้ฟังมาก การพูดด้วยน้ำเสียงที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาของกรพูดจึงมีความสำคัญอย่างมาก ที่ผู้พูดควรใส่ใจ ดังนั้น จึงควรปรับเสียงสูงต่ำให้เหมาะสม และไม่พูดซ้ำหรือเร็วเกินไป

การพูดรายงาน เป็นการพูดนำเสนอเรื่องราว ข้อเท็จจริง ข้อมูล สถานการณ์ หรือผล การศึกษาค้นคว้าและการปฏิบัติ ในการพูดจึงมีความร่วมมือเตรียมพร้อม ดังนี้ (สมพร ร่วมสุข และ มณฑนา วัฒนถนอม, 2548, น. 270-279)

1. กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะพูด
2. กำหนดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการพูดรายงาน
3. กำหนดโครงเรื่องและขอบเขตของเนื้อหาที่จะพูดรายงาน
4. ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

5. นำเนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้า มาสรุป เรียบเรียง และจัดลำดับ พร้อมทั้งปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับการพูดรายงาน โดยเน้นความชัดเจน กระชับ และเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง

6. วิเคราะห์กลุ่มผู้ฟังก่อนพูด แล้วนำเนื้อหามาปรับภาษาที่ใช้ในการพูดรายงาน ให้มีคำศัพท์ที่เหมาะสมกับระดับช่วงวัยและพื้นฐานความรู้ของกลุ่มผู้ฟัง

7. วิเคราะห์กลุ่มผู้ฟัง รายละเอียดเนื้อหา เวลา และสถานที่ ที่ต้องพูดรายงาน แล้วเลือกวิธีการพูดรายงานให้เหมาะสมกับบริบทดังกล่าว

8. เตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ หรือเอกสารประกอบการพูดรายงาน ที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจรายละเอียดเนื้อหาที่ผู้พูดต้องการนำเสนอได้มากขึ้นเนื้อหาที่เสนอมหากจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ สื่อหรือเอกสารประกอบ

โดยในขณะการพูดรายงาน มีขั้นตอนในการพูดรายงาน ดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยการแนะนำตัวผู้พูด ได้แก่ ชื่อ นามสกุล สถานภาพ
2. ชี้แจงองค์ประกอบสำคัญที่เป็นหัวข้อ จากเนื้อหาที่ได้เรียบเรียงมา เช่น ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น
3. พูดรายงานตามลำดับเรื่องที่เตรียมไว้ อย่างต่อเนื่อง ไม่พูดวกวน และนำเสนอตัวอย่างประกอบตามความเหมาะสม
4. ระวังพูดให้ประเมินความดังของเสียง ให้ผู้ฟังสามารถได้ยินได้ทั่วถึง ไม่พูดเสียงดังหรือเบาเกินไป สามารถเน้นเสียงตามจังหวะการพูดได้อย่างเหมาะสมตามเนื้อหา เพื่อให้การพูดน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
5. พูดออกเสียงให้ชัดเจนและถูกต้องตามอักขรวิธี พร้อมทั้งเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดการเข้าใจผิด
6. ใช้สายตามองไปยังผู้ฟัง และสบตากับผู้ฟังอย่างทั่วถึง เป็นระยะตามความเหมาะสม ไม่เพ่งจ้องไปยังจุดใดจุดหนึ่ง หรือผู้ฟังคนใดคนหนึ่งตลอดเวลา
7. แสดงท่าทางที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ท่าทางประกอบ และสีหน้าที่เหมาะสมกับเนื้อหาในการพูด พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศที่ดี
8. พูดให้พอดีและเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด ไม่พูดเกินเวลา
9. เมื่อพูดจบ ให้กล่าวขอบคุณต่อผู้ฟัง ที่ทำให้การพูดรายงานผ่านไปอย่างราบรื่น
10. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ซักถามถึงข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาการพูด พร้อมทั้งตอบคำถามอย่างสุภาพและมีเหตุผลในทุกคำถาม

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการการพูดรายงานพบว่า ความสามารถในการพูดรายงานนั้น ควรเริ่มมาจากการเตรียมความพร้อมที่ดีก่อนการพูด เมื่อผู้พูด ปรากฏตัวต่อหน้าผู้ฟังแล้ว ความสามารถในการพูดรายงานที่ปรากฏในสถานการณ์จริงนั้น เกิด จากการเตรียมพร้อมที่ดีก่อนพูด เมื่อผู้พูดได้พูดรายงานจะทำให้บุคลิกภาพ และเนื้อหาในการพูด รายงานเหมาะสมกับการพูดรายงานในประเภทต่าง ๆ

1.7 การประเมินผลการพูด

การประเมินการพูด หมายถึง การตัดสิน พิจารณา วินิจฉัย แล้วลงข้อสรุปเกี่ยวกับ การพูด โดยใช้ข้อมูลจากบริบทในขณะการพูด เป็นส่วนในการพิจารณาตัดสินพร้อมทั้งการวิจารณ์ การพูดอย่างมีวิจารณ์ญาณก่อนลงข้อสรุปในการประเมินการพูด (จันทิมา พรหมโชติกุล, 2530, น. 124) ซึ่งปรัชญา อากาศ (2542, น. 75) ได้กล่าวถึง การประเมินผล การพูดไว้ว่าควรมีหัวข้อที่จะ ประเมิน ดังนี้

1. พิจารณาจากเรื่อง ประกอบด้วย

1.1 เนื้อหา พิจารณาจากจุดมุ่งหมายของเรื่อง ไปสู่การดำเนินเรื่อง ที่ควรมี การเรียบเรียงอย่างตรงตามหัวข้อเรื่อง ซึ่งนำไปสู่การพูดในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ การเกริ่นนำ เนื้อ เรื่อง ข้อเท็จจริง การดำเนินเรื่อง ระยะเวลา การลำดับเรื่อง และข้อคิดที่ได้รับ

1.2 สาระสำคัญของเรื่องและความสมเหตุสมผลในเนื้อหาของเรื่อง

1.3 การใช้ภาษา ควรมีความชัดเจน ไม่ควรใช้คำพูดที่มีความคลุมเครือ สามารถเข้าใจไปได้ในหลายทาง หรือใช้ถ้อยคำซ้ำบ่อย ทำให้เกิดความน่าเบื่อ และใช้ถ้อยคำที่ สุภาพ

2. พิจารณาจากผู้พูด ประกอบด้วย

2.1 การเตรียมตัวของผู้พูด

2.2 ความเชื่อมั่นในตนเองขณะพูด

2.3 ความกระตือรือร้น และการควบคุมตนเอง

2.4 การออกเสียงคำได้ถูกต้องชัดเจนตามอักขรวิธี

2.5 การใช้สายตาต่อผู้ฟังและเหมาะสมกับเรื่องที่พูด

2.6 การพูดสอดคล้องกับเรื่องที่พูดและเป็นธรรมชาติคล้ายกับการสนทนา

2.7 การใช้ท่าทางประกอบการพูดที่เหมาะสมกับเนื้อหา และสถานการณ์

2.8 ความมีชีวิตชีวาในการพูด

- 2.9 ความสุภาพและมารยาทในการพูดและแสดงออกท่าทาง
- 2.10 การรักษาเวลาตามกำหนดการในการพูด
- 2.11 การใช้ไสยตัทศนูปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและใช้ได้อย่างมีอาชีพ
3. พิจารณาจากผู้ฟัง ประกอบไปด้วย
 - 3.1 ความสนใจของผู้ฟังในขณะที่พูดมีความสนใจมากน้อยเพียงใด
 - 3.2 มารยาทของผู้ฟัง เช่น การพูดคุยกัน หรือการลุกออกจากที่นั่ง เป็นต้น
 - 3.3 การตั้งคำถามที่ต้องการทราบหรือต้องการทดสอบความรู้ของผู้พูด
4. พิจารณาจากผลสำเร็จในการพูด

การพิจารณาจากผลสำเร็จในการพูดนั้น สามารถสังเกตได้จากปฏิกิริยาของผู้ฟังว่า แสดงอาการตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้พูดหรือไม่ พร้อมทั้งพิจารณาการกระทำของผู้ฟังหลังจากที่ ฟัง ว่ามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองอย่างไรบ้าง

นอกจากนี้ นันทา ชูนภักดี (2529, น. 60-69) ได้กล่าวถึงการประเมินการพูดว่า มี ลักษณะเหมือนกับการวิจารณ์การพูด ซึ่งได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินการพูดไว้ ใกล้เคียงกับ พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ (2550, น. 74-75) และสุนทรจันทร์ วงศ์สุวรรณ (2547, น. 23-26) ว่าเป็นการประเมินการพูดแบบฟังอย่างวิเคราะห์ในแง่มุมมองต่าง ๆ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ทั้งในด้านต่อตัวผู้พูดเอง และผู้ฟัง เพื่อให้ผู้พูดพัฒนาตนเองต่อไป โดยผู้ที่สามารถวิจารณ์การพูด ได้ดี ต้องเกิดจากการเป็นผู้ฟังที่ฟังอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการประเมินการพูดนั้น ควรเป็นไปเพื่อชี้ให้เห็นข้อบกพร่องและสาเหตุของข้อบกพร่องในการพูด เพื่อฝึกให้ผู้พูดใจกว้าง พอที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และทำให้ผู้พูดสามารถประเมินการพูดของตนเองและผู้อื่นได้ ซึ่ง ปรัชญา อากาศ (2542, น. 77) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า การประเมินผลการพูด ต้องมีหลักการในการวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน โดยพิจารณาจากประเด็น ดังนี้

1. ผลที่ได้รับจากการพูด (The Result Standard) คือ การพิจารณาผลจากการพูดตามวัตถุประสงค์ของผู้พูด ว่าภายหลังจากการพูดเสร็จสิ้นแล้วนั้น ผู้พูดได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งประเมินจากเนื้อหาของผู้พูด และการตอบสนองของผู้ฟัง ทั้งนี้ การประเมิน ควรสังเกตด้วยว่า ผู้ฟังแสดงออกตามมารยาท หรือแสดงออกอย่างแท้จริงถึงผลของการพูดนั้น ๆ
2. หลักของความจริง (The Truth Standard) คือ การพิจารณาถึงความชัดเจน และข้อเท็จจริงของเนื้อหา ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาตามหลักความเป็นจริงในบางเรื่องอาจไม่สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ ผู้พูดควรใช้ศิลปะในการนำเสนอหลักของความเป็นจริงออกมาให้ชัดเจนและดีที่สุด

3. หลักจริยธรรมในการพูด (The Ethical Standard) คือ การพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของผู้พูด การแสดงออกในการพูดของผู้พูด ควรแสดงถึงความจริงใจ และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องถึงเจตนาของผู้พูด เพื่อไม่ให้ผู้ฟังเข้าใจผิด ว่าผู้พูดได้พูดถึงสิ่งที่ขัดต่อหลักจริยธรรมอันดี

4. ศิลปะในการพูด (The Artistic Standard) คือ การพิจารณาวิธีการนำเสนอเนื้อหาของ การพูด ที่สามารถทำให้ผู้ฟังคล้อยตาม และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ผู้พูดวางไว้ได้มากที่สุด

การประเมินผลการพูด ควรมีหลักเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจน พร้อมทั้งผู้ประเมิน ควรจัดบันทึกการพูดของแต่ละบุคคลไว้ ซึ่ง วรรณ บัวเกิด (2542, น. 345-350) กล่าวว่า การประเมินการพูดนั้น คือการให้ข้อมูลย้อนกลับหลังจากการพูดเสร็จสิ้น เพื่อสะท้อนให้ผู้พูดได้ทราบถึงความสำเร็จ ข้อดี และข้อด้อย ของผู้พูดเองที่จะสามารถพัฒนาตนเองในการพูดให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งรูปแบบการประเมินผลการพูดที่นิยมนำมาใช้มีหลายลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลการพูดด้วยวาจา คือ การประเมินผลด้วยการบอกข้อมูลแก่ผู้พูด โดยตรงตามที่ผู้ประเมินเห็นหรือรู้สึก อาจบันทึกโดยย่อไว้ แล้วเสนอข้อมูลตามบันทึกนั้น ทั้งนี้ อาจมีได้กำหนด ประเด็นที่จะประเมินผลไว้ แล้วแต่ว่าผู้ประเมินผลสังเกตพบเรื่องใดก็จะแจ้งให้ทราบ

2. การประเมินผลการพูดด้วยการใช้เครื่องมือ คือ ใช้เครื่องมือที่เลือกหรือสร้างขึ้นเพื่อ ช่วยให้ข้อมูลที่เสนอผู้ฟังมีประเด็นที่ชัดเจน และมีความเป็นระบบมากขึ้น ทั้งยังจะช่วยให้ผู้พูดได้ ทราบล่วงหน้าถึงเกณฑ์การประเมินผลย่อมทำให้เข้าใจตรงกัน เมื่อรับฟังการประเมินผลก็ยอมรับได้ง่าย และเห็นภาพชัดเจนขึ้นด้วย เครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินผลนิยมสร้างเป็นแบบบันทึก ข้อมูลและแบบประเมินค่าแต่ละแบบมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การบันทึกข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่มีการลำดับประเด็นที่ต้องการประเมินผล ไว้เป็นข้อ ๆ แล้วเว้นว่างไว้ให้ผู้ประเมินผลบันทึกพฤติกรรมของผู้พูดลงไป ผู้ประเมินผลจะสังเกต การพูดพร้อมทั้งบันทึกไว้ด้วย การใช้เครื่องมือแบบบันทึกข้อมูลนี้สร้างได้ง่ายและบันทึกได้สะดวก แต่หากผู้ประเมินผลขาดสมาธิหรือใช้เวลาบันทึกบางส่วนอยู่อาจไม่ทันสังเกตได้ละเอียดหรือบางครั้ง พฤติกรรมที่ปรากฏแก่สายตาและการรับรู้ ซึ่งผู้ประเมินผลต้องมาลำดับว่าควรบันทึกไว้ในหัวข้อใด บางครั้งพฤติกรรมของผู้พูดบางอย่างอาจจะตัดสินใจลำบาก ทั้งนี้ผู้ประเมินผลต้องพิจารณาให้ รอบคอบ

2.2 แบบประเมินค่า เป็นการประเมินที่มีระบบชัดเจน และมีความเป็นปรนัยสูง หากสร้างได้อย่างรัดกุม ถูกต้อง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินผล ดังนั้น จึงนิยม ประเมินผลในลักษณะนี้ โดยเฉพาะการประเมินผลอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ผู้พูดก็ยังคงพอใจ การประเมินผลลักษณะนี้ เนื่องจากแบบประเมินค่าจะระบุสิ่งที่ต้องการประเมินผลอย่างชัดเจนและ ประเมินผลระดับการให้คะแนนเป็น 1 2 และ 3 หรือ 1 2 3 4 และ 5 ซึ่งลำดับค่าของคะแนน ก็จะนิยมใช้ว่า 3 ดีมาก 2 ดี 1 ต้องปรับปรุง หรือ 5 ดีมาก 4 ดี 3 ปานกลาง 2 พอใช้และ 1 ต้องปรับปรุง นอกจากนี้ ยังสามารถใช้แบบประเมินผลตามสภาพจริง เป็นขั้นในการให้คะแนนตามระดับพฤติกรรม เพื่อให้การประเมินมีระบบชัดเจนยิ่งขึ้น

นันทา ชุนภักดี (2529, น. 63-64) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การประเมินการพูดขั้นพื้นฐานที่ต้องพิจารณาในการประเมินไว้ ดังนี้

1. เนื้อหาสาระ คือ การพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของเนื้อหาสาระที่นำเสนอของผู้พูด โดยวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การเลือกเรื่อง คุณค่า ข้อเท็จจริง ความน่าสนใจ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. การจัดระเบียบเรื่อง คือ การลำดับเนื้อหาเรื่อง และการเชื่อมโยงความคิดจากประเด็นหนึ่งไปสู่ประเด็นหนึ่งได้อย่างแนบคาย
3. การใช้ภาษา คือ การเลือกใช้คำ ที่ทำให้เนื้อหา มีความชัดเจน กระชับ และมีรสนิยมในการใช้ภาษา
4. ความกระตือรือร้น และความพร้อมในการพูด
5. การปรับตัวเข้ากับผู้ฟังตามสถานการณ์ และบรรยากาศ
6. การใช้กิริยาท่าทางประกอบการพูดในระหว่างการพูด
7. การใช้สายตาของผู้พูดกับผู้ฟัง
8. การใช้เสียงและความชัดเจนในการออกเสียงอย่างถูกต้องตามอักขรวิธี รวมถึงลีลาในการใช้เสียงให้เหมาะสมกับเนื้อหา
9. ระยะเวลาที่ใช้ในการพูดมีความเหมาะสมและตรงตามกำหนดเวลา
10. ความสนใจของผู้ฟังต่อการพูด
11. มารยาทของผู้ฟังในขณะพูด
12. การตั้งคำถามของผู้ฟังอาจทดสอบความรู้หรือลงภูมิผู้พูด
13. ความสำเร็จในการพูด ที่สังเกตจากปฏิกิริยาของผู้ฟัง

14. สภาพภาพรวมของการพูด โดยพิจารณาจากเกณฑ์การพูดในระดับที่กำหนด เช่น ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง เป็นต้น

แนวทางในการประเมินผลการพูด ซึ่งนักวิชาการบางท่านเรียกว่าการวิจารณ์การพูด นั้น พิมพากรณ์ บุญประเสริฐ (2550, น. 75-79) ได้กล่าวถึงข้อควรพิจารณาในการวิเคราะห์การพูดในแต่ละประเด็นสำคัญ ที่เป็นข้อมูลในการประเมินผลการพูด ซึ่งผู้ประเมินควรบันทึกในระหว่างการฟัง เพื่อพิจารณาแนวทางในการวิเคราะห์และวิจารณ์ ดังนี้

1. ชื่อ กล่าวคือ การรู้จักผู้พูดนั้นส่งผลต่อผู้ฟังหรือไม่อย่างไร เนื่องจากการเป็นที่รู้จักหรือไม่รู้จักของผู้พูดอาจส่งผลต่อปฏิภิกิริยาของผู้ฟัง ซึ่งควรพิจารณาว่าผู้พูดเป็นใคร มีอาชีพอะไร หรือเป็นผู้มีชื่อเสียงหรือไม่

2. พูดเรื่องอะไร ทั้งนี้ ผู้พูดควรเลือกเรื่องที่จะพูดให้เหมาะสมกับบริบทของผู้พูด และเป็นเรื่องที่น่าสนใจเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง

3. พูดโดยใช้วิธีการใด ซึ่งการเลือกวิธีพูดนั้นมีหลายประเภท เช่น การพูดโดยมีต้นฉบับ การท่องจำ เป็นต้น ทั้งนี้การเลือกวิธีการพูด ผู้พูดควรเลือกให้เหมาะสมกับสถานการณ์การพูด และคำนึงถึงบุคลิกภาพในการพูด

4. พูดเพื่ออะไร เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการพูดให้ชัดเจน โดยเลือกเรื่องที่จะพูด วางโครงเรื่อง และค้นคว้าข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพูด เพื่อให้การพูดบรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

5. สถานที่และวันเวลา มีความสำคัญในการพูดเป็นอย่างมาก ผู้พูดควรประเมินสถานการณ์ไว้ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการพูด ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาผู้พูดควรมีวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างแยบคาย และสามารถปรับวิธีการพูดให้เข้ากับบริบทหรือสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี

6. กลุ่มผู้ฟัง เป็นการประเมินองค์ประกอบของการพูดเพื่อพิจารณาว่าเนื้อหาการพูดนั้น ตรงกับกลุ่มเป้าหมายของการพูดหรือไม่ และส่งผลอย่างไรต่อการพูด

7. การแต่งกาย นับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการปรากฏกายของผู้พูด ผู้พูดควรแต่งกายอย่างเหมาะสมต่อสถานที่ โอกาส และกาลเทศะ ทั้งนี้ การแต่งกายควรคำนึงถึงกลุ่มผู้ฟังและผลตอบรับของผู้ฟังที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้พูด ซึ่งการประเมินเรื่องการแต่งกายนั้น ควรพิจารณาตามบริบทของสถานที่ กลุ่มผู้ฟัง ดังนั้น จึงควรมุ่งเน้นที่ความเหมาะสมเป็นเกณฑ์

8. การปรากฏกายช่วงแรก ผู้พูดควรแสดงออกถึงความมั่นใจ และกระตือรือร้น ที่ส่งผลต่อการสร้างความรู้สึกของผู้ฟัง

9. การทักทายที่ประหลาด ผู้พูดควรใช้ภาษาและท่าทางในการทักทายผู้ฟังอย่างเหมาะสมระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง
10. การเปิดเรื่อง การนำเข้าสู่เรื่องที่น่าสนใจติดตาม
11. การลำดับความและการถ่ายทอดเรื่องราว ควรเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ชัดเจน นำไปสู่ประเด็นเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามวัตถุประสงค์
12. การสร้างความสนใจ และรักษาความสนใจของผู้ฟังให้คงอยู่ตลอดการพูด
13. การใช้สายตาของผู้พูดที่ส่งถึงผู้ฟังอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้สึกสู่ผู้ฟัง
14. การใช้สีหน้า ควรเหมาะสมกับเรื่องราวที่พูดและเป็นไปตามธรรมชาติ
15. การใช้ท่าทาง ควรใช้ท่าทางอย่างพอเหมาะ ไม่มากหรือน้อยเกินไป มีความเป็นธรรมชาติ
16. การใช้ภาษา ควรเลือกใช้คำที่เหมาะสมต่อกลุ่มผู้ฟัง มีความชัดเจน ถูกต้อง และน่าสนใจ
17. ความน่าเชื่อถือ ซึ่งผู้พูดสามารถสร้างได้จากบุคลิกภาพภายนอก พร้อมทั้งการนำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง มีเหตุผล และมีแหล่งอ้างอิง
18. ความเป็นธรรมชาติในการแสดงออกและการพูด
19. การออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธีในการใช้ภาษา มีความชัดเจน ใช้ความเร็วในการพูดที่เหมาะสมกับเรื่อง พร้อมทั้งเสียงที่พูดดังพอเหมาะกับสถานที่และกลุ่มผู้ฟัง
20. น้ำเสียงที่ใช้ เหมาะสมกับเรื่องและกลุ่มผู้ฟัง
21. การเปิดเรื่อง ควรสรุปเรื่องเพื่อให้ผู้ฟังเห็นถึงความสำคัญและข้อคิดของเรื่อง ทั้งนี้ อาจมีข้อความทิ้งท้ายไว้ให้ผู้ฟังได้คิด เพื่อสร้างความน่าสนใจและความประทับใจให้แก่ผู้ฟัง พร้อมทั้งควรกล่าวลาผู้ฟังหลังจากการพูด
22. ภาพรวมการพูด ที่ผู้พูดแสดงออกในการพูดนั้นสามารถสร้างความเข้าใจตามเนื้อหาการพูดได้หรือไม่ พิจารณาถึงความเป็นธรรมชาติ ความน่าประทับใจ และความน่าเชื่อถือ
23. ลักษณะเด่นของผู้พูด ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของผู้พูด ที่แสดงออกมาหรือสังเกตเห็นได้ชัดเจนจากบุคลิกภาพเฉพาะของผู้พูด เช่น ภาษา น้ำเสียง มุมมอง การเรียบเรียงความคิด ความเป็นธรรมชาติ เป็นต้น

24. ข้อบกพร่องของผู้พูด กล่าวคือ การสังเกตถึงสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของผู้พูด ซึ่งการพิจารณาควรวิเคราะห์ว่า ข้อบกพร่องนั้น เป็นข้อบกพร่องของผู้พูดโดยตรงหรือไม่ หรือเป็นข้อบกพร่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการพูด เนื่องจากการวิจารณ์หรือการประเมินผลในเรื่องของข้อบกพร่องนั้น ควรเป็นประโยชน์ในการชี้ให้ผู้พูดได้เห็นข้อบกพร่องของตนเองอย่างแท้จริง เพื่อนำไปพัฒนาตนเองต่อไป

25. ปฏิกริยาของผู้ฟัง โดยวิเคราะห์จากพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของผู้ฟังว่า มีความสนใจในการพูดมากน้อยเพียงใด ซึ่งหากมีโอกาสได้สอบถามความคิดเห็นของผู้ฟังด้วย จะสามารถสรุปถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการพูดได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

26. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้ประเมินหรือผู้วิจารณ์การพูดควรสรุปประเด็นสำคัญโดยประมวลข้อมูลจากการวิเคราะห์และพิจารณาการพูดในแต่ละประเด็น เพื่อเสนอแนะข้อเสนอนี้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้พูด

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การ ประเมินผลการพูดจากแบบการประเมินผลการพูดของ นันทา ชุนภักดี (2529); ปรีชญา อากาศ (2542); พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ (2550); และวีระเกียรติ รุจิรกุล (2558) รวมถึงเกณฑ์พฤติกรรมกรรมการพูด จากการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความสามารถด้านการพูดรายงานทั้ง 3 ประเภท ซึ่งในรายละเอียดของการประเมินนั้น จะพิจารณาจากการพูดรายงานประเภทต่าง ๆ ดังที่จะได้กล่าวต่อไป

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดรายงาน

ผลงานการวิจัยและศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการพูด และการพูดรายงาน ได้มีการศึกษาในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ถึงแม้ว่าชื่อเรียกของลักษณะการพูดและการให้คำนิยามในการพูดรายงานจะแตกต่างกันออกไป ตามวิธีการของแต่ละงานวิจัย แต่ข้อมูลจากงานวิจัยด้านการพูดเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และการวิจัยเรื่องการพูดรายงานได้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษา ผลงานการวิจัยของ ปณิธาร วงศาสุลักษณ์ (2547, น. 36-43) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการสื่อสารเชิงวัจนะในการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทย อายุระหว่าง 6-12 ปี ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของการพูดต่อหน้าที่ชุมชน พร้อมทั้งปัญหาและแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดเชิงวัจนะของเด็กในการพูดต่อหน้าที่ชุมชน ผู้วิจัย ได้ให้กลุ่มผู้ฟังเป็นผู้ประเมินการพูดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 156 คน โดยเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เป็นแบบประเมินบุคลิกภาพการพูด แบบสอบถาม แบบสังเกตบุคลิกภาพการพูด และแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่

เกี่ยวข้อง ในด้านของการใช้เสียง การกล่าวทักทาย ลำดับความคิดในการพูด การสร้างความเข้าใจให้กับผู้ฟัง และการกล่าวสรุป จัดอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ซึ่งในผลการวิจัยได้ปรากฏทักษะในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง ได้แก่ การใช้อักขรวิธีในการควบกล้ำ นับว่าเป็นปัญหาที่พบบ่อยที่สุด ทั้งนี้ ปัญหาของการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทย อายุ 6-12 ปี มีสาเหตุมาจาก ความเคยชินในการใช้ภาษาที่ผิดและไม่ได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง ซึ่งแนวทางที่จะพัฒนาทักษะการพูดต่อหน้าที่ชุมชน คือ การปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการพูดต่อหน้าที่ชุมชน กล่าวคือ สร้างความมั่นใจ และกล้าที่จะพูด พร้อมทั้งการทำให้เด็กต้องการที่จะแก้ไขและพัฒนาตนเองในการใช้ภาษาให้ถูกต้องต่อไป

สมชาย วงศ์เพชรศรี (2547, น. 44-65) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาไทยแบบร่วมมือ เรื่อง การพูด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบร่วมมือ เรื่องการพูด เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของนักเรียน และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพูด ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ ณ โรงเรียนขัติยะวงษา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 36 คน การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการวิจัย 3 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสังเกตพฤติกรรม การสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบบันทึกประสบการณ์การเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบประเมินทักษะการพูด และแบบประเมินการทำงานกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องการพูด สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย แบบทดสอบย่อยทำวงจรวจรปฏิบัติการพูด ทั้ง 6 วงจร และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและมีความสุขในการเรียน ทำให้นักเรียนมีทักษะการพูดที่ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะในการทำงานกลุ่มมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อนตนเองและกลุ่ม

นอกจากนี้ ดารณี เทียมเมือง (2545, น. 73-90) ได้ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะการพูดในที่ชุมชน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะการพูดในที่ชุมชน เพื่อพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะการพูดในที่ชุมชนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เพื่อทดลองใช้ชุดฝึกเสริมทักษะการพูดในที่ชุมชน และเพื่อประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกเสริมทักษะการพูดในที่ชุมชน โดยกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน เครื่องมือ

ที่ได้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกเสริมทักษะการพูดในที่ชุมชน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักเรียนต้องการให้มีการพัฒนาชุดฝึกที่มีความหลากหลายเกี่ยวกับทักษะการพูดในที่ชุมชน ชุดฝึกเสริมทักษะในการพูดในที่ชุมชน มีประสิทธิภาพ 92.68/86.98 และผลการประเมินชุดฝึกทักษะการพูดในที่ชุมชน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากในการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะการพูดในที่ชุมชน

ไชยวัฒน์ อารีโรจน์ และ สมพร ร่วมสุข (2558, น. 1824) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้ากับเกณฑ์การประเมิน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า โดยกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวิสุทธิรังษี อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า แบบประเมินความสามารถด้านการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพ 82.24/85.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 โดยความสามารถด้านการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว่ามีค่าเท่ากับร้อยละ 85.46 สูงกว่าเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับมากที่สุด

ในงานวิจัยต่างประเทศ ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของการพูดต่อหน้าที่ชุมชน โดย ไคลน์ (Klein, 1994, น. 371) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการสร้างอารมณ์ขันเชิงสร้างสรรค์ ที่ส่งผลต่อการลดความวิตกกังวลในการพูดในที่ชุมชน โดยกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรี ที่เรียนในรายวิชาการพูดเบื้องต้น จำนวน 112 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความวิตกกังวลในการสื่อสารด้วยการพูดก่อนและหลังเรียน จำนวน 5 บท แล้ว

แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 จะได้รับชมวิดีโอที่เกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ขัน และกลุ่มที่ 2 จะได้รับชมวิดีโอที่ไม่มีใครสร้างอารมณ์ขัน เมื่อกลุ่มตัวอย่างรับชมวิดีโอเสร็จแล้ว กลุ่มตัวอย่างจะได้ทำแบบวัดความวิตกกังวลอีกครั้งหนึ่ง แล้วปฏิบัติการพูด ซึ่งนักศึกษาในกลุ่มที่ 1 จะมีความวิตกกังวลในการพูดในที่ชุมชนน้อยกว่ากลุ่มที่ 2

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

2.1 ความหมายของแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

การฝึกทักษะที่เป็นกิจกรรมต่างๆ เช่น การพูด การทำงานช่างฝีมือ การตัดเย็บ หรือการปลูกพืช จะต้องมีผู้ฝึกสอนที่สามารถแสดงกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำทักษะนั้นๆ ให้เห็นเป็นตัวอย่าง หลังจากนั้นผู้ที่ได้รับการฝึกจะปฏิบัติตามเพื่อให้สามารถกระทำทักษะนั้นได้ โดยใช้วิธีการสังเกตขั้นตอนการกระทำทักษะนั้นๆ และฝึกปฏิบัติจากการช่วยเหลือของผู้ฝึกสอน ซึ่งการฝึกทักษะดังกล่าวนั้น เป็นการแสดงกระบวนการคิดให้ผู้ที่ได้รับการฝึกเห็นกระบวนการต่างๆ ในการฝึกปฏิบัติที่ชัดเจนจากผู้ฝึกสอน แต่สำหรับการฝึกหัดในชั้นเรียนนั้น จะแตกต่างจากการฝึกทักษะปฏิบัติดังกล่าวมาข้างต้น เพราะการฝึกในชั้นเรียนเป็นการฝึกที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การอ่าน การเขียน การพูด หรือการปฏิบัติต่างๆ ตามรายวิชา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทั้งนักเรียนและผู้สอนไม่สามารถแสดงกระบวนการคิดเพื่อปฏิบัติทักษะได้อย่างชัดเจน จึงทำให้นักเรียนไม่เข้าใจในการปฏิบัติทักษะเหล่านั้น ดังนั้น วิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจในสิ่งที่เรียน คือ การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ซึ่งเป็นวิธีการฝึกทักษะที่จะช่วยให้นักเรียนและผู้สอนสามารถเห็นกระบวนการคิดซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง

บราวน์ คอลลินส์ และดูกริด (Brown, Collins, และ Duguid, 1989) กล่าวว่า การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (Cognitive apprenticeship) คือ การสอนที่เป็นแกนกลางของการเรียนรู้ สถานการณ์ของการเรียนรู้สถานการณ์ที่การฝึกปฏิบัติงานนั้นสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนให้นักเรียนปฏิบัติเป็น มีพัฒนาการในการปฏิบัติงาน และสามารถใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในกิจกรรมความรู้ตามสภาพจริง ดังนั้นในการแก้ปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นมิได้เกิดจากการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องใช้สภาพแวดล้อมของโลกความเป็นจริงและความเอาใจใส่ของนักเรียนเป็นสิ่งที่ปลูกฝังการฝึกปฏิบัติ ผู้ฝึกปฏิบัติงานจะแก้ปัญหาและขยายไปสู่การปฏิบัติภารกิจ

คอลลินส์ บราวน์ และนิวแมน (Collins และคนอื่น ๆ, 1988) กล่าวว่า การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ คือ การออกแบบระหว่างความคิดการฝึกทางปัญญาที่นำไปสู่การสร้างกระบวนการ

การเรียนรู้เข้าใจ ที่สามารถสังเกตพฤติกรรมการแสดงออก ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนของนักเรียนที่จะเน้นการเรียนรู้ผ่านการชี้แนะประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงทักษะกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจโดยได้รับความช่วยเหลือจากผู้สอน

2.2 แนวคิด ทฤษฎี และขั้นตอนการสอนด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ คือการผสมผสานแนวคิดจากทฤษฎีสรรคินิยมทางสังคม ร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา ซึ่งนักเรียนจะได้ใช้วิธีการสังเกตและวิเคราะห์ถึงกระบวนการคิดของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ พร้อมทั้งให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจากการแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและฝึกฝนด้วยตนเองได้จนเกิดความชำนาญต่อไป (Chan, Miller, และ Monroe, 2009; Edmondson, 2006)

แนวคิดสำคัญของแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ แตกต่างจากการฝึกทั่วไป 3 ประการ ดังนี้

1. การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ต้องมีการวิเคราะห์ถึงกระบวนการทางปัญญา และการรู้คิดที่เป็นส่วนประกอบของความเชี่ยวชาญ ซึ่งผู้สอนต้องเปิดเผยกระบวนการดังกล่าวให้นักเรียนได้สังเกตอย่างชัดเจน เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้ ส่วนการฝึกหัดทั่วไป นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการสังเกตและปฏิบัติตาม

2. การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบทำให้นักเรียนเข้าใจการปฏิบัติที่เป็นนามธรรมจากหลักสูตรการเรียนการสอนได้ เนื่องจากหลักสูตรการเรียนการสอน มีความเป็นนามธรรมนำมาเรียนรู้ในเชิงการปฏิบัติได้ยากจากทฤษฎี ซึ่งการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะสามารถทำให้นักเรียนนำความเป็นนามธรรมจากหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยการวิเคราะห์กระบวนการต่างๆ จากผู้เชี่ยวชาญ และลงมือทำจริงด้วยตนเอง ทำให้สามารถกระทำทักษะนั้น ๆ และนำไปใช้ได้ อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎีในหลักสูตร ส่วนการฝึกหัดทั่วไปจะเป็นการฝึกหัดในสถานการณ์จริง และมีผลการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้ได้รับการฝึกเข้าในกระบวนการต่างๆ สามารถสังเกตและปฏิบัติตามได้

3. การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบช่วยเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นกฎเกณฑ์หรือระบบใหม่มีความหลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดไตร่ตรอง และอธิบายสิ่งสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติทักษะต่างๆ หรืองานต่างๆ ให้บรรลุผล จากการนำเสนอเป้าหมายให้นักเรียนของผู้สอน โดยให้นักเรียนตัดสินใจใช้ทักษะนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง เปรียบเสมือนการถ่ายโอนทักษะและองค์ความรู้จากตัวผู้สอนไปสู่ตัวนักเรียน ทั้งนี้ เมื่อนักเรียนต้องพบเจอหรือเผชิญสถานการณ์ใหม่ๆ ก็จะสามารถ

สามารถใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกฝนมาได้ทันทีและถูกต้อง ต่างจากการฝึกหัดโดยทั่วไปที่นักเรียนจะเรียนรู้ทักษะที่ต้องปฏิบัติ และลงมือทำโดยเป็นเพียงการกระทำที่เกิดจากการสังเกตและเลียนแบบการกระทำ ซึ่งในการฝึกปฏิบัติทั่วไป ผู้ได้รับการฝึกอาจจะไม่จำเป็นต้องเข้าใจองค์ประกอบหรือองค์ความรู้บางอย่างในการทำงานนั้น

จากแนวคิดดังกล่าวผู้สอนจึงจำเป็นต้องทำให้การฝึกทักษะในการเรียนที่เป็นการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบแตกต่างจากการฝึกทั่วไป เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน กล่าวคือผู้สอนต้องวิเคราะห์และแยกแยะกระบวนการของทักษะปฏิบัติ และทำให้นักเรียนเข้าใจถึงกระบวนการในการปฏิบัติทักษะ โดยทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมหรือทฤษฎีอยู่ในบริบทที่เป็นสถานการณ์จริงเพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของการฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้สถานการณ์ต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการฝึกต้องมีความหลากหลาย และอธิบายหลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อให้นักเรียนสามารถถ่ายโอนสิ่งที่เรียนนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้

วิธีการเรียนรู้แบบปกติที่สำคัญ ได้แก่ การอ่าน หรือการฟังการบรรยาย โดยเฉพาะความรู้ด้านมโนทัศน์หรือข้อเท็จจริง ทั้งนี้ หากกล่าวถึงความปกติในชั้นเรียน ซึ่งมีความแตกต่างของนักเรียน ที่ได้รับการแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนที่กระตือรือร้น (active learner) นักเรียนที่ไม่กระตือรือร้น (passive learner) และนักเรียนที่ต้องการเรียนรู้เพื่อให้มีความกระตือรือร้นตามทัศนคติของตน โดยนักเรียนที่มีความกระตือรือร้นนั้น จะสามารถเรียนรู้ได้เอง แต่สำหรับนักเรียนที่ไม่กระตือรือร้น และนักเรียนที่มีความกระตือรือร้นจากการเรียนรู้นั้น ต้องได้รับการฝึกหัดทักษะ เพราะการฝึกหัดทักษะจะบังคับให้นักเรียนกลุ่มนี้ได้ใช้ความรู้ และเรียนรู้ให้เข้าถึงความคิดที่ซับซ้อน และรากฐานของข้อเท็จจริง ที่นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงการปฏิบัติ การแก้ปัญหา และการนำไปใช้เพื่อให้การปฏิบัติสัมฤทธิ์ผลอย่างเชี่ยวชาญ ทั้งนี้ แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเป็นสิ่งที่จะทำให้ให้นักเรียนสามารถฝึกทักษะนั้นได้ ซึ่งสามารถช่วยให้นักเรียนได้สังเกตพร้อมกับวิเคราะห์กระบวนการทางความคิดของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีการฝึกปฏิบัติภายใต้การแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเกิดความชำนาญขึ้น (Collins และคนอื่นๆ, 1991)

จากการศึกษา ได้มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการสอนจากแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบไว้ ดังนี้

1. สารสำคัญ (Content) หมายถึง ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ อันเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดความรู้ ได้แก่ มโนทัศน์ ข้อเท็จจริง และกระบวนการ ที่ส่งผลให้เกิดความเชี่ยวชาญในการฝึกปฏิบัติ รวมไปถึงความรู้ที่เป็นฐานของความสามารถที่ผู้เชี่ยวชาญใช้ประโยชน์จากมโน

ทัศน์ ข้อเท็จจริง และกระบวนการในแบบของตน เพื่อการแก้ปัญหา และปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล โดยเป็นนัยเชิงกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา และการควบคุมกระบวนการแก้ปัญหา รวมไปถึงการกลยุทธ์ในการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งมโนทัศน์ ข้อเท็จจริง กระบวนการ ในแบบของตนเอง ซึ่งความรู้เชิงกลยุทธ์ของผู้เชี่ยวชาญขึ้นอยู่กับความรู้ของผู้เชี่ยวชาญเอง ที่นำมาประยุกต์ใช้ เพราะเกิดจากฐานความรู้และความเข้าใจที่ดีพอ โดยสาระสำคัญ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ความรู้หลัก (Domain Knowledge) คือ มโนทัศน์ ข้อเท็จจริง และกระบวนการในเนื้อหาสาระของวิชา จากตำราเรียน การบรรยาย การสาธิต ที่แยกออกจากบริบทของสถานการณ์จริงและไม่ได้ฝึกปฏิบัติ ความรู้หลักนี้ มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ แต่ไม่สามารถทำให้นักเรียนนำความรู้เหล่านั้นมาแก้ปัญหาและปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

1.2 กลยุทธ์การแก้ปัญหา (Heuristic strategies) คือ สิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญฝึกหัดการแก้ปัญหามาก่อน จึงได้กลยุทธ์การแก้ปัญหา อันเป็นเทคนิคและวิธีการที่จะทำให้การปฏิบัติงานนั้นๆ สำเร็จลุล่วง แต่อาจไม่จำเป็นต้องนำมาใช้เสมอไป

1.3 กลยุทธ์ควบคุมกำกับการรู้คิดของตนเอง (Control Strategies) ใช้เมื่อต้องการควบคุมการดำเนินงานในบางครั้ง เมื่อต้องพบกับปัญหาและต้องการควบคุมปัญหา และต้องใช้กลยุทธ์ควบคุมนี้เพื่อเลือกการแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้ หรือเพื่อตัดสินใจเองต้องมีการเปลี่ยนกลยุทธ์ โดยกลยุทธ์ควบคุมนี้ ประกอบไปด้วย การควบคุม การวินิจฉัย และการเยียวยา รักษา ซึ่งเป็นแนวคิดขั้นสูง ทิศนา แชมมณี (2540) เรียกทักษะการคิดนี้ว่า “ทักษะความคิดขั้นสูง” ที่มีกระบวนการและขั้นตอนที่มากและซับซ้อน มักจะต้องใช้ทักษะพื้นฐานที่มีหลายทักษะมาประมวลรวมกัน นำไปสู่การควบคุมการรู้คิดของตนเอง กล่าวคือ การกระทำการประเมินการคิดของตนเอง รวมถึงการใช้ความรู้นั้นในการควบคุมหรือปรับปรุงการปฏิบัติของตนเองได้ ซึ่งการคิดดังที่กล่าวมานี้ สอดคล้องกับ การคิดอย่างมียุทธศาสตร์ (Strategic Thinking) ซึ่งเป็นการคิดที่ครอบคลุมการวางแผนการควบคุมกำกับการกระทำของตนเอง การตรวจสอบความก้าวหน้าและการประเมินผล

1.4 กลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning Strategies) คือ กลยุทธ์สำหรับการเรียนรู้ในสิ่งที่กล่าวมาของสาระสำคัญ ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยเริ่มจากกลยุทธ์ทั่วไปสำหรับการสำรวจขอบเขตความรู้ใหม่ ไปจนถึงกลยุทธ์เฉพาะสำหรับการแก้ปัญหา หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนแบบกรณีศึกษา ที่จะทำให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และแก้ปัญหาจากบทเรียนได้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้นักเรียนเข้าใจองค์ความรู้เชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบริบทจากกรณีศึกษานั้น เป็น

การกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริง และพิจารณา ปัญหาจากหลายมุมมองได้ดีขึ้น โดยกระบวนการในการจัดการเรียนรู้จากกรณีศึกษาที่มี ดังนี้

1.4.1 ผู้สอนคัดเลือกกรณีศึกษาที่สอดคล้องกับเนื้อหารายวิชาโดย กรณีศึกษาที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนจะต้องมีความน่าสนใจ กระชับ ครอบคลุม เนื้อหาเข้าใจง่าย ทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยผู้สอนต้อง อธิบายถึงเนื้อหาที่อยู่ในกรณีศึกษาและให้นักเรียนได้ซักถามให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

1.4.2 นักเรียนวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากกรณีศึกษานั้น โดยการ ระบุปัญหาเพื่อการตัดสินใจเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการตัดสินใจ โดยนักเรียนต้องวิเคราะห์ เหตุการณ์ในปัจจุบันเปรียบเทียบกับผลในอดีต รวมถึงความคาดหวังที่จะได้รับในอนาคตเพื่อเป็น เครื่องมือในการวางแผนและการพยากรณ์ในอนาคต และการตระหนักในปัญหาเพื่อวิเคราะห์หา สาเหตุที่แท้จริง

1.4.3 นักเรียนทบทวนความคิดเพื่อค้นหาแนวทางที่เป็นไปได้ในการ แก้ปัญหา เมื่อพิจารณาครบถ้วน นักเรียนต้องค้นหาทางเลือก จากการค้นหาทางเลือกจากปัญหา เฉพาะกรณี และการค้นหาทางเลือกที่มีแนวทางไว้ก่อนแล้ว ซึ่งทั้งสองกรณีนี้มีความแตกต่างกัน คือการค้นหาทางเลือกจากปัญหาเฉพาะกรณีนั้น นักเรียนต้องคิดแนวทางในการแก้ปัญหาแบบ ใหม่ เกิดการประมวลแนวคิดและผลที่ได้ขึ้นใหม่ ซึ่งในการค้นหาทางเลือกที่มีแนวทางไว้ก่อนแล้ว นั้น นักเรียนสามารถนำแนวทางในอดีตที่เคยมีข้อมูลการแก้ปัญหาที่คล้ายคลึงกันนำมาใช้ได้เลย

1.4.4 นักเรียนเลือกการแก้ปัญหาจากการใช้คำถามเป็นเกณฑ์ในการ เลือก ซึ่งจะให้นักเรียนได้แนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา

1.4.5 นักเรียนพยากรณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากแนวทางในการ แก้ปัญหา คือการวิเคราะห์ผลดีผลเสีย หรือการเลือกการแก้ปัญหาที่มีประโยชน์สูงสุดหรือ เหมาะสมกับเป้าหมายมากที่สุด

1.4.6 นักเรียนนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนผ่าน การสื่อสารอย่างชัดเจน โดยตั้งคำถามและตอบคำถามภายหลัง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและการแบ่ง งานของกลุ่ม ซึ่งนักเรียนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการสื่อสารในกิจกรรมการเรียนรู้

1.4.7 ผู้สอนประเมินการนำเสนอความคิดเห็นผ่านการสื่อสารอย่างชัดเจน ของนักเรียน โดยการประเมินนั้นจะใช้เกณฑ์ตามความเหมาะสมของเนื้อหาของกรณีศึกษานั้น ทั้งนี้ ผู้สอนควรพิจารณาความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่ได้มอบหมายให้นักเรียน ความคิดสร้างสรรค์ ในการตอบคำถาม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน

1.4.8 ผู้สอนแจ้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะให้กับนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ อันจะเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป (Collins และคนอื่น ๆ, 1991)

2. วิธีการเรียนรู้ (Method) หมายถึง วิธีสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชี่ยวชาญ ที่ออกแบบให้นักเรียนได้สังเกต และค้นพบกลยุทธ์ด้วยตนเองจากบริบทและสถานการณ์ในกิจกรรมการเรียนการสอน มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การเป็นต้นแบบ (Modeling) คือ การแสดงการปฏิบัติทักษะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้นักเรียนได้สังเกต และสร้างรูปแบบกระบวนการทางความคิดที่ทำให้การปฏิบัติบรรลุผล นักเรียนจะเรียนรู้โดยการสังเกตกระบวนการต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ กระบวนการทางความคิด การแก้ปัญหา และการลงมือปฏิบัติซึ่งจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม อันเป็นพื้นฐานแนวคิดของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ได้กล่าวถึงการเรียนรู้จากต้นแบบด้วยการสังเกตพฤติกรรม และแปลผลการกระทำออกมาจากกระบวนการทางปัญญาของนักเรียน พร้อมจดจำและนำมาแสดงออกเป็นพฤติกรรมของตนเอง และได้แบ่งต้นแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ต้นแบบที่มีชีวิต คือ ต้นแบบที่นักเรียนได้สังเกตและเห็นต้นแบบในสถานการณ์จริง สามารถปฏิสัมพันธ์กับต้นแบบได้โดยไม่ต้องผ่านสื่อใด ๆ และต้นแบบที่เป็นสัญลักษณ์ คือ ต้นแบบที่นักเรียนจะมองเห็นและสังเกตต้นแบบได้ผ่านสื่อหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น การบอกเล่า หนังสือภาพ หรือสื่อมัลติมีเดีย เป็นต้น ซึ่งการเลือกลักษณะต้นแบบที่เหมาะสมมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะทำให้นักเรียนสนใจ ตั้งใจ ส่งผลให้การสังเกตเกิดผลดีได้ จึงต้องมีแนวทางในการเลือกต้นแบบ ดังนี้

1. ต้นแบบควรมีลักษณะคล้ายคลึงกับนักเรียน ในลักษณะของเพศ เชื้อชาติ และเจตคติ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมั่นใจว่าสามารถกระทำได้ตามต้นแบบ เพราะต้นแบบมีความคล้ายคลึงกับตนเอง

2. ต้นแบบควรเป็นบุคคลมีชื่อเสียงในทัศนคติของนักเรียน แต่ต้องไม่มีชื่อเสียงมากเกินไป เพราะอาจทำให้นักเรียนมองว่าการกระทำของต้นแบบเป็นสิ่งที่ไกลเกินตัวของนักเรียน

3. ต้นแบบต้องมีระดับความสามารถใกล้เคียงกับนักเรียน หากใช้ต้นแบบที่มีความสามารถสูงเกินไป อาจทำให้นักเรียนมองว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก

4. ต้นแบบควรเป็นบุคคลที่สามารถสร้างความเป็นกันเองและบรรยากาศที่อบอุ่น

5. ตัวแบบแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับการเสริมแรงจะทำให้ได้รับความสนใจจากนักเรียนมากขึ้น

ดังนั้น การศึกษาตัวแบบที่เหมาะสม ควรสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียนได้ว่าเป็นผู้มีความสามารถ สามารถถ่ายทอดทักษะและเทคนิคในการถ่ายทอดความคิดได้เป็นอย่างดี (Bandura, 1977; Collins และคนอื่น ๆ, 1988)

2.2 การชี้แนะ (Coaching) คือ การสังเกตการปฏิบัติของนักเรียน โดยผู้สอนจะให้คำแนะนำช่วยเหลือ และสะท้อนผลย้อนกลับ โดยเปรียบเทียบกับต้นแบบ เพื่อให้นักเรียนจำได้ และปฏิบัติกิจกรรมใหม่ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ใกล้เคียงกับต้นแบบหรือผู้เชี่ยวชาญ (Collins และคนอื่น ๆ, 1988)

นอกจากนี้ มิงค์และคณะ (Mink, Owen, และ Mink, 1993) กล่าวถึงขั้นตอนของการชี้แนะไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์สมรรถนะ 3) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 4) การออกแบบตารางการชี้แนะ 5) การดำเนินการชี้แนะ ซึ่งมีการนำเสนอสมรรถนะก่อนเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการประเมินและการติดตามผล และได้กล่าวเกี่ยวกับ การชี้แนะไว้ ดังนี้ คือ 1) การเป็นแบบอย่าง (modeling) 2) การสอนงาน (instructing/teaching/ facilitating) 3) การเป็นกระจกสะท้อน (mirroring) 4) การให้คำปรึกษา (counseling) ซึ่งสามารถนำไปให้คำแนะนำแก่นักเรียนในขณะที่เรียนรู้การปฏิบัติงานจากต้นแบบได้

ในขณะที่ สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2550, น. 45-47) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของกระบวนการในการชี้แนะไว้ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน 2) การเตรียมตัวบทวนเป้าหมายและหลักการของการชี้แนะ 3) การสร้างความคุ้นเคยและบทวนวัตถุประสงค์ของโครงการ 4) การค้นหาปัญหาและสิ่งที่รบกวนจิตใจเพื่อกำหนดจุดสำคัญ 5) การวางแผนปัญหาและลงมือทำตามแผนที่วางไว้ 6) ติดตามผลจากการได้การชี้แนะ และ 7) การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติ

2.3 การเสริมศักยภาพ (Scaffolding) คือ ผู้สอนช่วยเหลือและส่งเสริมนักเรียนจนสามารถปฏิบัติทักษะต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ซึ่งเกิดจากการให้คำแนะนำช่วยเหลือ จากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างที่ในและนอกห้องเรียน ซึ่งการพัฒนาศักยภาพนักเรียนโดยใช้สถานการณ์ตามบริบทความเป็นจริงในสังคม จะทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของการเรียนรู้ นั้นเรียกว่า การเรียนรู้ผ่านระบบการสอนทางสังคม ซึ่งจะสร้างความเปลี่ยนแปลงในตัวของ

นักเรียนและพัฒนาศัภยภาพของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งลักษณะการช่วยเหลือหรือส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น นอกจากจะปฏิบัติกิจกรรมในพื้นที่รอยต่อของพัฒนาการแล้ว จะสามารถสร้างจิตสำนึกในการแก้ปัญหาร่วมกัน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีวุฒิภาวะที่สูงขึ้น ในขณะที่นักเรียนจะแสดงทักษะ การช่วยเหลือ รวมไปถึงความสนใจเฉพาะด้าน เพื่อกำหนดทิศทางในการปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ซึ่งหากได้รับการกระตุ้นด้วยการลงมือปฏิบัติ จะทำให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ (Collins และคนอื่น ๆ, 1988; Dennis, 2013)

2.4 การพูดสื่อสารออกมา (Articulation) คือ วิธีการที่ให้นักเรียนได้อธิบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความรู้ เหตุผล หรือกระบวนการแก้ปัญหา วิธีที่ทำให้เกิดการพูดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความรู้ เหตุผล หรือกระบวนการแก้ปัญหา ได้แก่ การสอนแบบสืบสอบ การใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้พูดหรือเขียนเกี่ยวกับความคิดที่ใช้ในการแก้ปัญหา การให้นักเรียนได้มีบทบาทเป็นผู้วิจารณ์หรือกำกับดูแลในกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

2.5 การสะท้อนความคิด (Reflection) คือ การให้นักเรียนเปรียบเทียบกระบวนการแก้ปัญหาของตนเอง กับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนในชั้นเรียน และรูปแบบทางปัญญาภายใน

2.6 การสำรวจค้นหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม (Exploration) เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และค้นหาความรู้ใหม่โดยอิสระ ซึ่งผู้สอนอาจจะกำหนดปัญหา แล้วให้นักเรียนไปค้นคว้าหาคำตอบ ดำเนินการค้นหาความรู้ใหม่ โดยหาวิธีการ แนวทางที่คล้ายกับการแก้ปัญหาของผู้เชี่ยวชาญ (Collins และคนอื่น ๆ, 1988)

3. ลำดับของกิจกรรม (Sequencing) คือ ลำดับขั้นของการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ซึ่งสำคัญต่อโครงสร้างการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนคงไว้ซึ่งความหมายและความเข้าใจในสิ่งที่ตนกระทำ ประกอบด้วยหลักการ 3 ข้อ ดังนี้

3.1 สอนทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะ (Global before local skills) โดยเริ่มจากการปรับทักษะพื้นฐานของนักเรียนที่นักเรียนควรปฏิบัติได้ และนำไปสู่การให้เหตุผลและการใช้กลยุทธ์ในระดับที่สูงขึ้น

3.2 เพิ่มความซับซ้อน (Increasing complexity) โดยการสร้างลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติที่มีทักษะและความจำเป็นของมโนทัศน์ที่มากขึ้นเพื่อให้สามารถแสดงความเชี่ยวชาญออกมาได้ตามที่ต้องการ

3.3 เพิ่มความหลากหลาย (Increasing diversity) โดยการสร้างลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติให้หลากหลายในการใช้กลยุทธ์และทักษะตามที่ต้องการ

4. สังคมวิทยา (Sociology) คือ ลักษณะทางสังคมของสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

4.1 การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situating learning) มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

4.1.1 นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์และประโยชน์ของความรู้ที่ได้ศึกษา

4.1.2 นักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้ความรู้อย่างกระตือรือร้น

4.1.3 นักเรียนเรียนในเงื่อนไขที่แตกต่างภายใต้ความรู้ที่นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้เองได้

4.1.4 นักเรียนได้รับความรู้ในบริบทที่หลากหลาย

4.2 ชุมชนของการปฏิบัติ (Community of Practice) คือ การสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ จากการทำโครงการร่วมกันหรือแบ่งปันประสบการณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญสามารถเข้าใจการปฏิบัติ การแก้ปัญหา และการดำเนินการในกิจกรรมของกลุ่ม ทำให้นักเรียนเกิดความสำนึกในความเป็นเจ้าของ บุคลิกส่วนตัวของนักเรียนในการกำหนดหรือมอบอำนาจหน้าที่ และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

4.3 แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) คือ ความจำเป็นของสถานการณ์ และการสร้างสรรค์ชุมชนการปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้

4.4 การร่วมมืออย่างจริงจัง (Exploiting cooperation) คือ การส่งเสริมการแก้ปัญหาร่วมกัน จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ คอลลินและคณะ (Collins และคนอื่น ๆ, 1988) มาออกแบบขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดรายงาน เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยฉบับนี้ โดยได้กำหนดแนวทางของวิธีการที่อยู่ภายใต้ขั้นตอนตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ได้แก่ สาระสำคัญ วิธีการเรียนรู้ ลำดับกิจกรรม และสังคมวิทยา แล้วสร้างขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ต้นแบบ ขั้นที่ 2 การกำหนดหัวข้อและโครงร่างการพูด ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิด และขั้นที่ 4 การปฏิบัติการพูดในสถานการณ์จริง ขั้นที่ 5 ขั้นการประเมินตนเอง และพัฒนาการพูด ซึ่งแต่ละขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ต้นแบบ

ในขั้นตอนนี้อยู่ในแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในส่วนสาระสำคัญ และวิธีการเรียนรู้ในด้านการเป็นต้นแบบ โดยในเบื้องต้นผู้วิจัยจะได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการพูด

รายงานและวิธีการปฏิบัติการพูดรายงาน แล้วเลือกต้นแบบที่เหมาะสม โดยจากการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นแบบและต้นแบบที่เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียน แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์ต้นแบบการพูดที่ผู้สอนคัดเลือกมานำเสนอ หลังจากที่นักเรียนสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการปฏิบัติการพูดของต้นแบบ ซึ่งหลังจากที่ได้ศึกษาต้นแบบแล้ว นักเรียนจะทำการสังเกตและวิเคราะห์ลักษณะการพูดโดยมีเกณฑ์การวิเคราะห์ห้าด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา ด้านการลำดับการพูด และด้านเนื้อหา ในการวิเคราะห์การพูดของต้นแบบ นักเรียนจะได้ศึกษาเกณฑ์การพูดรายงาน ควบคู่กับการวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติอย่างละเอียดของต้นแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้สอนอาจใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสังเกตและวิเคราะห์ได้อย่างมีทิศทาง เห็นภาพการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และตรงตามวัตถุประสงค์ของการพูดรายงานในแต่ละประเภท ทั้งนี้ ในการสังเกตอย่างวิเคราะห์ต้นแบบที่มีชีวิต หลังจากที่ได้สังเกตและวิเคราะห์อย่างครบถ้วนแล้ว นักเรียนสามารถตั้งคำถาม เพื่อสอบถามตัวแบบถึงหลักการ หรือวิธีการในการฝึกปฏิบัติของต้นแบบเพิ่มเติม แล้วนำไปใช้ในการสร้างโครงร่างการพูด และเป็นแนวทางในการฝึกปฏิบัติการพูดของตนเองต่อไป

ขั้นที่ 2 การกำหนดหัวข้อและโครงร่างการพูด

เมื่อนักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงลักษณะของต้นแบบและวิธีการฝึกของต้นแบบแล้วนั้น นักเรียนจะดำเนินการเพื่อการพูดรายงานของตนเองในลำดับต่อไป โดยเริ่มจากการกำหนดหัวข้อการพูดรายงานตามประเภทการพูดรายงาน ค้นคว้าข้อมูล สืบหาข้อมูล เพื่อนำมาจัดทำโครงร่างการพูด พร้อมทั้งเลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอที่เป็นลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสม และพัฒนาโครงร่างการพูด โดยผู้สอนจะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขโครงร่างระหว่างการจัดทำโครงร่างการพูด พร้อมทั้งสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่เป็นทฤษฎีของการพูดรายงานที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับโครงร่างของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเห็นภาพในแต่ละกระบวนการในการปฏิบัติได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้น ในกระบวนการของขั้นตอนในการสอนการกำหนดหัวข้อและโครงร่างการพูดในงานวิจัยนี้ นักเรียนกำหนดหัวข้อการพูดรายงานตามประเภทการพูดรายงาน และจัดทำโครงร่างการเขียนด้วยตนเอง โดยในการจัดทำโครงร่างการเขียนนั้น นักเรียนจะนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์กระบวนการในการปฏิบัติการพูดของต้นแบบ พร้อมทั้งข้อมูลที่นักเรียนได้สอบถามต้นแบบเพิ่มเติมในเรื่องของการฝึกปฏิบัติมาเป็นแนวทางในการสร้างโครงร่างการพูดรายงานของตนเอง รวมถึงการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่นักเรียนสนใจนำมาพูดรายงาน ซึ่งผู้สอนหรือในฐานะผู้เชี่ยวชาญ จะแนะนำข้อปฏิบัติในการเขียนโครงร่างการพูด โดยให้นักเรียนได้

ทบทวนการวิเคราะห์การพูดของต้นแบบเทียบเกณฑ์การประเมินการพูด และสร้างโครงร่างการพูดให้สอดคล้องกับประเภทของการพูดรายงาน และเมื่อนักเรียนกำหนดหัวข้อและเขียนโครงร่างการพูดรายงานของตนเองแล้ว ให้นำมาให้ผู้สอนได้ตรวจสอบ หลังจากนั้นผู้สอนจะให้คำแนะนำช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิด

ในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในด้านวิธีการเรียนรู้ ได้แก่ การพูดสื่อสารความคิดออกมา (Articulation) การสะท้อนความคิด (Reflection) การสำรวจค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม (Exploration) และการเสริมศักยภาพ (Scaffolding)

ในด้านการพูดสื่อสารความคิดออกมานั้น เป็นวิธีการที่ให้นักเรียนได้อธิบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความรู้ เหตุผล หรือกระบวนการแก้ปัญหา วิธีที่ทำให้เกิดการพูดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความรู้ เหตุผล หรือกระบวนการแก้ปัญหา เช่น การใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้พูดหรือเขียนเกี่ยวกับความคิดที่ใช้ในการแก้ปัญหา การให้นักเรียนได้มีบทบาทเป็นผู้วิจารณ์หรือกำกับดูแลในกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เป็นต้น และสะท้อนความคิดร่วมกันระหว่างผู้สอน นักเรียน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน หลังจากที่ได้แลกเปลี่ยนหรือสะท้อนคิดซึ่งกันและกัน นักเรียนจะนำผลการสะท้อนคิดไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม ขั้นตอนนี้ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และค้นหาความรู้ใหม่โดยอิสระ ซึ่งผู้สอนอาจจะกำหนดปัญหา แล้วให้นักเรียนไปค้นหาคำตอบ ดำเนินการค้นหาความรู้ใหม่ โดยหาวิธีการ แนวทางที่คล้ายกับการแก้ปัญหาของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำวิธีการดังกล่าวมาปรับปรุงการปฏิบัติของตนเองเพื่อฝึกฝนทักษะ โดยมีการเสริมศักยภาพ ที่ผู้สอนจะเป็นผู้ช่วยเหลือและส่งเสริมนักเรียนจนสามารถปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ซึ่งเกิดจากการให้คำแนะนำช่วยเหลือ จากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างที่ในและนอกห้องเรียน

ในการจัดการเรียนรู้การพูดรายงานในขั้นการสะท้อนคิดนี้ ผู้สอนจะให้นักเรียนจับคู่ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของต้นแบบที่ได้วิเคราะห์และโครงร่างการเขียน โดยให้ข้อมูลจากสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ที่แตกต่างกัน แล้วร่วมกันนำมาปรับปรุงแก้ไขโครงร่างและการวางแผนการพูดรายงาน หลังจากนั้น นักเรียนจะได้ร่วมกันฝึกปฏิบัติการพูดรายงานร่วมกับเพื่อนคนอื่นในชั้นเรียน นักเรียนร่วมกันเปรียบเทียบกระบวนการในการคิด เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่แตกต่างกันของนักเรียนในชั้นเรียน พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งกันและกัน โดยมีผู้สอนให้

คำแนะนำ แนวทาง การชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่อง และเสริมศักยภาพของนักเรียนตลอดระยะเวลา การฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน ให้ปฏิบัติการพูดได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการพูดในสถานการณ์จริง

ในส่วนนี้ ได้นำแนวความคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ด้านลำดับของกิจกรรม มาสอนทักษะการปฏิบัติพื้นฐาน โดยผู้สอนจะสอนทักษะเฉพาะควบคู่ไปกับการปฏิบัติทักษะ พื้นฐานในเรื่องการพูด คือ การฝึกปฏิบัติจริงของนักเรียนหลังจากการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ โดยหลังจากการฝึกปฏิบัติ โดยมีผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ และเพื่อนร่วมชั้นเรียน ประเมินผลใน ประเด็นต่าง ๆ และให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพูด ซึ่งในขั้นตอนนี้จะสอดคล้องกับแนวคิด การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบอีกประการหนึ่ง คือ ด้านสังคมวิทยา โดยให้นักเรียนเรียนรู้เชิง สถานการณ์ ในการพูดรายงาน และมีการสร้างชุมชนของการปฏิบัติ ที่จะให้นักเรียนแบ่งปัน ประสบการณ์ร่วมกันเพื่อพัฒนาการพูดรายงานของตนเองต่อไป

ขั้นที่ 5 ขั้นไตร่ตรองประเมินตนเอง และพัฒนาการพูด

การประเมินตนเองหลังการพูดของนักเรียน โดยในขั้นนี้สอดคล้องกับแนวคิดการ ฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในด้านสังคมวิทยา การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของและประโยชน์ของการศึกษา ภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างภายใต้ ความรู้ที่นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้เองได้ในบริบทที่หลากหลาย ซึ่งนักเรียนจะเกิดแรงจูงใจภายใน ที่ช่วยส่งเสริมในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง ในขั้นนี้ นักเรียนต้องไตร่ตรองความคิดเกี่ยวกับ การปฏิบัติการพูดของตนเองในสถานการณ์จริงที่ได้ปฏิบัติการพูดเสร็จสิ้นแล้ว แล้วนำความคิดใน การประเมินตนเองนั้น สรุปรวมกับคำแนะนำของผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน และสรุปประเด็นที่ ควรพัฒนาปรับปรุงการพูดของตนเองต่อไป

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

แนวความคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ได้นำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในหลากหลายช่วงวัยของนักเรียน งานวิจัยของ ประเสริฐ ลีอำนนต์กุล (2553) ซึ่งได้ทำการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า หลังการทดลองใช้ หลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ทำให้นักเรียนมี ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ และสามารถประกอบการธุรกิจมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ยังได้นำไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น จากการศึกษางานวิจัยของ อติสรณ์ เรืองกิจจันท์ (2559) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบร่วมกับแนวคิดการเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเรียงความและการคิดไตร่ตรองของนักศึกษาปริญญาตรี โดยผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนทำให้นักศึกษามีความสามารถในการเขียนความเรียงในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดไตร่ตรองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง ภิริดี ฤทธิเดช (2553) ได้นำแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบมาศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการฝึกหัดทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนระดับปริญญาบัณฑิตสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งผลการทดลองพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ การใฝ่รู้ และการกำกับตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ จอห์นสัน และฟิชชัค (Johnson และ Fischbach, 1992) ได้ทำการวิจัยในรายวิชาคณิตศาสตร์เช่นเดียวกัน โดยเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนคณิตศาสตร์เทคนิคและการแก้ปัญหาด้วยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ กับนักศึกษาในระดับวิทยาลัย ซึ่งเป็นวิทยาลัยชุมชน ผลการวิจัย พบว่า คะแนนการแก้ปัญหาและคะแนนสอบปลายภาคของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย อย่างไม่มีนัยสำคัญ และคะแนนการสอบมาตรฐานของกลุ่มทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าการสอนด้วยรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้คณิตศาสตร์เทคนิคและการแก้ปัญหาดีเท่ากับการสอนแบบปกติ และผลจากการวัดเจตคติ พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองกระตือรือร้นในการเรียนคณิตศาสตร์และการแก้ปัญหามากกว่ากลุ่มควบคุม แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถช่วยให้นักศึกษาเชื่อมั่นในตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และสนุกในการเรียน ส่วนในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ นั้น แบล็ก ซีเลโอ และปราเตอร์ (R. S. Black, Sileo, และ Prater, 2000) ได้ศึกษาการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบกับนักศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้ศึกษากับนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของแม็กซิโก โดยใช้วิธีการสืบสวนเกี่ยวกับการเรียนรู้จากแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ โดยมีการใช้ต้นแบบ ที่สามารถอธิบายถึงกระบวนการคิด การเขียน และการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ของต้นแบบได้ ส่วนการเสริมศักยภาพการเรียนรู้ นั้น ใช้ในการแก้ปัญหาและกำหนดปัญหาให้ถูกต้อง โดยการชี้เหตุผลจากการตั้งคำถาม เพื่อให้นักเรียนได้ใช้วิธีการแก้ปัญหา ที่มาจากการคิดและการทำงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งการเรียนรู้และเข้าใจทักษะในการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ กิตติมา สารวงษ์ (2558) ที่ได้นำแนวความคิดฝึกทางปัญญาจากต้นแบบไปใช้กับกลุ่มนักศึกษาพยาบาล โดยได้พัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ใช้บทเรียนมัลติมีเดียเชิงสถานการณ์ และแนวความคิดฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อเสริมสร้างทักษะการให้เหตุผลทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล โดยผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนนั้น นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนการให้เหตุผลทางคลินิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และคะแนนหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.99

แนวความคิดฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ได้นำไปใช้กับการพัฒนาบุคคลในกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ อีกด้วย โดย แอดมอนด์สัน (Edmondson, 2006) ได้ศึกษาถึงการประเมินประสิทธิภาพของ Telepresence-enabled ตามรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบของการพัฒนาครูมืออาชีพในวิชาคณิตศาสตร์ โดยได้ใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบดั้งเดิม เพื่อศึกษาผลการสอนของครู และประสิทธิภาพของนักเรียน ซึ่งพบว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้กับครูมืออาชีพ มีผลทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาจากกลุ่มครูมืออาชีพมาปฏิบัติได้อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาแนวคิด วิธีการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบตามข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะทำให้นักเรียนเข้าใจหลักการและทฤษฎีในการพูดรายงานในแนวทางการปฏิบัติ พร้อมทั้งทำให้นักเรียนมีความสามารถในการพูดรายงานได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 5 ห้องเรียน รวม 132 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 2 ห้องเรียน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ จำนวน 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ จำนวน 1 ห้องเรียน

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ การสอนด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Control Group Posttest-Only Design

ตาราง 2 แบบแผนการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อน	การทดลอง	ทดสอบหลัง
E	-	X	O
C	-	-	O

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
X	แทน	การสอนด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
O	แทน	การประเมินความสามารถในการพุดรายงานหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การพุดรายงาน ซึ่งแบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความสามารถในการพุดรายงาน โดยประเมินแบ่งเป็นรายด้านที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดเกี่ยวกับการพุดรายงาน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การพุดรายงานด้วยแนวคิดฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้และตัวชี้วัด พร้อมกับกำหนดจุดประสงค์ และการวัดการประเมินผลความสามารถในการพูดรายงาน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของคอลลินและคณะ (Collins และคนอื่น ๆ, 1988) มาออกแบบขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดรายงาน โดยได้กำหนดแนวทางของวิธีการที่อยู่ภายใต้ขั้นตอนตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ได้แก่ สารสำคัญ วิธีการเรียนรู้ ลำดับกิจกรรม และสังคมวิทยา แล้วสร้างขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ต้นแบบ

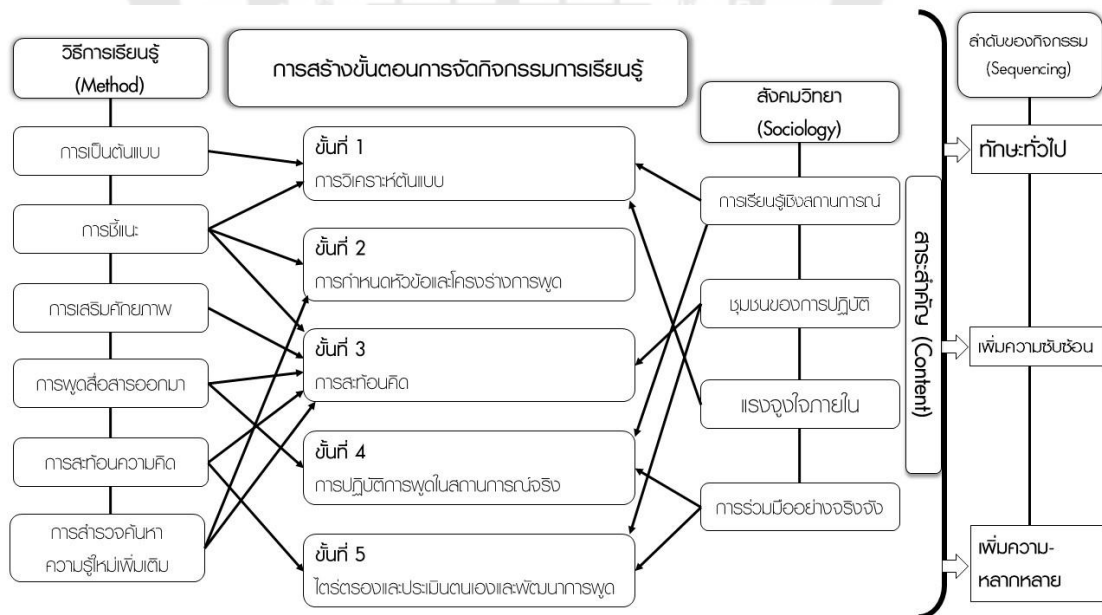
ขั้นที่ 2 การกำหนดหัวข้อและโครงร่างการพูด

ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิด

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการพูดในสถานการณ์จริง

ขั้นที่ 5 ขั้นการประเมินตนเอง และพัฒนาการพูด

ซึ่งแต่ละขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยในแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มาจากแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ดังปรากฏในภาพ

ภาพประกอบ 2 แผนผังแสดงการสร้างขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

เมื่อสร้างขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา และทักษะปฏิบัติการพูด รายงานแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การพูดรายงาน โดยใช้แนวคิดการฝึก ทางปัญญาจากต้นแบบ และแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีแบบปกติ ที่มีความแตกต่างกัน ในลำดับขั้นของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทั้ง 2 รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการพูดรายงาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 รูปแบบมา เปรียบเทียบลำดับขั้นตอนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในการพูดรายงานของนักเรียน ดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 3 เปรียบเทียบการจัดการจัดการเรียนรู้การพูดรายงานด้วยแนวคิดฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ

แผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ	แผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ
<p>ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ต้นแบบ</p> <p>1) การวิเคราะห์ต้นแบบการพูดที่ผู้สอนคัดเลือกมานำเสนอ</p> <p>2) นักเรียนสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการปฏิบัติการพูดของต้นแบบ</p> <p>ขั้นที่ 2 การกำหนดหัวข้อและโครงร่างการพูด</p> <p>1) นักเรียนกำหนดหัวข้อการพูดรายงานตามประเภทการพูดรายงาน และจัดทำโครงร่างการเขียนด้วยตนเอง</p> <p>2) ผู้สอนให้คำแนะนำช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขโครงร่างระหว่างการจัดทำโครงร่างการพูด</p> <p>ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิด</p> <p>1) นักเรียนจับคู่ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของต้นแบบที่ได้วิเคราะห์และโครงร่างการเขียน</p>	<p>ขั้นที่ 1 ชี้นำ</p> <p>1) แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์เกี่ยวกับการพูดรายงาน หรือปัญหาที่เคยพบเกี่ยวกับการพูดรายงานของนักเรียน</p> <p>2) ผู้สอนตั้งคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดรายงาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปราย</p> <p>ขั้นที่ 2 สอน</p> <p>1) ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงถึงความสำคัญของการเรียนรู้ เรื่อง การพูดรายงาน ที่นักเรียนได้ร่วมวิเคราะห์และอภิปราย</p> <p>2) ผู้สอนบรรยายเกี่ยวกับความหมายของการพูดรายงาน ประเภทของการพูดรายงาน และความสำคัญของการพูดรายงาน</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวความคิดฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ	แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ
<p>2) นักเรียนร่วมกันฝึกปฏิบัติการวาดรายงานร่วมกัน</p> <p>3) ผู้สอนจะให้คำแนะนำ แนวทาง การชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่อง และเสริมศักยภาพของนักเรียนตลอดระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ</p> <p>ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการวาดในสถานการณ์จริง</p> <p>1) การปฏิบัติการวาดรายงานของนักเรียน</p> <p>2) ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน ประเมินผลในประเด็นต่าง ๆ และให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวาด</p> <p>ขั้นที่ 5 ขั้นไตร่ตรองประเมินตนเอง และพัฒนาการวาด</p> <p>1) นักเรียนต้องไตร่ตรองความคิดเกี่ยวกับการวาดรายงานของตนเอง</p> <p>2) สรุปประเด็นที่ควรพัฒนาปรับปรุงการวาดของตนเองต่อไป</p>	<p>3) ผู้สอนให้นักเรียนกำหนดหัวข้อเรื่องและค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวาดรายงาน แล้วนำข้อมูลมาเขียนโครงร่างการวาดตามลำดับขั้นตอน จากประเภทการวาดรายงานที่กำหนด</p> <p>4) นักเรียนปฏิบัติการวาดรายงานหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป</p> <p>1) ผู้สอนให้คำแนะนำในการพัฒนาการวาดรายงานของนักเรียน</p> <p>2) ให้นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญและการพัฒนาตนเองในการวาดรายงาน</p> <p>ขั้นที่ 4 ขั้นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) ผู้สอนรวบรวมคะแนนจากการประเมินการวาดรายงานของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์</p> <p>2) ชี้แจงผลการประเมินการวาดรายงานแก่นักเรียน พร้อมทั้งข้อแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขการวาดรายงานในครั้งต่อไป</p>

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวาดรายงาน ใช้เวลาสอนทั้งหมด 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน รวม 15 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ทั้งนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดประเมินผล และบันทึกหลังการสอน

การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

1. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสอดคล้องและเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขแล้วนั้น นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนในรายวิชาภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ลำดับขั้นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดรายการพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 ด้านรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้

2.1.1 สาระสำคัญ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

2.2.1 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน

2.2.3 กิจกรรมมีความเหมาะสมในการพัฒนาทักษะการพูดรายงาน

2.2.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล

2.3.1 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.3.2 มีการประเมินผลตามสภาพจริงในการปฏิบัติ

2.3.3 การประเมินผลครอบคลุมทักษะสำคัญในการพูดรายงาน

ซึ่งเมื่อนำผลการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ระหว่างคุณลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบคำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ปรับข้อหัวข้อประเภทการพูดรายงานให้ตรงกันทุกหน้าของแผนการจัดการเรียนรู้ ปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคำนิยามของประเภทการพูดรายงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพิ่มเติมสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ เพิ่มเติมรายละเอียดการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนลงในแผนการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงพฤติกรรมในการสะท้อนคิด และการทักษะการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานของนักเรียน

ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ คำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ $0.67 - 1.00$ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การแก้ไขคำผิด การเพิ่มเติมสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ ในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วงของการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน ผู้สอนควรให้คำแนะนำระหว่างการฝึกปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องอื่น ๆ จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ พบสิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง ได้แก่ การจัดการเรียนรู้บางลำดับขั้นตอนสามารถปรับให้อยู่ในคาบเรียนเดียวกันได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความต่อเนื่องในการทำกิจกรรมได้มากขึ้น และการบันทึกภาพด้านหน้าในขณะที่นักเรียนปฏิบัติการพูดอาจทำให้นักเรียนขาดความมั่นใจ นักเรียนบางคนมองที่กล้องมากกว่าการพูดรายงานกับผู้ฟัง

4. แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้นำไปทดลองจริงกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ชุด ตามประเภทของการพูดรายงาน ได้แก่ การพูดรายงานแบบประสบการณ์ การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และการพูดรายงานแบบวิจารณ์ โดยแบ่งเป็นการประเมินในแต่ละด้าน ซึ่งเกี่ยวกับความสามารถในการพูดรายงาน รวมทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา ด้านลำดับการพูด และด้านเนื้อหา ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบประเมิน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินทักษะการพูดรายงานและประเมินตามสภาพจริง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการพูดรายงาน เพื่อกำหนดโครงสร้างในการประเมินด้านต่าง ๆ ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติการพูดรายงาน

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการประเมินความสามารถในการพูดรายงาน เพื่อสร้างเกณฑ์การประเมินการพูดรายงาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาการประเมินผลการพูดของนนทา ขุนภักดี (2529); ปรัชญา อาภากุล (2542); พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ (2550) โดยวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมสำคัญและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพูด แล้วกำหนดประเด็นการประเมิน

ความสามารถในการพูดรายงานจัดกลุ่มได้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านลักษณะการพูด และใช้ภาษา ด้านการลำดับการพูด และด้านเนื้อหา ดังตารางแสดงการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการพูด ดังนี้

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในการประเมินการพูด

พฤติกรรม นักวิชาการ	ด้านบุคลิกภาพ	ด้านลักษณะ การพูดและ การใช้ภาษา	ด้านลำดับ การพูด	ด้านเนื้อหา
นันทา ชุนภักดี (2529)	1.ความ กระตือรือร้น และความพร้อม ในการพูด 2.การปรับตัวเข้า กับผู้ฟังตาม สถานการณ์ และบรรยากาศ 3.การทำทาง ประกอบกรพูด 4.การใช้สายตา ของผู้พูดกับผู้ฟัง	1. การใช้ภาษา 2. การใช้เสียง และความ ชัดเจนในการ ออกเสียงอย่าง ถูกต้องตาม อักขรวิธี รวมถึง ลีลาในการใช้ เสียงให้ เหมาะสมกับ เนื้อหา	1. การจัด ระเบียบเรื่อง 2. ระยะเวลาที่ ใช้ในการพูดมี ความ เหมาะสมและ ตรงตาม กำหนดเวลา	เนื้อหาสาระ
ปรัชญา อากาศ (2542)	1.การเตรียมตัว ของผู้พูด 2. ความเชื่อมั่น ในตนเองขณะ พูด 3. ความ กระตือรือร้น และการควบคุม ตนเอง	1. การใช้ภาษา 2. การออก เสียงคำถูกต้อง ตามอักขรวิธี 3. ลีลาการพูด สอดคล้องกับ เรื่องและเป็น ธรรมชาติ	การรักษาเวลา ตาม กำหนดการใน การพูด	1.เนื้อหา 2. สาระสำคัญ และความ สมเหตุสมผล ในเนื้อหา

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม / นักวิชาการ	ด้านบุคลิกภาพ	ด้านลักษณะ การพูดและ การใช้ภาษา	ด้านลำดับ การพูด	ด้านเนื้อหา
	4. การใช้สายตา เหมาะสมกับ เรื่องที่พูด 5. การใช้ท่าทาง ประกอบการพูด ที่เหมาะสมกับ เนื้อหา และ สถานการณ์ 6. ชีวีตชีวาใน การพูด 7. ความสุภาพ และมารยาทใน การพูดและ แสดงออกท่าทาง			
พิมพากรณ์ บุญประเสริฐ (2550)	1. การแต่งกาย 2 การปรากฏ กายช่วงแรก 3.การใช้สายตา ของผู้พูด 4. การใช้สีหน้า 5.การใช้ท่าทาง 6. ความ น่าเชื่อถือ	1. พูดโดยใช้ วิธีการใด 2. การสร้าง ความสนใจ และรักษา ความสนใจ ของผู้ฟังให้คง อยู่ตลอดการ พูด	1.แนะนำชื่อ 2.สถานที่และ วันเวลา 3.การทักทายที่ ประชุม 4. การเปิดเรื่อง 5. การลำดับ ความและการ ถ่ายทอด เรื่องราว	1.พูดเรื่อง อะไร 2.พูดเพื่ออะไร

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม / นักวิชาการ	ด้านบุคลิกภาพ	ด้านลักษณะ การพูดและ การใช้ภาษา	ด้านลำดับ การพูด	ด้านเนื้อหา
	7. ความเป็น ธรรมชาติในการ แสดงออกและ การพูด 8. ลักษณะเด่น ของผู้พูด	3. การใช้ ภาษา 4. การออก เสียงถูกต้อง ตามอักขรวิธี ในการใช้ ภาษา 5. น้ำเสียงที่ใช้	6. การเปิด เรื่อง	

หลังจากการศึกษารายละเอียดพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการพูดรายงาน แล้ว ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน พร้อมกับกำหนดรายละเอียดเกณฑ์ของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานแบบประสพการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์ โดยกำหนดการให้คะแนนเป็นแบบรูบิค (Rubric Scoring) ด้วยระดับคุณภาพ 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง โดยกำหนดโครงสร้างและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของการประเมินความสามารถการพูดรายงานแต่ละประเภท ซึ่งสามารถแปลผลความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคลตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

4.00 – 3.25 ความสามารถในการพูดรายงานในระดับดีมาก

3.24 – 2.50 ความสามารถในการพูดรายงานในระดับดี

2.49 – 1.75 ความสามารถในการพูดรายงานในระดับพอใช้

1.74 – 1.00 ความสามารถในการพูดรายงานในระดับควรปรับปรุง

ซึ่งเกณฑ์การประเมินได้กำหนดรายละเอียดของพฤติกรรมและเนื้อหาที่สะท้อนความสามารถในการพูดรายงานของผู้เรียนในแต่ละประเภท สำหรับการให้คะแนนในแต่ละหัวข้อการประเมิน

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบประเมินการพูดรายงาน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญา
นิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบประเมินการพูดรายงานที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อ
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และความสอดคล้องของเนื้อหา
แล้วนำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content
Validity) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ที่
มีค่าเฉลี่ย (M) มากกว่าหรือเท่ากับ .50 ขึ้นไป ซึ่งเมื่อได้หาค่าดัชนีความสอดคล้องกับแบบประเมิน
การพูดรายงานทั้ง 3 ประเภท แล้วพบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในแต่ละแบบประเมิน
ดังนี้

1. แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานแบบประสบการณ์ เท่ากับ
0.60 – 1.00 ซึ่งได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญให้เพิ่มเติมและปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การปรับและ
เพิ่มเติมหัวข้อการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวจากประสบการณ์ให้ตรงกับนิยามศัพท์

2. แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า
ค้นคว้า เท่ากับ 0.80 – 1.00 ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญให้เพิ่มเติมและปรับปรุงแก้ไข ได้แก่
การแก้ไขคำผิด การปรับหัวข้อในทุกข้อความให้เป็น การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า
ให้ตรงกันทุกหน้าของแบบประเมิน

3. แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานแบบวิจารณ์ เท่ากับ 0.80 –
1.00 ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญให้เพิ่มเติมและปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ ปรับรายละเอียดเกณฑ์
การประเมินในส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น และปรับรายละเอียดเรื่องการ
เรียงลำดับความและการพูดสรุปและลงท้ายในการพูดรายงานแบบวิจารณ์ให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อน

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การเพิ่มเติมและแก้ไข
รายละเอียดของคำควบบก ล้ำ ร ล ว ในเกณฑ์การออกเสียงคำควบบก ล้ำ เพิ่มเติมรายละเอียด
เกี่ยวกับเกณฑ์ความเหมาะสมของการแต่งกายให้เป็นรูปธรรมที่สังเกตได้ เพิ่มเติมเกณฑ์การใช้
ภาษาที่มีสำนวนโวหารและการใช้ภาษาสละสลวยในด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษาของ
แบบประเมินทุกประเภท แก้ไขเกณฑ์ในด้านลำดับการพูด

ขั้นตอนที่ 7 นำแบบประเมินความสามารถการพูดรายงานไปทดลองใช้กับ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน แบบประเมินความสามารถในการพูด
รายงานที่มีทั้งหมด 3 ชุดแบบประเมินซึ่งแบ่งเป็นประเภทของการพูดรายงานที่ต่างกัน โดยกลุ่มที่
นำแบบประเมินไปทดลองใช้ เป็นนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อตรวจสอบหา

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรการหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach และ Thornton, 1970) โดยแต่ละชุดแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน ได้ค่าความเชื่อมั่น ของแบบประเมินการพูดรายงานแบบประสพการณ์ 0.773 แบบสรุปลงการศึกษาค้นคว้า 0.836 แบบวิจารณ์ 0.757 ซึ่งการแปลผลค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา หากมีค่าตั้งแต่ 0.7 เป็นต้นไป เป็นค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้

นอกจากนี้ ได้นำเครื่องมือแบบประเมินความสามารถการพูดรายงานมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation) โดยแต่ละชุดแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้

ตาราง 5 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของผู้ประเมิน

ประเภทแบบประเมิน	ค่าสหสัมพันธ์	p	ระดับความสัมพันธ์
การพูดรายงานแบบประสพการณ์	.987**	00	สูง
การพูดรายงานแบบสรุปลงการศึกษา ค้นคว้า	.985**	00	สูง
การพูดรายงานแบบวิจารณ์	.951**	00	สูง

จากตารางที่ 5 พบว่า ความสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างผู้ประเมินคนที่ 1 และผู้ประเมินคนที่ 2 มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับสูง กล่าวคือ การให้คะแนนของผู้ประเมินทั้ง 2 ท่าน มีความสอดคล้องกันในทุกประเภทของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบประเมินความสามารถการพูดรายงานไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงแบบประเมินผลการพูดรายงาน โดยผู้วิจัยได้อธิบายกับนักเรียนถึงข้อตกลงและจุดประสงค์ของการเรียนรู้แก่นักเรียน

ขั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยการจัดการเรียนการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพูดรายงาน ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และวิธีการสอนแบบปกติ

ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3 คาบ ต่อสัปดาห์ รวมทั้งหมด 5 สัปดาห์ รวม 1 คาบ คาบละ 50 นาที โดยมีรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตาราง 6 ลำดับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	เวลา (คาบเรียน)
1	การพูดรายงานแบบประสบการณ์	5
2	การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	5
3	การพูดรายงานแบบวิจารณ์	5
รวม		15

ชั้นหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความสามารถในการพูดรายงานกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังการสอนด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยดำเนินการในคาบเรียนปกติ รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลคะแนนการทดสอบการประเมินความสามารถในการพูดรายงานหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC)
2. วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมินการพูดรายงานทั้ง 3 ประเภท โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence : IOC) ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน มีวิธีการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าเฉลี่ยร้อยละ และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดรายงาน ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ one way MANOVA
3. การวิเคราะห์ความสามารถในการพูดรายงานจากผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ one sample t-test

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ที่มีต่อความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และเพื่อศึกษาความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลของการวิจัย ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าเฉลี่ยร้อยละ และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการให้คะแนนเป็นแบบรูบิค (Rubric Scoring) ด้วยระดับคุณภาพ 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง โดยกำหนดโครงสร้างและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของการประเมินความสามารถการพูดรายงานแต่ละประเภท โดยนำคะแนนเฉลี่ยของนักเรียน มาแปลผลความสามารถในการพูดรายงานตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

4.00 – 3.25 ความสามารถในการพูดรายงานในระดับดีมาก

3.24 – 2.50 ความสามารถในการพูดรายงานในระดับดี

2.49 – 1.75 ความสามารถในการพูดรายงานในระดับพอใช้

1.74 – 1.00 ความสามารถในการพูดรายงานในระดับควรปรับปรุง

ซึ่งเกณฑ์การประเมินได้กำหนดรายละเอียดของพฤติกรรมและเนื้อหาที่สะท้อนความสามารถในการพูดรายงานของผู้เรียนในแต่ละประเภท ดังนั้น เมื่อแปลผลหลังจากทดสอบทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถการพูดรายงานตามเกณฑ์ ดังตาราง

ตาราง 7 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ประเภทการ พูดรายงาน (ตัวแปรตาม)	กลุ่มทดลอง(N=25)					กลุ่มควบคุม(N=27)				
	ค่าเฉลี่ย ของ คะแนน	เทียบกับ เกณฑ์	ค่าเฉลี่ย ของ ผลรวม คะแนน (M)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ของผลรวม คะแนน ($\bar{X}\%$)	SD	ค่าเฉลี่ย ของ คะแนน	เทียบกับ เกณฑ์	ค่าเฉลี่ย ของผลรวม คะแนน (M)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ของผลรวม คะแนน ($\bar{X}\%$)	SD
แบบ ประสบการณ์	3.17	ดี	50.64	79.13	6.65	2.53	ดี	40.56	63.37	8.95
แบบสรุปผล การศึกษาค้นคว้า	2.94	ดี	44.12	73.53	7.11	2.45	พอใช้	36.81	61.36	8.03
แบบวิจารณ์	3.03	ดี	45.48	75.80	6.09	2.51	ดี	37.78	62.96	7.30

จากการพิจารณาผลการประเมินของนักเรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 แบบ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่า กลุ่มควบคุมในทุกประเภทการพูดรายงาน โดยผู้วิจัยจะได้เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานในข้อที่ 2 ต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ มีความสามารถในการพูดรายงานแบบประสพการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์สูงกว่ากับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ซึ่งได้ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของตัวแปร โดยใช้ Box's M test of Covariance Matrices ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 8 ผลการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของเมตริกซ์ความแปรปรวน

Box's M	5.367
F	.836
Df1	6
Df2	17807.051
p	.542

ผลจากตาราง เมื่อทดสอบโดยใช้สถิติ Box's M test of Covariance Matrices แล้วพบว่า เมตริกซ์ของความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p > .05$) ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติ One-way MANOVA ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณเพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

source	ประเภทการพูดรายงาน (ตัวแปรตาม)	Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
วิธีการ	แบบประสบการณ์	1320.09	1	1320.093	21.02	.00
จัดการ	แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	692.73	1	692.728	11.98	.001
เรียนรู้	แบบวิจารณ์	770.07	1	770.074	16.91	.00
Error	แบบประสบการณ์	3140.43	50	62.809		
	แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	2890.71	50	57.814		
	แบบวิจารณ์	2276.91	50	45.538		
Total	แบบประสบการณ์	111659.00				
	แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	88149.00				
	แบบวิจารณ์	92521.00				

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบมีผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงาน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ประเภทการพูดรายงาน (แบบประสบการณ์ $df=1, F=21.02, p=.00$ / แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า $df=1, F=11.98, p=.001$ / แบบวิจารณ์ $df=1, F=16.91, p=.00$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ มีความสามารถในการพูดรายงานแบบประสบการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์สูงกว่าร้อยละ 70 โดยผลการประเมินการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ จำนวน 25 คน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ One sample t-test ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 10 แสดงคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ประเภทการพูด รายงาน	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ของ คะแนน ตาม เกณฑ์	เทียบกับ เกณฑ์	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ของ คะแนน ($\bar{X}\%$)	SD.	t	df	p
แบบประสบการณ์	25	3.17	ดี	79.13	10.38	4.395	24	.000
แบบสรุปผล การศึกษาค้นคว้า		2.94	ดี	73.53	11.86	1.490	24	.149
แบบวิจารณ์		3.03	ดี	75.80	10.15	2.856	24	.009

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่า การพูดรายงานแต่ละประเภทมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนสูงกว่าร้อยละ 70 ทุกประเภทของการพูดรายงาน โดยผลการประเมินการพูดรายงานแบบประสบการณ์ และแบบวิจารณ์สูงกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการประเมินการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ซึ่งมีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทางปัญญาจากต้นแบบ กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และเพื่อศึกษาความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำนวน 132 คน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบลดความสามารถ จำนวน 5 ห้องเรียน โดยผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และกลุ่มควบคุม จัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้แบบแผนการทดลอง Control Group Posttest-Only design กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ซึ่งดำเนินการจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน รวมทั้งหมด 15 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที โดยเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยนำมาจากเนื้อหาการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นรายวิชาพื้นฐานตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐานที่ ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และอย่างสร้างสรรค์ โดยจัดการเรียนรู้และประเมินผลการพูดรายงาน 3 ประเภท ได้แก่ การพูดรายงานแบบประสบการณ์ การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และการพูดรายงานแบบวิจารณ์ ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การพูดรายงาน โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ แผนการจัดการเรียนรู้การพูดรายงานแบบปกติ แบบประเมินการพูดรายงานแบบประสบการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์ หลังจากผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือแล้ว ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ซึ่งได้ผลจากการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้องของคุณลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ คำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 ทั้งแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ สำหรับแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน ผู้วิจัยได้หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานแบบ

ประสพการณ์เท่ากับ 0.60-1.00 แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าเท่ากับ 0.80-1.00 และแบบวิจารณ์เท่ากับ 0.80-1.00 พร้อมทั้งได้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค Cronbach และ Thornton (1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการพูดรายงานแบบประสพการณ์เท่ากับ 0.773 และแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าเท่ากับ 0.836 และแบบวิจารณ์เท่ากับ 0.757 นอกจากนี้ ได้นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation) โดยใช้ผู้ประเมิน 2 คน ประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มเดียวกัน โดยใช้แบบประเมินการพูดรายงานที่สร้างขึ้น ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบประเมินความสามารถการพูดรายงานแบบประสพการณ์เท่ากับ .987 แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าเท่ากับ .985 และแบบวิจารณ์เท่ากับ .951 ซึ่งความสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างผู้ประเมินทั้ง 2 ท่าน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแปลผลค่าระดับความสัมพันธ์แล้วอยู่ในระดับสูงทั้ง 3 ประเภทของแบบประเมินการพูดรายงาน กล่าวคือ การให้คะแนนของผู้ประเมินทั้ง 2 ท่าน จากการใช้แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานทั้ง 3 ประเภทมีความสอดคล้องกัน

สรุปผลการวิจัย

จากความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ มีความสามารถในการพูดรายงานแบบประสพการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแล้วนั้น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบมีความสามารถในการพูดรายงานสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกประเภทของการพูดรายงาน

ในส่วนของความมุ่งหมายการวิจัย เพื่อศึกษาความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ซึ่งได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ มีความสามารถในการพูดรายงานแบบประสพการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์ สูงกว่าร้อยละ 70 ผลปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของ

คะแนนนักเรียนกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการพูดรายงานแบบประสบการณ์เท่ากับ 79.13 แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าเท่ากับ 73.53 และแบบวิจารณ์เท่ากับ 75.80 จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนในการพูดรายงานแบบประสบการณ์และแบบวิจารณ์ สูงกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการประเมินการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานของการวิจัยตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ว่า ความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ มีความสามารถในการพูดรายงานแบบประสบการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบมีความสามารถในการพูดรายงานสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกประเภทของการพูดรายงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิริดี ฤทธิเดช (2553) ที่ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการฝึกหัดทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการกำกับตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบนี้สามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ โดยเฉพาะในด้านการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน ดังที่ งานวิจัยของแบล็ค (T. R. Black, 2007) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบไปใช้กับนักเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีการกำหนดปัญหา แล้วใช้การตั้งคำถามอย่างมีเหตุผล เพื่อให้ให้นักเรียนแก้ปัญหาจากการคิดและปฏิบัติการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเข้าใจการปฏิบัติทักษะมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ จะตั้งคำถามเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติให้ใกล้เคียงกับต้นแบบ แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่จะตั้งคำถามเกี่ยวกับการเขียนโครงร่างการพูดหรือเนื้อหาการพูดมากกว่า เมื่อถึงช่วงเวลาการปฏิบัติการพูดในสถานการณ์จริง นักเรียนกลุ่มควบคุมจะไม่ได้นำคำแนะนำไปปรับใช้ในครั้งต่อไป เพราะเมื่อเปรียบเทียบคะแนนรายด้านและผลการปฏิบัติการพูดรายงานแล้ว จะเห็น

ว่านักเรียนยังคงปฏิบัติแบบเดิม นอกจากนี้จะเห็นได้ชัดเจนว่า พฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มทดลองจะมีความประหม่าน้อย และปรับพฤติกรรมในการพูดรายงานประเภทต่อไปได้ดียิ่งขึ้น

ในส่วนของข้อสมมติฐานเกี่ยวกับความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทางปัญญาจากต้นแบบ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ว่า นักเรียนมีความสามารถในการพูดรายงานสูงกว่าร้อยละ 70 นั้น พบว่า เมื่อตรวจสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนเมื่อเทียบกับเกณฑ์จะเห็นได้ว่าความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนอยู่ในระดับดี และมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนสูงกว่าร้อยละ 70 ทุกประเภทของการพูดรายงาน ส่วนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิสรณ์ เรืองกิจจันทน์ (2559) ที่ได้นำแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบไปใช้กับการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเรียงความและการคิดไตร่ตรองของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า ผลของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเรียงความในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ ทักษะการเขียนและทักษะการพูดเป็นทักษะทางภาษาที่ผู้ใช้ภาษาเป็นผู้ส่งต่อให้กับผู้อื่นในฐานะผู้ส่งสาร ทั้งสองทักษะนี้เป็นทักษะการใช้ภาษาเช่นเดียวกัน แต่แตกต่างกันในลักษณะของรูปแบบการสื่อสาร การประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนในด้านต่างๆ ตามเกณฑ์การประเมินทำให้เห็นถึงการเรียนรู้พฤติกรรมจากต้นแบบ ซึ่งในระหว่งการสะท้อนคิดที่นักเรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์ลักษณะของต้นแบบ รวมไปถึงการได้สนทนากับต้นแบบที่มีลักษณะใกล้เคียงกับนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในพฤติกรรมได้ง่าย พร้อมทั้งการตั้งคำถามของนักเรียนที่สอบถามกับต้นแบบ จะนำไปเพื่อการปรับพฤติกรรมของตนเอง ที่เคยพบกับอุปสรรคในการพูดรายงานหน้าชั้นเรียนในอดีต นอกจากนี้ในระหว่างการฝึกปฏิบัติ ที่ผู้สอนได้ให้คำแนะนำในการปฏิบัติของนักเรียน นักเรียนจะวิเคราะห์ถึงลักษณะของต้นแบบ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนสิ่งที่นักเรียนแต่ละคนได้สังเกต แล้วตั้งคำถามกับผู้สอนเกี่ยวกับการเปรียบเทียบพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติของตนเองกับต้นแบบว่าถูกต้องหรือไม่ โดยเฉพาะในด้านบุคลิกภาพและด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา จึงทำให้ผู้สอนสามารถให้คำแนะนำนักเรียนได้อย่างตรงประเด็น จากการวิเคราะห์ผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานทั้ง 3 ประเภท พบว่า ความสามารถในการพูดรายงานแบบประสพการณ์และแบบวิจารณ์สูงกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์คะแนนรายด้านของการพูดรายงานทั้ง 3 ประเภท พบว่า ผลของการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนกลุ่มทดลองในด้านเนื้อหา มีผลรวมของคะแนนน้อยกว่าอีก 2 ประเภท ทั้งนี้เนื่องจากการพูดรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้า เกิดจากการค้นคว้า

ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ แล้วนำมาสรุปก่อนพูดรายงาน ซึ่งมีองค์ประกอบในการเขียนโครงร่างการพูดรายงานแตกต่างจากแบบประสบการณ์และแบบวิจารณ์ที่เกิดจากความคิดและทัศนคติของนักเรียนเองเป็นส่วนมาก จึงทำให้การฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนต้องใช้เวลาจำเนื้อหาที่ต้องสรุปเพื่อนำมาพูดรายงานมากกว่าการพูดรายงานแบบประสบการณ์และแบบวิจารณ์ จึงทำให้ความสามารถในการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า มีผลการประเมินสูงกว่าร้อยละ 70 แต่แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ผู้สอนต้องศึกษาทุกชั้นของการสอนให้ละเอียด เพื่อให้สามารถให้คำแนะนำและเสริมทักษะของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการ โดยเฉพาะในช่วงของการฝึกปฏิบัติ ผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และตอบคำถามของนักเรียนอยู่เสมอ หากนักเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้องให้ผู้สอนกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามถึงการปรับพฤติกรรมมากกว่าการบอกให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง เพราะจะทำให้นักเรียนได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบกับต้นแบบพร้อมปรับพฤติกรรมการปฏิบัติของตนเอง ซึ่งจะทำให้กระบวนการปฏิบัติของนักเรียนพัฒนาอย่างแท้จริง

2. ผู้สอนควรเลือกต้นแบบให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการฝึกทักษะของผู้เรียน ที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และร่วมกันสะท้อนคิด จะทำให้นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ได้อย่างหลากหลายและกล่าวถึงรายละเอียดของการปฏิบัติได้ดีมากยิ่งขึ้น

3. ก่อนการประเมินการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน ผู้สอนควรศึกษาเกณฑ์การประเมินให้ละเอียด เนื่องจากในระหว่างการให้คะแนนการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานของนักเรียน ผู้สอนจะต้องสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะพูดรายงานในภาพรวม และเจาะจง เพื่อตัดสินและให้คะแนนได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์จริง

ข้อเสนอแนะในสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ กับทักษะการพูดในรูปแบบต่าง ๆ กับนักเรียนในระดับชั้น ตามตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากจะทำให้เห็นพัฒนาการฝึกปฏิบัติทักษะที่สำคัญในการพูดต่อไป

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบกับทักษะปฏิบัติอื่น เช่น การอ่านออกเสียง การเขียนคำประพันธ์ เป็นต้น

เนื่องจากเป็นทักษะปฏิบัติที่นักเรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และสามารถ
ต้นแบบที่ดีได้

3. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทาง
ปัญญาจากต้นแบบ โดยเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้สำหรับการฝึกทักษะปฏิบัติอื่น ๆ หรือ
ประยุกต์นำแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อสอนร่วมกับวิธีสอนสำหรับการฝึกทักษะ
ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดในการปฏิบัติของนักเรียน

บรรณานุกรม

- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Black, R. S., Sileo, T. W., และ Prater, M. A. (2000). Learning journals, self-reflection, and university students' changing perceptions. *Action in Teacher Education*, 21(4), 71-89.
- Black, T. R. (2007). *Cognitive Apprenticeship and the computer programming student: How do students learn within this framework?* Mexico: The University of New Mexico.
- Brill, J., Kim, B., และ Galloway, C. (2001). Cognitive apprenticeship. *Emerging perspectives on learning, teaching, and technology*. Retrieved August, 10, 2015.
- Brown, J. S., Collins, A., และ Duguid, P. (1989). Situated cognition and the culture of learning. *Educational researcher*, 18(1), 32-42.
- Chan, P., Miller, R., และ Monroe, E. (2009). Cognitive apprenticeship as an instructional strategy for solving corporate training challenges. *TechTrends*, 53(6), 35.
- Collins, A., Brown, J. S., และ Holum, A. (1991). Cognitive apprenticeship: Making thinking visible. *American educator*, 15(3), 6-11.
- Collins, A., Brown, J. S., และ Newman, S. E. (1988). Cognitive apprenticeship: Teaching the craft of reading, writing and mathematics. *Thinking: The Journal of Philosophy for Children*, 8(1), 2-10.
- Cronbach, L. J., และ Thornton, G. C. (1970). *Test items to accompany Essentials of Psychological Testing*: Harper & Row.
- Darling-Hammond, L., Austin, K., Lit, I., และ Martin, D. (2014). Session 8 Watch It, Do It, Know It: Cognitive Apprenticeship. In.
- Dennis, M. (2013). *Educational psychology: Constructing learning*: Pearson Higher Education AU.
- Dickey, M. D. (2008). Integrating cognitive apprenticeship methods in a Web-based educational technology course for P-12 teacher education. *Computers & Education*, 51(2), 506-518.
- Edmondson, R. S. (2006). *Evaluating the effectiveness of a telepresence-enabled cognitive apprenticeship model of teacher professional development*. Utah: Citeseer.
- Johnson, S. D., และ Fischbach, R. M. (1992). Teaching Problem Solving and Technical Mathematics through Cognitive Apprenticeship at the Community College Level.

- Klein, M. A. (1994, February). The effects of exposure to positive humor on reducing public speaking apprehension among college undergraduate students. (1), 572.
- Mink, O. G., Owen, K. Q., และ Mink, B. P. (1993). *Developing high-performance people : the art of coaching*. Boston: Addison-Wesley.
- กิตติชัย พินโน. (2554). ภาษากับการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กิตติมา สาธุวงศ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ใช้ บทเรียนมัลติมีเดียเชิงสถานการณ์และวิธีการฝึกหัดทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อเสริมสร้าง ทักษะการให้เหตุผลทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. (2530). วาทกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์. (2523). หลักวาทกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์. (2546). การพูดเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ภาควิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไชยวัฒน์ อารีโรจน์. (2558). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ไชยวัฒน์ อารีโรจน์, และ สมพร ร่วมสุข. (2558). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 8(2), 1824-1841.
- สุนส์จันทร์ วงศ์สุวรรณะ. (2547). การพูดเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ มศว ผู้จัดจำหน่าย.
- ดารณี เทียมเมือง. (2545). การพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะการพูดในที่ชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิศนา แหมมณี. (2540, กรกฎาคม-ตุลาคม). การเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการคิด. *วารสารครุศาสตร์*, 26, 35-60.
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. (2551). พูดอย่างไร ชนะใจคนฟัง. กรุงเทพฯ: สุานบัณฑิต.
- นพดล จันทร์เพ็ญ. (2539). การใช้ภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- นันทา ขุนภักดี. (2529). การพูด (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แบล็ก เอ แอนด์ ซี. (2554). การพูด การนำเสนออย่างมืออาชีพ (ปฏิพล ตั้งจักรวาลนนท์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: บิสดิต.

- ปณิธาน วงศ์สุลักษณ์. (2547). การสื่อสารเชิงวัจนะในการพูดต่อหน้าชุมชน ของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสงค์ ราชณสุข. (2528). การพูดเพื่อประสิทธิผล (พิมพ์ครั้งที่ 2..). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ มศว.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประเสริฐ ลีอำนนตกุล. (2553, July – December). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่น
เยาว์ตามแนวคิด การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจ ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 2(1), 141-153.
- ปรัชญา อากาศ. (2542). ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ. (2550). การพูดเฉพาะกิจ 2: กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพียรศักดิ์ ศรีทอง. (2537). การพูด. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาคาร.
- พื่อน เปรมพันธุ์. (2542). ศาสตร์แห่งการใช้ภาษาไทย. กาญจนบุรี: สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- ภริดี ฤทธิเดช. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจาก
ต้นแบบเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการกำกับตนเองของ
นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎี
บัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วรรณ บัวเกิด. (2542). ภาษาเพื่อการสื่อสาร เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 4
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (พิมพ์ครั้งที่ 7, 340-350). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิ
ราช.
- วิรัช ลภิตันกุล. (2543). วาหนิเทศและวาหนิศิลป์ : หลักทฤษฎีและวิธีปฏิบัติ ยุคสหัสนวรรษใหม่. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระเกียรติ รุจิรกุล. (2556). ศิลปะการพูด (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วีระเกียรติ รุจิรกุล. (2558). ศิลปะการพูด = *Art of speaking* (พิมพ์ครั้งที่ 6, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]). ปทุมธานี:
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สมชาย วงศ์เพชรศรี. (2547). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบร่วมมือกัน เรื่องการพูด
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.
- สมพร แห่งพิพัฒนา. (2547). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมพร ร่วมสุข, และ มณฑนา วัฒนถนอม. (2548). ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- สวนิต ยมาภัย, และ ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2547). หลักการพูด : หน้าที่ชุมชนสื่อมวลชนและในองค์กร
(พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: วันดีดีกรุ๊ป.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 1..). กรุงเทพฯ : : สำนักงาน.
- สำเนียง มณีกาญจน์, และ สมบัติ จำปาเงิน. (2538). หลักนักพูด : ศิลปะและหลักการพูดในโอกาสต่าง ๆ
(พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ชั่ววฟ้าง.
- สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา. (2550). กระบวนการชี้แนะ คู่มือการปฏิบัติงาน.
- เสาวลักษณ์ อนันตสานต์. (2555). ศิลปะการพูด = *Rhetorical speaking* : THC 7304 (TH 634) (พิมพ์
ครั้งที่ 1..). กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อดิสรณ์ เรืองกิจจามันท์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวความคิดฝึกทาง
ปัญญาจากต้นแบบ ร่วมกับแนวความคิดเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อส่งเสริมความสามารถใน
การเขียนความเรียง และ การคิดไตร่ตรองของนักศึกษาปริญญาตรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎี
บัณฑิต). จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อดุลย์ ไทรเล็กทิม. (2550). ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.
วารสารวิจัยรามคำแหง, 1, 83-96.
- อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท. (2539). หลักและปรัชญาของวาทวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก

ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แผนการจัดการเรียนรู้

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ
การศึกษา ปริญญาดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย)
สถานที่ทำงาน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ พิพัฒน์โกศล
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต
สถานที่ทำงาน เกษียณอายุราชการ
- 3) อาจารย์ ดร.ประภาพร ลีมจิตสมบุญ
การศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
สถานที่ทำงาน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน 3 ประเภท ได้แก่ การพูดรายงานแบบประสบการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และแบบวิจารณ์

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ
การศึกษา ปริญญาดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย)
สถานที่ทำงาน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ พิพัฒน์โกศล
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต
สถานที่ทำงาน เกษียณอายุราชการ
- 3) อาจารย์ ดร.ประภาพร ลีมจิตสมบุญ
การศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
สถานที่ทำงาน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข
การศึกษา ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (วิจัยการศึกษา)
สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตูลย์เมธากา
การศึกษา ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (การวัดและการประเมินผลการศึกษา)
สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของแผนการจัดการเรียนรู้การพูดรายงานด้วยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของแผนการจัดการเรียนรู้การพูดรายงานด้วยวิธีสอนแบบปกติ

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน

ตาราง 16 ผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ตาราง 17 ผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้การพูดรายงานด้วย
แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

รายการพิจารณา	ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้			ค่าIOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การพูดรายงานแบบประสบการณ์				
1. รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00
1.1 สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1.00
2.1 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
2.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน	1	1	0	0.67
2.3 กิจกรรมมีความเหมาะสมในการพัฒนาทักษะการพูดรายงาน	1	1	0	0.67
2.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	1	1	1	1.00
3. การวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
3.2 มีการประเมินผลตามสภาพจริง	1	1	1	1.00
3.3 การประเมินผลครอบคลุมทักษะสำคัญในการพูดรายงาน	1	1	1	1.00
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า				
1. รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00
1.1 สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการพิจารณา	ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้			ค่าIOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	0	0.67
2.1 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
2.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน	1	1	0	0.67
2.3 กิจกรรมมีความเหมาะสมในการพัฒนาทักษะการพูดรายงาน	1	1	0	0.67
2.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	1	1	1	1.00
3. การวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
3.2 มีการประเมินผลตามสภาพจริง	1	1	1	1.00
3.3 การประเมินผลครอบคลุมทักษะสำคัญในการพูดรายงาน	1	1	1	1.00
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพูดรายงานแบบวิจารณ์				
1. รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00
1.1 สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	0	0.67
2.1 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
2.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน	1	1	0	0.67
2.3 กิจกรรมมีความเหมาะสมในการพัฒนาทักษะการพูดรายงาน	1	1	0	0.67

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการพิจารณา	ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้			ค่าIOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
2.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	1	1	1	1.00
3. การวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1.00
3.2 มีการประเมินผลตามสภาพจริง	1	1	1	1.00
3.3 การประเมินผลครอบคลุมทักษะสำคัญในการพูดรายงาน	1	1	1	1.00

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล

ประเภทการพูดรายงานแบบประสบการณ์

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านบุคลิกภาพ							
การใช้สายตา	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การแสดงสีหน้า	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การใช้ท่าทางประกอบกรพูด	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การแต่งกาย	1	1	1	1	0	0.80	ตรงตามเนื้อหา
ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา							
พูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
พุดถูกต้องตามหลักการ ใช้ภาษาไทย	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
ด้านการลำดับการพุด							
บทนำ	1	1	1	0	0	0.60	ตรงตามเนื้อหา
การเรียงลำดับความ	1	1	1	0	1	0.80	ตรงตามเนื้อหา
การพุดสรุป	1	1	1	0	0	0.60	ตรงตามเนื้อหา
การใช้เวลาในการพุด อย่างเหมาะสม	1	1	1	0	1	0.80	ตรงตามเนื้อหา
ด้านเนื้อหา							
เนื้อหาเหมาะสมกับ ประเภทของการพุด รายงานแบบ ประสบการณ์	1	1	1	0	1	0.80	ตรงตามเนื้อหา
พุดรายละเอียดของเรื่อง ตรงตามหัวข้อเรื่อง	1	1	1	0	1	0.80	ตรงตามเนื้อหา
เนื้อหาที่มีข้อคิดที่มีคุณค่า ต่อผู้ฟัง	1	1	1	0	1	0.80	ตรงตามเนื้อหา
ประเภทการพุดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า							
รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านบุคลิกภาพ							
การใช้สายตา	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การแสดงสีหน้า	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การใช้ท่าทาง ประกอบกรพุด	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การแต่งกาย	1	1	1	1	0	0.80	ตรงตามเนื้อหา
ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา							
พูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
พูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
ด้านการลำดับการพูด							
บทนำ	1	1	1	1	0	0.80	ตรงตามเนื้อหา
การเรียงลำดับความ	1	1	1	0	1	0.80	ตรงตามเนื้อหา
การพูดสรุป	1	1	1	0	1	0.80	ตรงตามเนื้อหา
การใช้เวลาในการพูดอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
ด้านเนื้อหา							
เนื้อหาเหมาะสมกับประเภทของการพูด	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
รายงานแบบประสพการณ์							
พูดรายละเอียดของเรื่องตรงตามหัวข้อเรื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
เนื้อหาที่มีข้อคิดที่มีคุณค่าต่อผู้ฟัง	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา

ตาราง 12 (ต่อ)

ประเภทการพูดรายงานแบบวิจารณ์

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านบุคลิกภาพ							
การใช้สายตา	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การแสดงสีหน้า	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การใช้ท่าทาง	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
ประกอบกรพูด							
การแต่งกาย	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา							
พูดด้วยน้ำเสียงที่ เหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
การเว้นจังหวะและวรรค ตอนในการพูด	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
พูดถูกต้องตามหลักการ ใช้ภาษาไทย	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
ด้านการลำดับการพูด							
บทนำ	1	1	1	1	0	0.80	ตรงตามเนื้อหา
การเรียงลำดับความ	1	1	1	0	1	0.80	ตรงตามเนื้อหา
การพูดสรุป	1	1	1	0	1	0.80	ตรงตามเนื้อหา
การใช้เวลาในการพูด อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
ด้านเนื้อหา							
พูดรายละเอียดของเรื่อง ตรงตามหัวข้อเรื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา
เนื้อหาเหมาะสมกับ ประเภทของการพูด รายงานแบบวิจารณ์	1	1	1	1	0	0.80	ตรงตามเนื้อหา

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
เนื้อหาที่มีข้อคิดที่มีคุณค่าต่อผู้ฟัง	1	1	1	1	1	1.00	ตรงตามเนื้อหา

ตาราง 13 ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน

ประเภทการพูดรายงาน	Reliability Statistics		
	Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
แบบประสบการณ์	.773	.751	16
แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	.836	.823	15
แบบวิจารณ์	.757	.766	15

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบประเมินความสามารถในการพูดรายงาน

ประเภทการพูดรายงาน			ผู้วิจัย	อาจารย์
แบบประสบการณ์	ผู้วิจัย	Pearson Correlation	1	.987**
		Sig. (2-tailed)		.000
	อาจารย์	Pearson Correlation	.987**	1
		Sig. (2-tailed)	.000	
แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	ผู้วิจัย	Pearson Correlation	1	.985**
		Sig. (2-tailed)		.000
	อาจารย์	Pearson Correlation	.985**	1
		Sig. (2-tailed)	.000	
แบบวิจารณ์	ผู้วิจัย	Pearson Correlation	1	.951**
		Sig. (2-tailed)		.000
	อาจารย์	Pearson Correlation	.951**	1
		Sig. (2-tailed)	.000	

** . N=27, Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ตาราง 15 ผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ที่	ประสบการณ์			สรุปผลการศึกษาค้นคว้า			วิจารณ์		
	M	แปลผล	คะแนน	M	แปลผล	คะแนน	M	แปลผล	คะแนน
1	3.81	ดีมาก	61.00	3.47	ดีมาก	52.00	3.60	ดีมาก	54.00
2	2.88	ดี	46.00	3.07	ดี	46.00	2.80	ดี	42.00
3	3.00	ดี	48.00	2.53	ดี	38.00	2.80	ดี	42.00
4	2.94	ดี	47.00	2.67	ดี	40.00	2.93	ดี	44.00
5	3.31	ดีมาก	53.00	2.93	ดี	44.00	3.07	ดี	46.00
6	2.63	ดี	42.00	2.53	ดี	38.00	2.53	ดี	38.00
7	3.06	ดี	49.00	2.80	ดี	42.00	2.93	ดี	44.00
8	2.75	ดี	44.00	2.53	ดี	38.00	2.53	ดี	38.00
9	2.56	ดี	41.00	2.53	ดี	38.00	2.80	ดี	42.00
10	2.50	ดี	40.00	2.60	ดี	39.00	2.73	ดี	41.00
11	2.94	ดี	47.00	2.73	ดี	41.00	2.73	ดี	41.00
12	3.00	ดี	48.00	2.67	ดี	40.00	2.80	ดี	42.00
13	3.06	ดี	49.00	2.53	ดี	38.00	2.53	ดี	38.00
14	3.19	ดี	51.00	2.60	ดี	39.00	2.73	ดี	41.00
15	3.88	ดีมาก	55.00	3.80	ดีมาก	57.00	3.67	ดีมาก	55.00
16	3.94	ดีมาก	63.00	3.87	ดีมาก	58.00	3.80	ดีมาก	57.00
17	2.88	ดี	46.00	2.67	ดี	40.00	2.73	ดี	41.00
18	3.75	ดีมาก	60.00	3.73	ดีมาก	56.00	3.67	ดีมาก	55.00
19	3.81	ดีมาก	61.00	3.67	ดีมาก	55.00	3.60	ดีมาก	54.00
20	2.94	ดี	47.00	2.60	ดี	39.00	2.87	ดี	43.00
21	3.00	ดี	48.00	2.53	ดี	38.00	3.20	ดี	48.00
22	3.31	ดีมาก	53.00	3.00	ดี	45.00	3.07	ดี	46.00
23	3.88	ดีมาก	62.00	3.73	ดีมาก	56.00	3.73	ดีมาก	56.00
24	3.38	ดีมาก	54.00	3.07	ดี	46.00	3.07	ดี	46.00
25	3.19	ดี	51.00	2.67	ดี	40.00	2.87	ดี	43.00

ตาราง 16 ผลการประเมินความสามารถในการพูดรายงานของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ที่	ประสบการณ์			สรุปผลการศึกษาค้นคว้า			วิจารณ์		
	M	แปลผล	คะแนน	M	แปลผล	คะแนน	M	แปลผล	คะแนน
1	2.21	พอใช้	35.00	2.20	พอใช้	33.00	2.40	พอใช้	36.00
2	2.43	พอใช้	38.00	2.13	พอใช้	32.00	2.20	พอใช้	33.00
3	2.14	พอใช้	32.00	1.80	พอใช้	27.00	1.93	พอใช้	29.00
4	2.00	พอใช้	32.00	2.13	พอใช้	32.00	2.13	พอใช้	32.00
5	3.07	ดี	49.00	2.87	ดี	43.00	2.73	ดี	41.00
6	2.36	พอใช้	35.00	2.00	พอใช้	30.00	1.93	พอใช้	29.00
7	2.36	พอใช้	37.00	2.40	พอใช้	36.00	2.47	พอใช้	37.00
8	2.21	พอใช้	35.00	2.40	พอใช้	36.00	2.40	พอใช้	36.00
9	2.64	ดี	41.00	2.40	พอใช้	36.00	2.53	ดี	38.00
10	1.93	พอใช้	29.00	1.73	ปรับปรุง	26.00	1.80	พอใช้	27.00
11	3.21	ดี	51.00	3.07	ดี	46.00	2.93	ดี	44.00
12	2.14	พอใช้	32.00	2.00	พอใช้	30.00	2.13	พอใช้	32.00
13	2.29	พอใช้	34.00	2.20	พอใช้	33.00	2.33	พอใช้	35.00
14	2.36	พอใช้	37.00	2.47	พอใช้	37.00	2.47	พอใช้	37.00
15	3.21	ดี	51.00	2.93	ดี	44.00	3.13	ดี	47.00
16	3.71	ดีมาก	60.00	3.60	ดีมาก	54.00	3.60	ดีมาก	54.00
17	3.64	ดีมาก	59.00	3.60	ดีมาก	54.00	3.47	ดีมาก	52.00
18	2.29	พอใช้	36.00	2.40	พอใช้	36.00	2.27	พอใช้	34.00
19	2.71	ดี	42.00	2.40	พอใช้	36.00	2.80	ดี	42.00
20	2.64	ดี	41.00	2.07	พอใช้	31.00	2.40	พอใช้	36.00
21	2.36	พอใช้	35.00	2.07	พอใช้	31.00	2.07	พอใช้	31.00
22	3.64	ดีมาก	59.00	3.80	ดีมาก	57.00	3.67	ดีมาก	55.00
23	2.64	ดี	41.00	2.53	ดี	38.00	2.47	พอใช้	37.00
24	2.64	ดี	41.00	2.40	พอใช้	36.00	2.60	ดี	39.00
25	2.00	พอใช้	32.00	2.07	พอใช้	31.00	2.20	พอใช้	33.00

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	ประสบการณ์			สรุปผลการศึกษาค้นคว้า			วิจารณ์		
	M	แปลผล	คะแนน	M	แปลผล	คะแนน	M	แปลผล	คะแนน
26	2.14	พอใช้	34.00	2.20	พอใช้	33.00	2.33	พอใช้	35.00
27	2.93	ดี	47.00	2.40	พอใช้	36.00	2.60	ดี	39.00

ภาคผนวก ค

แผนการจัดการเรียนรู้การพูดรายงาน โดยใช้แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

แผนการจัดการเรียนรู้การพูดรายงาน แบบปกติ

แบบประเมินความสามารถการพูดรายงานแบบประสพการณ์ แบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และ
แบบวิจารณ์

แผนการจัดการเรียนรู้
ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การพูดรายงานแบบประสพการณ์ : การพูดจากประสบการณ์ชีวิต
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
จำนวน 5 คาบเรียน ผู้สอน อาจารย์กนกกรัศม์ บุญจันทร์สุริย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ท 3.1 ม.1/5 พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา

ท 3.1 ม.1/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

1.สาระการเรียนรู้ (main concept, sup concept)

การพูดรายงานแบบประสพการณ์ คือ การพูดนำเสนอการประสพการณ์ ซึ่งเป็นการสรุปประเด็นสำคัญจากสิ่งที่ได้ประสพด้วยตนเอง จากการปฏิบัติ การอ่าน การฟัง และการรับชม เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้ฟัง โดยควรยึดหลัก ดังนี้ 1) พูดข้อมูลที่ค้นคว้ามาจากการทำรายงานไปตามลำดับให้ต่อเนื่องกัน ถ้าเป็นเรื่องยาว ควรสรุปและแบ่งพูดเป็นหัวข้อ ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน 2) ใช้ภาษาพูดที่กระชับ เข้าใจง่าย สุภาพ ด้วยน้ำเสียงที่ดังพอเหมาะ หนักแน่น มีความมั่นใจ สามารถอ่านข้อความสำคัญบางตอนได้ 3) เสนอข้อมูลตรงประเด็น ยกหลักฐานและเหตุผลมาประกอบการพูดอย่างเหมาะสม 4) พูดออกเสียงอักขรวิธี เช่น คำควบกล้ำ เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรคตอน ให้ถูกต้อง

ลำดับในการพูดรายงาน 1) การกล่าวทักทายผู้ฟัง 2) การแนะนำตนเอง หากมีสมาชิกในกลุ่มให้แนะนำต่อไป 3)บอกหัวข้อเรื่องรายงาน 4) พูดรายงานตามหัวข้อเรื่อง โดยจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและกลุ่มผู้ฟัง 5) กล่าวสรุปเนื้อหา และขอบคุณผู้ฟัง

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

1)นักเรียนบอกหลักเกณฑ์และลักษณะของการพูดรายงานที่ดีได้

2.2 ด้านทักษะ

1)นักเรียนพูดรายงานแบบประสพการณ์รายบุคคลได้

2)นักเรียนอธิบายการวิเคราะห์ และสะท้อนคิดอย่างมีหลักการ ร่วมกันได้

2.3 ด้านเจตคติ

- 1) นักเรียนยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นได้
- 2) นักเรียนนำความคิดเห็นของผู้อื่น มาปรับใช้พัฒนาการพูดรายงานได้

3.สมรรถนะ

- 3.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 3.2 ความสามารถในการสื่อสาร
- 3.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 4.1 มีวินัย
- 4.2 ใฝ่เรียนรู้
- 4.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

5.สื่อการเรียนรู้การสอน

5.1 บุคคลต้นแบบการพูดรายงานแบบประสบการณ์ โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีสถานะใกล้เคียงกับนักเรียน มีประสบการณ์ในการพูดรายงาน การพูดในที่ชุมชน หรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับการพูด เนื่องจากการเลือกหัวข้อเรื่องของต้นแบบ มีความเหมาะสมกับนักเรียน และสามารถเป็นต้นแบบในการเลือกหัวข้อการพูด การทำโครงร่างการพูดของนักเรียนได้ โดยได้คัดเลือกนักเรียนที่มีผลงานโดดเด่นด้านการพูด ได้แก่ นายโชคชัย นิวรรณ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

5.2 ใบกิจกรรม เรื่อง การวิเคราะห์วิธีฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบประสบการณ์ ประกอบด้วย

- 1) แบบบันทึกการวิเคราะห์ต้นแบบ
- 2) โครงร่างการพูดรายงาน
- 3) แบบประเมินการพูดรายงานรายบุคคล

6.กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้สอนให้นักเรียนศึกษาแบบประเมินการพูดรายงานแบบประสบการณ์ ในด้านต่างๆ ของการพูดรายงาน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา ด้านการลำดับการพูด และด้านเนื้อหาการพูด หลังจากนั้น ผู้สอนตั้งคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การพูดรายงานหรือ

การพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนในอดีต ในด้านต่างๆ แบบการประเมินการพูดรายงาน ว่านักเรียนแต่ละคนมีปัญหาอย่างไร แล้วให้นักเรียนร่วมกันแบ่งปันประสบการณ์

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ต้นแบบ

1) ผู้สอนนำเสนอต้นแบบการพูดรายงาน จากบุคคลต้นแบบ ในหัวข้อเรื่อง “การพูดรายงานประสบการณ์” เพื่อเป็นต้นแบบให้นักเรียนวิเคราะห์ ในระหว่างที่ต้นแบบกำลังนำเสนอการพูดรายงานแบบประสบการณ์ ให้นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะการพูดรายงานของต้นแบบรายด้าน ตามแบบประเมินการพูดรายงานที่ได้ศึกษา

2) ผู้สอนให้นักเรียนศึกษาเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานในแต่ละด้าน แล้ววิเคราะห์พร้อมเปรียบเทียบลักษณะการพูดรายงานของต้นแบบกับเกณฑ์การประเมินการพูดรายงาน ในด้านแนวคิด ลักษณะการพูด กลวิธีในการนำเสนอ การเรียบเรียงเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา

3) ให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อถามต้นแบบเกี่ยวกับแนวคิด ลักษณะการพูด กลวิธีในการนำเสนอ การเรียบเรียงเนื้อหา และการใช้ภาษา

4) นักเรียนรวบรวมข้อมูล พร้อมจดบันทึกของตนเอง

ขั้นที่ 2 การกำหนดหัวข้อและโครงร่างการพูด

1) ผู้สอนอธิบายวิธีการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบประสบการณ์ พร้อมยกตัวอย่างการกำหนดหัวข้อและการเขียนโครงร่างเนื้อหาสำหรับเตรียมการปฏิบัติการพูดรายงานแบบประสบการณ์

2) ให้นักเรียนออกแบบโครงร่างเนื้อหา และกลวิธีในการนำเสนอการพูดรายงานประสบการณ์ของตนเอง ในกำหนดเวลา 3 นาที พร้อมทั้งค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อนำมาสนับสนุนการพูดเพิ่มเติม

3) นักเรียนนำโครงร่างการพูดมาให้ผู้สอนตรวจสอบ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างเนื้อหา

คาบเรียนที่ 2

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนทบทวนโครงร่างเนื้อหาการพูดรายงานของตนเอง

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิด

- 1) ให้นักเรียนจับคู่ แล้วให้นักเรียนนำเสนอโครงร่างของตนเองกับเพื่อน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้วิเคราะห์จากต้นแบบในคาบเรียนที่ผ่านมา
- 2) นักเรียนเสนอข้อแก้ไขในโครงร่างการพูดรายงานซึ่งกันและกัน
- 3) ให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูล หากมีสิ่งที่ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติม แล้วปรับปรุงโครงร่างการพูดรายงานของตนเอง
- 4) นักเรียนนำเสนอสรุปโครงร่างในการพูดของตนเอง และข้อแก้ไขที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน
- 5) ผู้สอนตั้งคำถาม เพื่อให้นักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างการพูดรายงานของนักเรียนเพิ่มเติม

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

- 1) ผู้สอนให้คำแนะนำให้การปรับปรุงแก้ไขโครงร่างการพูดรายงานตามความคิดเห็นของผู้สอนเพิ่มเติม
- 2) นักเรียนปรับปรุงแก้ไขโครงร่างการพูดรายงานของตนเองตามคำแนะนำ

คาบเรียนที่ 3

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1) นักเรียนทบทวนโครงร่างการพูดรายงานของตนเองที่แก้ไขแล้ว
- 2) ผู้สอนอธิบายกิจกรรมการสะท้อนคิดในการฝึกปฏิบัติของนักเรียน

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) นักเรียนจับคู่เพื่อฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบประสบการณ์
- 2) นักเรียนสะท้อนคิดเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานซึ่งกันและกัน โดยวิเคราะห์ลักษณะการพูดรายงานตามเกณฑ์ พร้อมบอกสิ่งที่เพื่อนควรปรับปรุงแก้ไขก่อนการปฏิบัติการพูดรายงานในสถานการณ์จริง
- 3) ผู้สอนสังเกตการณ์ฝึกปฏิบัติ และให้คำแนะนำที่เหมาะสมในการเสริมศักยภาพในการพูดรายงานของนักเรียน

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

- 1) ให้ตัวแทนนักเรียน 3-5 คนแบ่งปันประสบการณ์และสิ่งที่ได้สะท้อนคิดร่วมกันถึงข้อดี และข้อบกพร่อง พร้อมทั้งวิธีการแก้ไขปรับปรุงการพูดรายงานของตนเอง
- 2) ผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน

คาบเรียนที่ 4

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ผู้สอนอธิบายทบทวนเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานรายบุคคล และแนวปฏิบัติในการปฏิบัติกรพูดของผู้พูดรายงานและผู้ฟัง

2) ให้นักเรียนเตรียมตัวและจับสลากลำดับการพูด

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติกรพูดในสถานการณ์จริง

1) นักเรียนปฏิบัติกรพูดรายงาน คนละ 3 นาที

2) ผู้ประเมินจดบันทึกและประเมินการปฏิบัติกรพูดรายงานของนักเรียนรายบุคคล

3) ผู้ฟังจดบันทึกและประเมินการปฏิบัติกรพูดรายงานของนักเรียนรายบุคคล

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

1) นักเรียนประเมินการพูดรายงานของตนเอง พร้อมจดบันทึกปัญหาและอุปสรรคในการพูดรายงานของตนเอง

2) ผู้พูดและผู้ฟัง ส่งแบบประเมินการพูดรายงานรายบุคคล ผู้สอนรวบรวมและคัดแยกแบบประเมินการพูดรายงานของนักเรียนแต่ละคนเพื่อส่งคืนให้นักเรียนได้พิจารณาผลการประเมินของตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียนในคาบเรียนต่อไป

คาบเรียนที่ 5

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ผู้สอนส่งคืนแบบประเมินการพูดรายงานแบบประสพการณ์ที่นักเรียนได้ประเมินตนเอง จากเพื่อนร่วมชั้นเรียน และผู้สอน

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ขั้นที่ 5 ไตร่ตรองประเมินตนเองและพัฒนาการพูด

1) นักเรียนพิจารณาผลการประเมินการพูดรายงานของตนเอง แล้วเขียนบันทึกสรุปข้อเสนอของผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งนี้ นักเรียนควรพิจารณาเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองและผลการประเมินจากผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ว่ามีส่วนใดที่นักเรียนเองคิดเห็นเหมือนกับอาจารย์และเพื่อน

2) นักเรียนได้ตรวจสอบเกี่ยวกับการพูดของตนเอง พร้อมทั้งสิ่งที่ต้องการพัฒนาและแก้ไขการพูดรายงานของตนเองในครั้งต่อไป

3) ผู้สอนให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อสรุปในสิ่งที่ดีและข้อควรปรับปรุงของตนเองในการพูดรายงาน รายบุคคล หลังจากที่นักเรียนได้พิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

1) ผู้สอนให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อสรุปในสิ่งที่ดีและข้อควรปรับปรุงของตนเองในการพูดรายงาน รายบุคคล หลังจากที่นักเรียนได้พิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว

2) ผู้สอนทบทวน โดยอธิบายสรุปหลักการเกี่ยวกับการพูดรายงานแบบประสบการณ์

7.การวัดและประเมินผล

ขั้นการวัด		ขั้นการประเมิน
สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
การพูดรายงาน	แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล ประเภทการพูดรายงานแบบประสบการณ์	การผ่านเกณฑ์ คือ ได้รับคะแนนค่าเฉลี่ยทุกด้านในการพูดรายงาน เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับดีขึ้นไป

8.ความคิดเห็นในการสอน ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขปัญหา

.....

.....

9.บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่...../...../.....

แบบบันทึกกิจกรรม

หน่วยที่ 1 การพูดรายงานแบบประสบการณ์ : การพูดจากประสบการณ์ชีวิต

บันทึกการวิเคราะห์ต้นแบบ

ลักษณะต้นแบบ

 บุคคล สื่อภาพหรือวิดีโอ

ชื่อต้นแบบ.....

หัวข้อ	สิ่งที่สังเกตเห็นจากต้นแบบ	วิเคราะห์ลักษณะการพูดรายงาน เพื่อนำมาปรับใช้ในการพูด
ด้านบุคลิกภาพ		
ด้านลักษณะการพูด และการใช้ภาษา		
ด้านลำดับการพูด		
ด้านเนื้อหาการพูด		

คำถามที่ต้องการถาม

.....

.....

คำตอบที่ได้รับ

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้

ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพูดรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้า : การศึกษาค้นคว้าข้อมูล
จากการตั้งคำถามจากเนื้อหา เรื่อง ภาพยนตร์แห่งชมเครื่องควาหวาน

รายวิชา ภาษาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 5 คาบเรียน

ผู้สอน อาจารย์กนกกรัศม์ บุญฉัตรสุริย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด
และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ท 3.1 ม.1/5 พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการ
สนทนา

ท 3.1 ม.1/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

1.สาระการเรียนรู้ (main concept, sup concept)

การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า คือ การพูดนำเสนอการสรุปประเด็นสำคัญ
จากเรื่องที่ได้ไปศึกษาค้นคว้า ควรยึดหลัก ดังนี้ 1) พูดข้อมูลที่ค้นคว้ามาจากการทำรายงานไป
ตามลำดับให้ต่อเนื่องกัน ถ้าเป็นเรื่องยาว ควรสรุปและแบ่งพูดเป็นหัวข้อ ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน
2) ใช้ภาษาพูดที่กระชับ เข้าใจง่าย สุภาพ ด้วยน้ำเสียงที่ดังพอเหมาะ หนักแน่น มีความมั่นใจ
สามารถอ่านข้อความสำคัญบางตอนได้ 3) เสนอข้อมูลตรงประเด็น ยกหลักฐานและเหตุผลมา
ประกอบการพูดอย่างเหมาะสม 4) พูดออกเสียงอักขรวิธี เช่น คำควบกล้ำ เสียงวรรณยุกต์ การเว้น
วรรคตอน ให้ถูกต้อง

ลำดับในการพูดรายงาน 1) การกล่าวทักทายผู้ฟัง 2) การแนะนำตนเอง หากมีสมาชิกใน
กลุ่มให้แนะนำต่อไป 3) บอกหัวข้อเรื่องรายงาน 4) พูดรายงานตามหัวข้อเรื่อง โดยจัดลำดับเนื้อหา
ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง 5) กล่าวสรุปเนื้อหา และขอบคุณผู้ฟัง

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

1) นักเรียนบอกหลักเกณฑ์และลักษณะของการพูดรายงานที่ทำได้

2.2 ด้านทักษะ

1) นักเรียนพูดรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้

2) นักเรียนอธิบายการวิเคราะห์ และสะท้อนคิดอย่างมีหลักการร่วมกันได้

2.3 ด้านเจตคติ

- 1) นักเรียนยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นได้
- 2) นักเรียนนำความคิดเห็นของผู้อื่น มาปรับใช้พัฒนาการพูดรายงานได้

3.สมรรถนะ

- 3.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 3.2 ความสามารถในการสื่อสาร
- 3.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 4.1 มีวินัย
- 4.2 ใฝ่เรียนรู้
- 4.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

5.สื่อการเรียนรู้การสอน

5.1 บุคคลต้นแบบการพูดรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้า โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีสถานะใกล้เคียงกับนักเรียน มีประสบการณ์การพูดรายงาน การพูดในที่ชุมชน หรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับการพูด เนื่องจากลักษณะการพูด และหัวข้อเรื่องในการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า เป็นการพูดที่นักเรียนต้องใช้ในการเรียนรายวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากรายวิชาภาษาไทย ผู้สอนจึงได้คัดเลือกต้นแบบจากการนำเสนอรายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งในรายวิชาได้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับยานอวกาศ แล้วบันทึกภาพวิดีโอ นำมาให้นักเรียนที่เรียนเรื่อง การพูดรายงาน ได้นำมาเป็นต้นแบบ โดยต้นแบบ ได้แก่ เด็กหญิงภูมิธิดา วิทยภาส นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสามารถเป็นต้นแบบในการเลือกหัวข้อการพูด การทำโครงร่างการพูดของนักเรียนได้

5.2 ใบกิจกรรม เรื่อง การวิเคราะห์วิธีฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกการวิเคราะห์ต้นแบบ 2) โครงร่างการพูดรายงาน 3) แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมและการสะท้อนคิด 4) แบบบันทึกความรู้

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ผู้สอนให้นักเรียนศึกษาแบบประเมินการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ในด้านต่างๆ ของการพูดรายงาน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา ด้านการลำดับการพูด และด้านเนื้อหาการพูด โดยผู้สอนตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงข้อแตกต่างของการพูดรายงานแบบประสพการณ์

2) ให้นักเรียนแบ่งปันประสบการณ์การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ในการเรียนในระดับชั้นที่ผ่านมาว่า นักเรียนพบอุปสรรคใดบ้างในการเขียนโครงร่างการพูดและการปฏิบัติการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงการวิเคราะห์ถึงสิ่งที่สำคัญที่สุด ในการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ต้นแบบ

1) ผู้สอนนำเสนอต้นแบบการพูดรายงาน จากวิดีโอทัศน์ของบุคคลต้นแบบ ในหัวข้อเรื่อง “ยานอวกาศ” เพื่อเป็นต้นแบบให้นักเรียนวิเคราะห์ ในระหว่างที่ต้นแบบกำลังนำเสนอการพูดรายงานแบบประสพการณ์ ให้นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะการพูดรายงานของต้นแบบรายด้าน ตามแบบประเมินการพูดรายงานที่ได้ศึกษา

2) ผู้สอนให้นักเรียนศึกษาเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานในแต่ละด้าน แล้ววิเคราะห์พร้อมเปรียบเทียบลักษณะการพูดรายงานของต้นแบบกับเกณฑ์การประเมินการพูดรายงาน ในด้านแนวคิด ลักษณะการพูด กลวิธีในการนำเสนอ การเรียบเรียงเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา

3) ให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อถามผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการเลือกหัวข้อเรื่อง ลักษณะการพูด กลวิธีในการนำเสนอ การเรียบเรียงเนื้อหา และการใช้ภาษา

4) นักเรียนรวบรวมข้อมูล พร้อมจดบันทึกของตนเอง

ขั้นที่ 2 การกำหนดหัวข้อและโครงร่างการพูด

1) ผู้สอนอธิบายวิธีการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า พร้อมยกตัวอย่างการกำหนดหัวข้อและการเขียนโครงร่างเนื้อหาสำหรับเตรียมการปฏิบัติการพูดรายงาน

2) ให้นักเรียนตั้งคำถามจาก วรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ที่ได้เรียนไปใน หน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านมา พร้อมทั้งนำคำถามนั้น มากำหนดหัวข้อเรื่องการพูดรายงาน และค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

3) ให้นักเรียนออกแบบโครงร่างเนื้อหาจากหัวข้อที่กำหนด และกลวิธีการนำเสนอการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าของตนเอง ในกำหนดเวลา 3 นาที พร้อมทั้งค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อนำมาสนับสนุนการพูดเพิ่มเติม

4) นักเรียนนำโครงร่างการพูดมาให้ผู้สอนตรวจสอบ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างเนื้อหา

คาบเรียนที่ 2

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนทบทวนโครงร่างเนื้อหาการพูดรายงานของตนเอง

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิด

1) ให้นักเรียนจับคู่ แล้วให้นักเรียนนำเสนอโครงร่างของตนเองกับเพื่อน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้วิเคราะห์จากต้นแบบในคาบเรียนที่ผ่านมา

2) นักเรียนเสนอข้อแก้ไขในโครงร่างการพูดรายงานซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียบเรียงและอธิบายเนื้อหาการพูดว่าสามารถสร้างความเข้าใจต่อผู้ฟังได้มากน้อยเพียงใด

3) ให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูล หากมีสิ่งที่ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติม แล้วปรับปรุงโครงร่างการพูดรายงานของตนเอง

4) นักเรียนนำเสนอสรุปโครงร่างในการพูดของตนเอง และข้อแก้ไขที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์กับเพื่อน

5) ผู้สอนตั้งคำถาม เพื่อให้นักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างการพูดรายงานของนักเรียนเพิ่มเติม

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

1) ผู้สอนให้คำแนะนำให้การปรับปรุงแก้ไขโครงร่างการพูดรายงานตามความคิดเห็นของผู้สอนเพิ่มเติม

2) นักเรียนปรับปรุงแก้ไขโครงร่างการพูดรายงานของตนเองตามคำแนะนำ

คาบเรียนที่ 3

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1)นักเรียนทบทวนโครงร่างการพูดรายงานของตนเองที่แก้ไขแล้ว
- 2)ผู้สอนอธิบายกิจกรรมการสะท้อนคิดในการฝึกปฏิบัติของนักเรียน

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

- 1)นักเรียนจับคู่เพื่อฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า
- 2)นักเรียนสะท้อนคิดเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานซึ่งกันและกัน โดยวิเคราะห์ลักษณะการพูดรายงานตามเกณฑ์ พร้อมบอกสิ่งที่เพื่อนควรปรับปรุงแก้ไขก่อนการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานในสถานการณ์จริง
- 3)ผู้สอนสังเกตการณ์ฝึกปฏิบัติ และให้คำแนะนำที่เหมาะสมในการเสริมศักยภาพในการพูดรายงานของนักเรียน

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

- 1)ให้ตัวแทนนักเรียน 3-5 คนแบ่งปันประสบการณ์และสิ่งที่ได้สะท้อนคิดร่วมกันถึงข้อดี และข้อบกพร่อง พร้อมทั้งวิธีการแก้ไขปรับปรุงการพูดรายงานของตนเอง
- 2)ผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน

คาบเรียนที่ 4

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1)ผู้สอนอธิบายทบทวนเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานรายบุคคล และแนวปฏิบัติในการปฏิบัติการพูดของผู้พูดรายงานและผู้ฟัง
- 2)ให้นักเรียนเตรียมตัวและจับสลากลำดับการพูด

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการพูดในสถานการณ์จริง

- 1)นักเรียนปฏิบัติการพูดรายงาน คนละ 3 นาที
- 2)ผู้ประเมินฉบับที่กและประเมินการปฏิบัติการพูดรายงานของนักเรียนรายบุคคล
- 3)ผู้ฟังฉบับที่กและประเมินการปฏิบัติการพูดรายงานของนักเรียนรายบุคคล

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

- 1)นักเรียนประเมินการพูดรายงานของตนเอง พร้อมฉบับที่กปัญหาและอุปสรรคในการพูดรายงานของตนเอง
- 2)ผู้พูดและผู้ฟัง ส่งแบบประเมินการพูดรายงานรายบุคคล ผู้สอนรวบรวมและคัดแยกแบบประเมินการพูดรายงานของนักเรียนแต่ละคนเพื่อส่งคืนให้นักเรียนได้พิจารณาผลการประเมินของตนเอง และเพื่อนร่วมชั้นเรียนในคาบเรียนต่อไป

คาบเรียนที่ 5

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้สอนส่งคืนแบบประเมินการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าที่นักเรียนได้ประเมินตนเอง จากเพื่อนร่วมชั้นเรียน และผู้สอน

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ขั้นที่ 5 ไตร่ตรองประเมินตนเองและพัฒนากการพูด

1) นักเรียนพิจารณาผลการประเมินการพูดรายงานของตนเอง แล้วเขียนบันทึกสรุปข้อเสนอของผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งนี้ นักเรียนควรพิจารณาเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองและผลการประเมินจากผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ว่ามีส่วนใดที่นักเรียนเองคิดเห็นเหมือนกับอาจารย์และเพื่อน

2) นักเรียนไตร่ตรองเกี่ยวกับการพูดของตนเอง พร้อมทั้งสิ่งที่ต้องการพัฒนาและแก้ไขการพูดรายงานของตนเองในครั้งต่อไป

3) ผู้สอนให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อสรุปในสิ่งที่ดีและข้อควรปรับปรุงของตนเองในการพูดรายงาน รายบุคคล หลังจากที่นักเรียนได้พิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

1) ผู้สอนให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อสรุปในสิ่งที่ดีและข้อควรปรับปรุงของตนเองในการพูดรายงาน รายบุคคล หลังจากที่นักเรียนได้พิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว

2) ผู้สอนทบทวน โดยอธิบายสรุปหลักการเกี่ยวกับการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

7. การวัดและประเมินผล

ขั้นการวัด		ขั้นการประเมิน
สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
การพูดรายงาน	แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล ประเภทการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	การผ่านเกณฑ์ คือ ได้รับคะแนนค่าเฉลี่ยทุกด้านในการพูดรายงานเมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับดีขึ้นไป

8.ความคิดเห็นในการสอน ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขปัญหา

.....
.....

9.บันทึกผลการเรียนรู้

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่...../...../.....

แบบบันทึกกิจกรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การพูดรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

: การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากการตั้งคำถามจากเนื้อหา เรื่อง ภาพยนตร์เหน็บเครื่องควาหวาน
บันทึกการวิเคราะห์ต้นแบบ

ลักษณะต้นแบบ

 บุคคล สื่อภาพหรือวิดีโอทัศน์

ชื่อต้นแบบ.....

หัวข้อ	สิ่งที่สังเกตเห็นจากต้นแบบ	วิเคราะห์ลักษณะการพูดรายงาน เพื่อนำมาปรับใช้ในการพูด
ด้านบุคลิกภาพ		
ด้านลักษณะการพูด และการใช้ภาษา		
ด้านลำดับการพูด		
ด้านเนื้อหาการพูด		

คำถามที่ต้องการถาม

.....

.....

.....

คำตอบที่ได้รับ

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้

ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพูดรายงานแบบวิจารณ์ : การวิจารณ์จากสื่อ

รายวิชา ภาษาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 5 คาบเรียน

ผู้สอน อาจารย์กนกกรัศม์ บุญฉัตรสุรีย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ท 3.1 ม.1/5 พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา

ท 3.1 ม.1/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

1.สาระการเรียนรู้ (main concept, sup concept)

การพูดรายงานแบบวิจารณ์ คือ การนำเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลในมุมมองที่หลากหลาย ทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยมีข้อสนับสนุน ข้อมูล และการยกตัวอย่างประกอบ จาก การการศึกษาประเด็นสำคัญของเรื่องที่ได้มาจากการอ่าน การฟัง และการดู ควรยึดหลัก ดังนี้ 1) พูดข้อมูลที่ค้นคว้ามาจากการทำรายงานไปตามลำดับให้ต่อเนื่องกัน ถ้าเป็นเรื่องยาว ควรสรุปและแบ่งพูดเป็นหัวข้อ ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน 2) ใช้ภาษาพูดที่กระชับ เข้าใจง่าย สุภาพ ด้วยน้ำเสียงที่ดังพอเหมาะ หนักแน่น มีความมั่นใจ สามารถอ่านข้อความสำคัญบางตอนได้ 3) เสนอข้อมูลตรงประเด็น ยกหลักฐานและเหตุผลมาประกอบการพูดอย่างเหมาะสม 4) พูดออกเสียงอักขรวิธี เช่น คำควบกล้ำ เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรคตอน ให้ถูกต้อง

ลำดับในการพูดรายงาน 1) การกล่าวทักทายผู้ฟัง 2) การแนะนำตนเอง หากมีสมาชิกในกลุ่มให้แนะนำต่อไป 3) บอกหัวข้อเรื่องรายงาน 4) พูดรายงานตามหัวข้อเรื่อง โดยจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง 5) กล่าวสรุปเนื้อหา และขอบคุณผู้ฟัง

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1ด้านความรู้

1)นักเรียนบอกหลักเกณฑ์และลักษณะของการพูดรายงานที่ดีได้

2.2ด้านทักษะ

1)นักเรียนพูดรายงานแบบวิจารณ์ รายบุคคลได้

2)นักเรียนสามารถวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสะท้อนคิดอย่างมีหลักการ ร่วมกันใน

ชั้นเรียนได้

2.3 ด้านเจตคติ

- 1) นักเรียนยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นได้
- 2) นักเรียนนำความคิดเห็นของผู้อื่น มาปรับใช้พัฒนาการพูดรายงานของตนเอง

ได้

3. สมรรถนะ

- 3.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 3.2 ความสามารถในการสื่อสาร
- 3.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 4.1 มีวินัย
- 4.2 ใฝ่เรียนรู้
- 4.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

5.1 ภาพวิดีโอที่เกี่ยวกับการพูดรายงานแบบวิจารณ์ที่เป็นต้นแบบที่ดี โดยคัดเลือกสื่อที่เหมาะสมโดยใช้เกณฑ์หลักการวิจารณ์

5.2 ใบกิจกรรม เรื่อง การวิเคราะห์วิธีฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบวิจารณ์ ประกอบด้วย

- 1) แบบบันทึกการวิเคราะห์ต้นแบบ 2) โครงร่างการพูดรายงาน 3) แบบประเมินการพูดรายงานรายบุคคล

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ผู้สอนให้นักเรียนศึกษาแบบประเมินการพูดรายงานแบบวิจารณ์ ในด้านต่างๆ ของการพูดรายงาน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา ด้านการลำดับการพูด และด้านเนื้อหาการพูด หลังจากนั้น ผู้สอนตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ว่ามีส่วนใดที่แตกต่างจากการพูดรายงานแบบประสบการณ์ และแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

2) ผู้สอนถามนักเรียนว่า คำว่า “วิจารณ์” ในความเข้าใจของนักเรียนหมายถึงอะไร และการวิจารณ์ที่ดีคืออะไร

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ต้นแบบ

1) ผู้สอนนำเสนอต้นแบบการพูดรายงาน แบบวิจารณ์ ซึ่งเป็นการวิจารณ์จากสื่อ โดยต้นแบบได้แก่ วิดีทัศน์การพูดแบบวิจารณ์ 2 วิดีทัศน์ เพื่อเป็นต้นแบบให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า การพูดรายงานแบบวิจารณ์ทั้ง 2 วิดีทัศน์นั้น มีข้อปฏิบัติใดที่เป็นต้นแบบการพูดรายงานแบบวิจารณ์ที่ดีตามเกณฑ์ โดยการเลือกสื่อวีดีทัศน์นั้น ผู้สอนได้ใช้เกณฑ์การพูดรายงานแบบวิจารณ์ ในการวิเคราะห์สื่อเพื่อนำมาเป็นต้นแบบให้กับนักเรียน ในระหว่างการนำเสนอต้นแบบ ให้นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะการพูดรายงานของต้นแบบรายด้าน ตามแบบประเมินการพูดรายงานที่ได้ศึกษาทั้ง 2 วิดีทัศน์

2) ผู้สอนให้นักเรียนศึกษาเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานในแต่ละด้าน แล้ววิเคราะห์พร้อมเปรียบเทียบลักษณะการพูดรายงานของต้นแบบกับเกณฑ์การประเมินการพูดรายงาน ในด้านแนวคิด ลักษณะการพูด กลวิธีในการนำเสนอ การเรียบเรียงเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา

3) ให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อถามผู้สอนเกี่ยวกับต้นแบบในด้าน ลักษณะการพูด กลวิธีในการนำเสนอ การเรียบเรียงเนื้อหา และการใช้ภาษา

4) นักเรียนรวบรวมข้อมูล พร้อมจดบันทึกของตนเอง

ขั้นที่ 2 การกำหนดหัวข้อและโครงร่างการพูด

1) ผู้สอนอธิบายวิธีการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบวิจารณ์ พร้อมยกตัวอย่างการกำหนดหัวข้อ และการเขียนโครงร่างเนื้อหาสำหรับเตรียมการปฏิบัติการพูดรายงานแบบประสบการณ์

2) ให้นักเรียนออกแบบโครงร่างเนื้อหา และกลวิธีในการนำเสนอการพูดรายงานแบบวิจารณ์ของตนเอง ในกำหนดเวลา 3 นาที พร้อมทั้งค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องที่จะพูดรายงาน และรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาสนับสนุนการพูดเพิ่มเติม

3) นักเรียนนำโครงร่างการพูดมาให้ผู้สอนตรวจสอบ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างเนื้อหา

คาบเรียนที่ 2

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนทบทวนโครงร่างเนื้อหาการพูดรายงานของตนเอง

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิด

1) ให้นักเรียนจับคู่ แล้วให้นักเรียนนำเสนอโครงร่างของตนเองกับเพื่อน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้วิเคราะห์จากต้นแบบในคาบเรียนที่ผ่านมา

2) นักเรียนเสนอข้อแก้ไขในโครงร่างการพูดรายงานซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของการวิจารณ์สื่อ ว่ามีการวิจารณ์ครบถ้วนในทุกด้านหรือไม่

3) ให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูล หากมีสิ่งที่ต้องการหาข้อมูลเพิ่มเติม แล้วปรับปรุงโครงร่างการพูดรายงานของตนเอง

4) นักเรียนนำเสนอสรุปโครงร่างในการพูดของตนเอง และข้อแก้ไขที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์กับเพื่อน

5) ผู้สอนตั้งคำถาม เพื่อให้นักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างการพูดรายงานของนักเรียนเพิ่มเติม

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

1) ผู้สอนให้คำแนะนำให้การปรับปรุงแก้ไขโครงร่างการพูดรายงานตามความคิดเห็นของผู้สอนเพิ่มเติม

2) นักเรียนปรับปรุงแก้ไขโครงร่างการพูดรายงานของตนเองตามคำแนะนำ

คาบเรียนที่ 3

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) นักเรียนทบทวนโครงร่างการพูดรายงานของตนเองที่แก้ไขแล้ว

2) ผู้สอนอธิบายกิจกรรมการสะท้อนคิดในการฝึกปฏิบัติของนักเรียน

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

1) นักเรียนจับคู่เพื่อฝึกปฏิบัติการพูดรายงานแบบวิจารณ์

2) นักเรียนสะท้อนคิดเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานซึ่งกันและกัน โดยวิเคราะห์ลักษณะการพูดรายงานตามเกณฑ์ พร้อมบอกสิ่งที่เพื่อนควรปรับปรุงแก้ไขก่อนการฝึกปฏิบัติการพูดรายงานในสถานการณ์จริง

3) ผู้สอนสังเกตการณ์ฝึกปฏิบัติ และให้คำแนะนำที่เหมาะสมในการเสริมศักยภาพในการพูดรายงานของนักเรียน

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

1) ให้ตัวแทนนักเรียน 3-5 คนแบ่งปันประสบการณ์และสิ่งที่ได้สะท้อนคิดร่วมกันถึงข้อดีและข้อบกพร่อง วิธีการหาเหตุผลเพื่อนำมาสนับสนุนให้ข้อมูลที่จะพูดรายงานมีความน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งวิธีการแก้ไขปรับปรุงการพูดรายงานของตนเอง

2) ผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน

คาบเรียนที่ 4

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ผู้สอนอธิบายทบทวนเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานรายบุคคล และแนวปฏิบัติในการปฏิบัติการพูดของผู้พูดรายงานและผู้ฟัง

2) ให้นักเรียนเตรียมตัวและจับสลากลำดับการพูด

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการพูดในสถานการณ์จริง

1) นักเรียนปฏิบัติการพูดรายงาน คนละ 3 นาที

2) ผู้ประเมินจับบันทึกและประเมินการปฏิบัติการพูดรายงานของนักเรียนรายบุคคล

3) ผู้ฟังจับบันทึกและประเมินการปฏิบัติการพูดรายงานของนักเรียนรายบุคคล

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

1) นักเรียนประเมินการพูดรายงานของตนเอง พร้อมจับบันทึกปัญหาและอุปสรรคในการพูดรายงานของตนเอง

2) ผู้พูดและผู้ฟัง ส่งแบบประเมินการพูดรายงานรายบุคคล ผู้สอนรวบรวมและคัดแยกแบบประเมินการพูดรายงานของนักเรียนแต่ละคนเพื่อส่งคืนให้นักเรียนได้พิจารณาผลการประเมินของตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียนในคาบเรียนต่อไป

คาบเรียนที่ 5

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้สอนส่งคืนแบบประเมินการพูดรายงานแบบวิจารณ์ที่นักเรียนได้ประเมินตนเอง จากเพื่อนร่วมชั้นเรียน และผู้สอน

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ขั้นที่ 5 ไตร่ตรองประเมินตนเองและพัฒนาการพูด

1) นักเรียนพิจารณาผลการประเมินการพูดรายงานของตนเอง แล้วเขียนบันทึกสรุปข้อเสนอของผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งนี้ นักเรียนควรพิจารณาเปรียบเทียบผลการประเมิน

ตนเองและผลการประเมินจากผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ว่ามีส่วนใดที่นักเรียนเองคิดเห็น เหมือนกับอาจารย์และเพื่อน

2) นักเรียนได้ตรวจสอบเกี่ยวกับการพูดของตนเอง พร้อมทั้งสิ่งที่ต้องการพัฒนาและแก้ไขการพูดรายงานของตนเองในครั้งต่อไป

3) ผู้สอนให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อสรุปในสิ่งที่ดีและข้อควรปรับปรุงของตนเองในการพูดรายงาน รายบุคคล หลังจากที่นักเรียนได้พิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

1) ผู้สอนให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อสรุปในสิ่งที่ดีและข้อควรปรับปรุงของตนเองในการพูดรายงาน รายบุคคล หลังจากที่นักเรียนได้พิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว

2) ผู้สอนทบทวน โดยอธิบายสรุปหลักการเกี่ยวกับการพูดรายงานแบบวิจารณ์

7. การวัดและประเมินผล

ขั้นการวัด		ขั้นการประเมิน
สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
การพูดรายงาน	แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล ประเภทการพูดรายงานแบบวิจารณ์	การผ่านเกณฑ์ คือ ได้รับคะแนนค่าเฉลี่ยทุกด้านในการพูดรายงาน เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับดีขึ้นไป

8. ความคิดเห็นในการสอน ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขปัญหา

.....

.....

9. ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่...../...../.....

แบบบันทึกกิจกรรม

หน่วยที่ 3 การพูดรายงานแบบวิจารณ์ : การวิจารณ์จากสื่อ

บันทึกการวิเคราะห์ต้นแบบ

ลักษณะต้นแบบ

 บุคคล สื่อภาพหรือวิดีโอ

ชื่อต้นแบบ.....

หัวข้อ	สิ่งที่สังเกตเห็นจากต้นแบบ	วิเคราะห์ลักษณะการพูดรายงานเพื่อนำมาปรับใช้ในการพูด
ด้านบุคลิกภาพ		
ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา		
ด้านลำดับการพูด		
ด้านเนื้อหาการพูด		

คำถามที่ต้องการถาม

.....

.....

.....

.....

คำตอบที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การพูดรายงานแบบประสบการณ์ : การพูดจากประสบการณ์ชีวิต

รายวิชา ภาษาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 5 คาบเรียน

ผู้สอน อาจารย์กนกกรศม์ บุญจันทร์สุริย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ท 3.1 ม.1/5 พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา

ท 3.1 ม.1/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

1.สาระการเรียนรู้ (main concept, sup concept)

การพูดรายงานแบบประสบการณ์ คือ การพูดนำเสนอการประสบการณ์ ซึ่งเป็นการสรุปประเด็นสำคัญจากสิ่งที่ได้ประสบด้วยตนเอง จากการปฏิบัติ การอ่าน การฟัง และการรับชม เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้ฟัง โดยควรยึดหลัก ดังนี้ 1) พูดข้อมูลที่ค้นคว้ามาจากการทำรายงานไปตามลำดับให้ต่อเนื่องกัน ถ้าเป็นเรื่องยาว ควรสรุปและแบ่งพูดเป็นหัวข้อ ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน 2) ใช้ภาษาพูดที่กระชับ เข้าใจง่าย สุภาพ ด้วยน้ำเสียงที่ดังพอเหมาะ หนักแน่น มีความมั่นใจ สามารถอ่านข้อความสำคัญบางตอนได้ 3) เสนอข้อมูลตรงประเด็น ยกหลักฐานและเหตุผลมาประกอบการพูดอย่างเหมาะสม 4) พูดออกเสียงอักขรวิธี เช่น คำควบกล้ำ เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรคตอน ให้ถูกต้อง

ลำดับในการพูดรายงาน 1)การกล่าวทักทายผู้ฟัง 2)การแนะนำตนเอง หากมีสมาชิกในกลุ่มให้แนะนำต่อไป 3)บอกหัวข้อเรื่องรายงาน 4)พูดรายงานตามหัวข้อเรื่อง โดยจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและกลุ่มผู้ฟัง 5) กล่าวสรุปเนื้อหา และขอบคุณผู้ฟัง

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

1)นักเรียนบอกหลักเกณฑ์และลักษณะของการพูดรายงานที่ดีได้

2.2 ด้านทักษะ

1)นักเรียนพูดรายงานแบบประสบการณ์รายบุคคลได้

2)นักเรียนอธิบายการวิเคราะห์ และสะท้อนคิดอย่างมีหลักการ ร่วมกันในชั้นเรียน

ได้

2.3 ด้านเจตคติ

- 1)นักเรียนยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นได้
- 2)นักเรียนนำความคิดเห็นของผู้อื่น มาปรับใช้ในการพัฒนาการพูดรายงานของตนเองได้

3.สมรรถนะ

- 3.1ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 3.2ความสามารถในการสื่อสาร
- 3.3ความสามารถในการแก้ปัญหา

4.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 4.1 มีวินัย
- 4.2 ใฝ่เรียนรู้
- 4.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

5.สื่อการเรียนการสอน

5.1 สื่อการสอนอธิบายหลักการพูดรายงานแบบประสพการณ์ และการเขียนโครงร่างการพูด โดยในสื่อมีการอธิบายและภาพในการยกตัวอย่างประกอบ

5.2 ใบกิจกรรม เรื่อง บันทึกการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน

6.กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นนำ

ผู้สอนตั้งคำถามเกี่ยวกับประสพการณ์การพูดรายงานหรือการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนในอดีต ในด้านต่างๆ แบบการประเมินการพูดรายงาน ว่านักเรียนแต่ละคนมีปัญหาอย่างไร แล้วให้นักเรียนร่วมกันแบ่งปันประสพการณ์

ขั้นสอน

1) ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่องการพูดรายงาน โดยอธิบายเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานแบบประสพการณ์

2) ผู้สอนอธิบายเชื่อมโยงจากการแบ่งปันประสพการณ์การพูดรายงานของนักเรียนในขั้นนำ ว่าปัญหาที่นักเรียนพบในการพูดรายงานโดยส่วนมากนักเรียนพบปัญหาใด และปัญหานั้นๆ เกิดจากอะไร เป็นต้น

3) ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับหลักการพูดรายงานแบบประสพการณ์

ขั้นสรุป

- 1) ผู้สอนใช้คำถามให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้

คาบเรียนที่ 2

ขั้นนำ

- 1) ผู้สอนทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักการพูดรายงานแบบประสบการณ์ และการเขียนโครงร่างการพูดโดยใช้คำถาม

ขั้นสอน

- 1) ผู้สอนอธิบายวิธีการเขียนโครงร่างการพูด และวิธีการฝึกปฏิบัติการพูด โดยให้นักเรียนจดบันทึก
- 2) ผู้สอนยกตัวอย่างโครงร่างการพูด และยกตัวอย่างวิธีการฝึกปฏิบัติการพูด
- 3) ให้นักเรียนเขียนกำหนดหัวข้อ และเขียนโครงร่างการพูดของตนเอง

ขั้นสรุป

- 1) นักเรียนนำเสนอหัวข้อการพูดและโครงร่างการพูดรายงานของตนเอง เพื่อผู้สอนให้คำแนะนำและเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างเนื้อหาการพูดของนักเรียนรายบุคคล
- 2) นักเรียนแก้ไขโครงร่างการพูดรายงานตามคำแนะนำ

คาบเรียนที่ 3

ขั้นนำ

- 1) ผู้สอนทบทวนวิธีการฝึกปฏิบัติการพูด
- 2) ผู้สอนให้นักเรียนทบทวนโครงร่างเนื้อหาการพูดรายงานของตนเอง

ขั้นสอน

- 1) ผู้สอนอธิบายและแนะนำวิธีการร่วมกันฝึกปฏิบัติการพูดของนักเรียน โดยให้นักเรียนฝึกจับคู่เพื่อสลับกันฝึกปฏิบัติเป็นผู้ฟังและผู้พูด
- 2) นักเรียนจับคู่ฝึกปฏิบัติร่วมกัน โดยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง โครงร่างการพูดรายงาน และการฝึกปฏิบัติการพูด ซึ่งกันและกัน
- 3) ผู้สอนให้คำแนะนำนักเรียนตลอดการฝึกปฏิบัติ

ขั้นสรุป

- 1) ให้นักเรียนแบ่งปันประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพูดรายงานของตนเอง พร้อมทั้งวิธีการปรับปรุงเนื้อหาการพูดรายงานและการปฏิบัติการพูด ประมาณ 3-5 คน
- 2) ผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน

คาบเรียนที่ 4

ชั้นนำ

1) ผู้สอนอธิบายทบทวนเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานรายบุคคล และแนวปฏิบัติในการปฏิบัติกรพูดของผู้พูดรายงานและผู้ฟัง

2) ให้นักเรียนเตรียมตัวและจับสลากลำดับการพูด

ชั้นสอน

1) นักเรียนปฏิบัติกรพูดรายงาน คนละ 3 นาที

2) ผู้สอนจดบันทึกและประเมินการปฏิบัติกรพูดรายงานของนักเรียนรายบุคคล

ชั้นสรุป

1) นักเรียนประเมินการพูดรายงานของตนเอง พร้อมจดบันทึกปัญหาและอุปสรรคในการพูดรายงานของตนเอง

คาบเรียนที่ 5

ชั้นนำ

1) ผู้สอนตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติกรพูดรายงานในคาบเรียนที่ผ่านมา โดยสุ่มเลือกให้นักเรียนเป็นผู้แบ่งปันประมาณ 3-5 คน

ชั้นสอน

1) ผู้สอนส่งคืนแบบประเมินการพูดรายงานรายบุคคลที่ผู้สอนได้ประเมินพร้อมให้คำแนะนำเรียบร้อยแล้วให้กับนักเรียน

2) ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับผลการประเมินการพูดรายงานรายบุคคลโดยภาพรวม เพื่อแนะนำวิธีแก้ไขและการปฏิบัติกรพูดรายงานในครั้งต่อไปแก่นักเรียน

3) นักเรียนพิจารณาผลการประเมิน พร้อมวิเคราะห์และเปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนประเมินตนเองและสิ่งที่ได้รับการประเมินจากผู้สอนในประเด็นต่างๆ

ชั้นสรุป

1) นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการพูดรายงานครั้งต่อไป

2) ผู้สอนสรุปหลักการพูดรายงานแบบประสบการณ์

7. การวัดและประเมินผล

ชั้นการวัด		ชั้นการประเมิน
สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
การพูดรายงาน	แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล ประเภทการพูดรายงานแบบ ประสบการณ์	การผ่านเกณฑ์ คือ ได้รับคะแนน ค่าเฉลี่ยทุกด้านในการพูดรายงาน เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ระดับพอใช้ ขึ้นไป

8. ความคิดเห็นในการสอน ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

9. บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่...../...../.....

แบบบันทึกกิจกรรม

หน่วยที่ 1 การพูดรายงานแบบประสบการณ์ : การพูดจากประสบการณ์ชีวิต
บันทึกการเรียนรู้การพูดรายงาน

หัวข้อ	บันทึกการเรียนรู้
ด้านบุคลิกภาพ	
ด้านลักษณะการพูด และการใช้ภาษา	
ด้านลำดับการพูด	
ด้านเนื้อหาการพูด	

บันทึกการฝึกปฏิบัติ

.....

.....

.....

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพูดรายงานสรุปผลการศึกษาค้นคว้า : การศึกษาค้นคว้าข้อมูล
จากการตั้งคำถามจากเนื้อหา เรื่อง ภาพยนตร์แห่งชมเครื่องควาหวาน

รายวิชา ภาษาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 5 คาบเรียน

ผู้สอน อาจารย์กนกกรศรี บุญฉัตรสุริย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และ
ความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ท 3.1 ม.1/5 พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการ
สนทนา

ท 3.1 ม.1/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

1.สาระการเรียนรู้ (main concept, sup concept)

การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า คือ การพูดนำเสนอการสรุปประเด็นสำคัญ
จากเรื่องที่ได้ไปศึกษาค้นคว้า ควรยึดหลัก ดังนี้ 1) พูดข้อมูลที่ค้นคว้ามาจากการทำรายงานไป
ตามลำดับให้ต่อเนื่องกัน ถ้าเป็นเรื่องยาว ควรสรุปและแบ่งพูดเป็นหัวข้อ ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน
2) ใช้ภาษาพูดที่กระชับ เข้าใจง่าย สุภาพ ด้วยน้ำเสียงที่ดังพอเหมาะ หนักแน่น มีความมั่นใจ
สามารถอ่านข้อความสำคัญบางตอนได้ 3) เสนอข้อมูลตรงประเด็น ยกหลักฐานและเหตุผลมา
ประกอบการพูดอย่างเหมาะสม 4) พูดออกเสียงอักขรวิธี เช่น คำควบกล้ำ เสียงวรรณยุกต์ การเว้น
วรรคตอน ให้ถูกต้อง

ลำดับในการพูดรายงาน 1) การกล่าวทักทายผู้ฟัง 2) การแนะนำตนเอง หากมีสมาชิกใน
กลุ่มให้แนะนำต่อไป 3) บอกหัวข้อเรื่องรายงาน 4) พูดรายงานตามหัวข้อเรื่อง โดยจัดลำดับเนื้อหา
ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง 5) กล่าวสรุปเนื้อหา และขอบคุณผู้ฟัง

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1ด้านความรู้

1)นักเรียนบอกหลักเกณฑ์และลักษณะของการพูดรายงานที่ดีได้

2.2ด้านทักษะ

1)นักเรียนพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้ารายบุคคลได้

2)นักเรียนอธิบายการวิเคราะห์ และสะท้อนคิดอย่างมีหลักการ ร่วมกันในชั้นเรียน

ได้

2.3 ด้านเจตคติ

- 1) นักเรียนยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นได้
- 2) นักเรียนนำความคิดเห็นของผู้อื่น มาปรับใช้ในการพัฒนาการพูดรายงานของตนเองได้

3. สมรรถนะ

- 3.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 3.2 ความสามารถในการสื่อสาร
- 3.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 4.1 มีวินัย
- 4.2 ใฝ่เรียนรู้
- 4.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 สื่อการสอนอธิบายหลักการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้าและการเขียนโครงร่างการพูด
- 5.2 โปรแกรม Mentimeter
- 5.3 ใบกิจกรรม เรื่อง บันทึกการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นนำ

1) ผู้สอนให้นักเรียนทำกิจกรรม โดยตั้งคำถามว่า นักเรียนคิดว่าลักษณะที่ดีของการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้ามีอะไรบ้าง โดยใช้โปรแกรม Mentimeter

2) ผู้สอนตั้งคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การพูดรายงานการสรุปผลการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนว่า นักเรียนมีวิธีการค้นคว้าและจัดการกับข้อมูลอย่างไรก่อนนำมาพูดรายงาน โดยให้นักเรียนร่วมแบ่งปันประสบการณ์ 2-3 คน

ขั้นสอน

1) ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่องการพูดรายงาน โดยอธิบายเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

2) ผู้สอนอธิบายเชื่อมโยงจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นนำ เกี่ยวกับความสำคัญของการพูด รายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ที่นักเรียนต้องนำไปใช้ในทุกรายวิชา ดังนั้น จึงเป็นการพูด รายงานที่นักเรียนต้องใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

3) ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับหลักการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ขั้นสรุป

1) ผู้สอนใช้คำถามให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้

คาบเรียนที่ 2

ขั้นนำ

1) ผู้สอนทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า และการเขียนโครงร่างการพูดโดยใช้คำถาม

ขั้นสอน

1) ผู้สอนอธิบายวิธีการเขียนโครงร่างการพูด และวิธีการฝึกปฏิบัติการพูด โดยให้นักเรียนจดบันทึก

2) ผู้สอนยกตัวอย่างโครงร่างการพูด และยกตัวอย่างวิธีการฝึกปฏิบัติการพูด

3) ให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องภาพยนต์หรือเรื่องความหวาน ถึงสิ่งที่นักเรียนสนใจ เพื่อนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

4) นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องในการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า จากที่นักเรียนได้ตั้งคำถามไว้

ขั้นสรุป

1) นักเรียนนำเสนอหัวข้อการพูดและโครงร่างการพูดรายงานของตนเอง เพื่อผู้สอนให้คำแนะนำและเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างเนื้อหาการพูดของนักเรียนรายบุคคล

2) นักเรียนแก้ไขโครงร่างการพูดรายงานตามคำแนะนำ

คาบเรียนที่ 3

ขั้นนำ

1) ผู้สอนทบทวนวิธีการฝึกปฏิบัติการพูด

2) ผู้สอนให้นักเรียนทบทวนโครงร่างเนื้อหาการพูดรายงานของตนเอง

ขั้นสอน

1) ผู้สอนอธิบายและแนะนำวิธีการร่วมกันฝึกปฏิบัติการพูดของนักเรียน โดยให้นักเรียนฝึกจับคู่เพื่อสลับกันฝึกปฏิบัติเป็นผู้ฟังและผู้พูด

2) นักเรียนจับคู่ฝึกปฏิบัติร่วมกัน โดยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง โครงร่างการพูดรายงาน และการฝึกปฏิบัติการพูด ซึ่งกันและกัน

3) ผู้สอนให้คำแนะนำนักเรียนตลอดการฝึกปฏิบัติ

ขั้นสรุป

1) ให้นักเรียนแบ่งปันประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพูดรายงานของตนเอง พร้อมทั้งวิธีการปรับปรุงเนื้อหาการพูดรายงานและการปฏิบัติการพูด ประมาณ 3-5 คน

2) ผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน

คาบเรียนที่ 4

ขั้นนำ

1) ผู้สอนอธิบายทบทวนเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานรายบุคคล และแนวปฏิบัติในการปฏิบัติการพูดของผู้พูดรายงานและผู้ฟัง

2) ให้นักเรียนเตรียมตัวและจับสลากลำดับการพูด

ขั้นสอน

1) นักเรียนปฏิบัติการพูดรายงาน คนละ 3 นาที

2) ผู้สอนจัดบันทึกและประเมินการปฏิบัติการพูดรายงานของนักเรียนรายบุคคล

ขั้นสรุป

1) นักเรียนประเมินการพูดรายงานของตนเอง พร้อมจัดบันทึกปัญหาและอุปสรรคในการพูดรายงานของตนเอง

คาบเรียนที่ 5

ขั้นนำ

1) ผู้สอนตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติการพูดรายงานในคาบเรียนที่ผ่านมา โดยสุ่มเลือกให้นักเรียนเป็นผู้แบ่งปันประมาณ 3-5 คน

ขั้นสอน

1) ผู้สอนส่งคืนแบบประเมินการพูดรายงานรายบุคคลที่ผู้สอนได้ประเมินพร้อมให้คำแนะนำเรียบร้อยแล้วให้กับนักเรียน

2) ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับผลการประเมินการพูดรายงานรายบุคคลโดยภาพรวม เพื่อแนะนำวิธีแก้ไขและการปฏิบัติการพูดรายงานในครั้งต่อไปแก่นักเรียน

3) นักเรียนพิจารณาผลการประเมิน พร้อมวิเคราะห์และเปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนประเมินตนเองและสิ่งที่ได้รับการประเมินจากผู้สอนในประเด็นต่างๆ

ขั้นสรุป

- 1) นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการพูดรายงานครั้งต่อไป
- 2) ผู้สอนสรุปหลักการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

7. การวัดและประเมินผล

ขั้นการวัด		ขั้นการประเมิน
สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
การพูดรายงาน	แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล ประเภทการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	การผ่านเกณฑ์ คือ ได้รับคะแนนค่าเฉลี่ยทุกด้านในการพูดรายงานเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ระดับพอใช้ขึ้นไป

8. ความคิดเห็นในการสอน ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

9. บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่...../...../.....

แบบบันทึกกิจกรรม

หน่วยที่ 2 การพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า : การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก
การตั้งคำถามจากเนื้อหา เรื่อง ภาพยนตร์เห่ชมเครื่องควรวาน

บันทึกการเรียนรู้การพูดรายงาน

หัวข้อ	บันทึกการเรียนรู้
ด้านบุคลิกภาพ	
ด้านลักษณะการพูด และการใช้ภาษา	
ด้านลำดับการพูด	
ด้านเนื้อหาการพูด	

บันทึกการฝึกปฏิบัติ

.....

.....

.....

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การพูดรายงานแบบวิจารณ์ : การวิจารณ์จากสื่อ

รายวิชา ภาษาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 5 คาบเรียน

ผู้สอน อาจารย์กนกกรัศม์ บุญจันทร์สุรีย์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ท 3.1 ม.1/5 พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา

ท 3.1 ม.1/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

1.สาระการเรียนรู้ (main concept, sup concept)

การพูดรายงานแบบวิจารณ์ คือ การนำเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลในมุมมองที่หลากหลาย ทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยมีข้อสนับสนุน ข้อมูล และการยกตัวอย่างประกอบ จากการศึกษาประเด็นสำคัญของเรื่องที่ได้มาจากการอ่าน การฟัง และการดู ควรยึดหลัก ดังนี้ 1) พูดข้อมูลที่ค้นคว้ามาจากการทำรายงานไปตามลำดับให้ต่อเนื่องกัน ถ้าเป็นเรื่องยาว ควรสรุปและแบ่งพูดเป็นหัวข้อ ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน 2) ใช้ภาษาพูดที่กระชับ เข้าใจง่าย สุภาพ ด้วยน้ำเสียงที่ดังพอเหมาะ หนักแน่น มีความมั่นใจ สามารถอ่านข้อความสำคัญบางตอนได้ 3) เสนอข้อมูลตรงประเด็น ยกหลักฐานและเหตุผลมาประกอบการพูดอย่างเหมาะสม 4) พูดออกเสียงอักขรวิธี เช่น คำควบกล้ำ เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรคตอน ให้ถูกต้อง

ลำดับในการพูดรายงาน 1) การกล่าวทักทายผู้ฟัง 2) การแนะนำตนเอง หากมีสมาชิกในกลุ่มให้แนะนำต่อไป 3) บอกหัวข้อเรื่องรายงาน 4) พูดรายงานตามหัวข้อเรื่อง โดยจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง 5) กล่าวสรุปเนื้อหา และขอบคุณผู้ฟัง

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1ด้านความรู้

1)นักเรียนบอกหลักเกณฑ์และลักษณะของการพูดรายงานที่ดีได้

2.2ด้านทักษะ

1)นักเรียนพูดรายงานแบบวิจารณ์รายบุคคลได้

2)นักเรียนอธิบายการวิเคราะห์ และสะท้อนคิดอย่างมีหลักการ ร่วมกันในชั้นเรียน

ได้

2.3 ด้านเจตคติ

- 1) นักเรียนยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นได้
- 2) นักเรียนนำความคิดเห็นของผู้อื่น มาปรับใช้ในการพัฒนาการพูดรายงานของตนเองได้

3. สมรรถนะ

- 3.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 3.2 ความสามารถในการสื่อสาร
- 3.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 4.1 มีวินัย
- 4.2 ใฝ่เรียนรู้
- 4.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 สื่อการสอนอธิบายหลักการพูดรายงานแบบวิจารณ์ และการเขียนโครงร่างการพูด
- 5.2 ใบกิจกรรม เรื่อง บันทึกการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นนำ

1) ผู้สอนตั้งคำถามว่า “นักเรียนคิดว่า การวิจารณ์คืออะไร” แล้วให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็น

2) ผู้สอนถามนักเรียนว่า “หากนักเรียนต้องวิจารณ์สื่อ สื่อที่นักเรียนคิดว่าอยากวิจารณ์มากที่สุดคืออะไร เพราะอะไร” โดยสุ่มถามนักเรียน 3-5 คน

ขั้นสอน

1) ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่องการพูดรายงาน โดยอธิบายเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานแบบวิจารณ์

2) ผู้สอนอธิบายเชื่อมโยงจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขั้นนำ เกี่ยวกับการลักษณะการวิจารณ์ที่ดีเป็นอย่างไร

3) ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับหลักการพูดรายงานแบบวิจารณ์

ขั้นสรุป

1) ผู้สอนใช้คำถามให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้

คาบเรียนที่ 2

ขั้นนำ

1) ผู้สอนทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักการพูดรายงานแบบวิจารณ์ และการเขียนโครงร่างการพูด โดยใช้คำถาม

ขั้นสอน

1) ผู้สอนอธิบายวิธีการเขียนโครงร่างการพูด และวิธีการฝึกปฏิบัติการพูด โดยให้นักเรียนจดบันทึก

2) ผู้สอนยกตัวอย่างโครงร่างการพูด และยกตัวอย่างวิธีการฝึกปฏิบัติการพูด

3) ให้นักเรียนเลือกสื่อที่ต้องการวิจารณ์ แล้วเขียนกำหนดหัวข้อ และเขียนโครงร่างการพูดของตนเอง

ตนเอง

ขั้นสรุป

1) นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องในการพูดรายงานแบบวิจารณ์

2) นักเรียนนำเสนอหัวข้อการพูดและโครงร่างการพูดรายงานของตนเอง เพื่อผู้สอนให้คำแนะนำและเสนอแนะเกี่ยวกับโครงร่างเนื้อหาการพูดของนักเรียนรายบุคคล

3) นักเรียนแก้ไขโครงร่างการพูดรายงานตามคำแนะนำ

คาบเรียนที่ 3

ขั้นนำ

1) ผู้สอนทบทวนวิธีการฝึกปฏิบัติการพูด

2) ผู้สอนให้นักเรียนทบทวนโครงร่างเนื้อหาการพูดรายงานของตนเอง

ขั้นสอน

1) ผู้สอนอธิบายและแนะนำวิธีการร่วมกันฝึกปฏิบัติการพูดของนักเรียน โดยให้นักเรียนฝึกจับคู่เพื่อสลับกันฝึกปฏิบัติเป็นผู้ฟังและผู้พูด

2) นักเรียนจับคู่ฝึกปฏิบัติร่วมกัน โดยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง โครงร่างการพูดรายงาน และการฝึกปฏิบัติการพูด ซึ่งกันและกัน

3) ผู้สอนให้คำแนะนำนักเรียนตลอดการฝึกปฏิบัติ

ขั้นสรุป

1) ให้นักเรียนแบ่งปันประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพูดรายงานของตนเอง พร้อมทั้งวิธีการปรับปรุงเนื้อหาการพูดรายงานและการปฏิบัติการพูด ประมาณ 3-5 คน

2) ผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพูดรายงาน

คาบเรียนที่ 4

ชั้นนำ

1) ผู้สอนอธิบายทบทวนเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานรายบุคคล และแนวปฏิบัติในการปฏิบัติกรพูดของผู้พูดรายงานและผู้ฟัง

2) ให้นักเรียนเตรียมตัวและจับสลากลำดับการพูด

ชั้นสอน

1) นักเรียนปฏิบัติกรพูดรายงาน คนละ 3 นาที

2) ผู้สอนจดบันทึกและประเมินการปฏิบัติกรพูดรายงานของนักเรียนรายบุคคล

ชั้นสรุป

1) นักเรียนประเมินการพูดรายงานของตนเอง พร้อมจดบันทึกปัญหาและอุปสรรคในการพูดรายงานของตนเอง

คาบเรียนที่ 5

ชั้นนำ

1) ผู้สอนตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติกรพูดรายงานในคาบเรียนที่ผ่านมา โดยสุ่มเลือกให้นักเรียนเป็นผู้แบ่งปันประมาณ 3-5 คน

ชั้นสอน

1) ผู้สอนส่งคืนแบบประเมินการพูดรายงานรายบุคคลที่ผู้สอนได้ประเมินพร้อมให้คำแนะนำเรียบร้อยแล้วให้กับนักเรียน

2) ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับผลการประเมินการพูดรายงานรายบุคคลโดยภาพรวม เพื่อแนะนำวิธีแก้ไขและการปฏิบัติกรพูดรายงานในครั้งต่อไปแก่นักเรียน

3) นักเรียนพิจารณาผลการประเมิน พร้อมวิเคราะห์และเปรียบเทียบสิ่งที่นักเรียนประเมินตนเองและสิ่งที่ได้รับการประเมินจากผู้สอนในประเด็นต่างๆ

ชั้นสรุป

1) นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่ดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการพูดรายงานครั้งต่อไป

2) ผู้สอนสรุปหลักการพูดรายงานแบบวิจารณ์

7. การวัดและประเมินผล

ชั้นการวัด		ชั้นการประเมิน
สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
การพูดรายงาน	แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล ประเภทการพูดรายงานแบบ วิจารณ์	การผ่านเกณฑ์ คือ ได้รับคะแนน ค่าเฉลี่ยทุกด้านในการพูดรายงาน เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ระดับพอใช้ ขึ้นไป

8. ความคิดเห็นในการสอน ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขปัญหา

.....

.....

9. บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่...../...../.....

แบบบันทึกกิจกรรม

หน่วยที่ 3 การพูดรายงานแบบวิจารณ์ : การวิจารณ์จากสื่อ
บันทึกการเรียนรู้การพูดรายงาน

หัวข้อ	บันทึกการเรียนรู้
ด้านบุคลิกภาพ	
ด้านลักษณะการพูด และการใช้ภาษา	
ด้านลำดับการพูด	
ด้านเนื้อหาการพูด	

บันทึกการฝึกปฏิบัติ

.....

บันทึกเพิ่มเติม

.....

แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล

ประเภทการพูดรายงานแบบประสบการณ์

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

หัวข้อ.....วันที่.....สรุปเวลาที่ใช้พูด.....นาที

ผู้ประเมิน.....

สถานะผู้ประเมิน อาจารย์ นักเรียน วิทยากร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์การประเมิน

ความสามารถในการพูดรายงานแบบประสบการณ์ โดยพิจารณาจากการพูดรายงานของผู้พูด

ระดับคุณภาพ มีความหมาย ดังนี้

4	หมายถึง	ดีมาก	3	หมายถึง	ดี
2	หมายถึง	พอใช้	1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

โดยผู้ประเมินสามารถพิจารณาการให้คะแนนจากรายละเอียดเกณฑ์การประเมินตามเอกสารแนบ

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		4	3	2	1	
1. ด้านบุคลิกภาพ						
1.1	การใช้สายตา					
1.2	การแสดงสีหน้า					
1.3	การใช้ท่าทางประกอบการพูด					
1.4	การแต่งกาย					
2. ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา						
2.1	พูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม					
2.2	การเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด					
2.3	พูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย					
2.4	การใช้สำนวนภาษา/สำนวนโวหาร					
3. ด้านการลำดับการพูด						
3.1	บทนำ					
3.2	การเรียงลำดับความ					
3.3	การพูดสรุป					
3.4	การใช้เวลาในการพูดอย่างเหมาะสม					
4. ด้านเนื้อหา						

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		4	3	2	1	
4.1	เนื้อหาเหมาะสมกับประเภทของการพูดรายงาน แบบประสบการณ์					
4.2	พูดรายละเอียดของเรื่องตรงตามหัวข้อเรื่อง					
4.3	การแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์					
4.4	เนื้อหา มีข้อคิดที่มีคุณค่าต่อผู้ฟัง					

ข้อเสนอแนะการพูดโดยภาพรวม

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

รายละเอียดเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานแบบประสบการณ์

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
1. ด้านบุคลิกภาพ					
1.1	เกณฑ์การใช้สายตา 1.มองผู้ฟังขณะพูดอยู่เสมอ 2.ใช้สายตากวาดไปรอบ ๆ ไม่เจาะจงที่จุดใดจุดหนึ่งนานเกินไป 3.สายตาอ่อนโยนเชื่อมั่น มีพลัง แสดงถึงความมุ่งมั่นในการพูด	มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์
1.2	เกณฑ์การแสดงสีหน้า 1.แสดงสีหน้าเป็นมิตรต่อผู้ฟัง 2.ในขณะที่พูด ผู้พูดแสดงสีหน้าเหมาะสมกับเนื้อหาของการพูด 3.การควบคุมอารมณ์ และการแสดงสีหน้าอย่างเหมาะสม เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น การพูดรบกวนจากผู้ฟัง	มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์
1.3	เกณฑ์การใช้ท่าทางประกอบการพูด 1.บุคลิกภาพเหมาะสม ได้แก่ ยืนตัวตรง ไม่หลังค่อม 2.เดินหรือขยับร่างกายเหมาะสมกับสิ่งที่พูด โดยไม่มากหรือน้อยเกินไป 3.ใช้ภาษามือเหมาะสมกับเนื้อหาการพูดและกาลเทศะ โดยไม่มากหรือน้อยเกินไป 4.ไม่ก้มหน้า เพื่อมองบทพูดหรือหลบสายตาผู้ฟังอยู่บ่อยครั้งหรือตลอดเวลา	มีลักษณะท่าทางประกอบการพูดตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะท่าทางประกอบการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะท่าทางประกอบการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะท่าทางประกอบการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
1.4	<p>เกณฑ์การแต่งกาย</p> <p>1. แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน หรือเหมาะสมกับกาลเทศะ คือ พิจารณาสถานที่ สถานการณ์ และบริบทผู้พูด</p> <p>2. แต่งกายเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้พูด กล่าวคือ เหมาะสมกับรูปร่าง เพศ และวัยของผู้พูด</p> <p>3. แต่งกายน่าเชื่อถือ สะอาด เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีตามสถานะของผู้พูด</p>	มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์
2. ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา					
2.1	<p>เกณฑ์การพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม</p> <p>1. เสียงดังเหมาะสมกับสถานที่ ผู้ฟังได้ยินเสียงอย่างเหมาะสมทั้งห้อง โดยผู้พูดไม่พูดเบาหรือดังเกินไป</p> <p>2. พูดเน้นเสียงหนักเบา ปรับระดับเสียงในการพูดเหมาะสมกับเนื้อหา</p> <p>3. พูดอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่พูดแบบท่องจำ หรือตัดเสียง</p> <p>4. พูดด้วยน้ำเสียงสุภาพ ไม่กระแทกเสียง มีหางเสียงหรือคำลงท้ายประโยคตามสมควร โดยไม่มากหรือน้อยเกินไป</p>	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
2.2	<p>เกณฑ์การเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด</p> <p>1. พูดด้วยความเร็วเหมาะสม ไม่พูดช้าเกินไป และไม่เร็วเกินไปจนผู้ฟังฟังไม่รู้เรื่อง</p> <p>2. เว้นวรรคตอนในการพูดได้เหมาะสม ไม่ทำให้มีปัญหาต่อการเข้าใจความหมายที่ผู้พูดต้องการจะสื่อ</p> <p>3. เว้นจังหวะหยุดพูดได้เหมาะสมกับเนื้อหา ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมกับเนื้อหา เช่น พูดแล้วหยุดให้ผู้ฟังปรับมือ พูดแล้วหยุดให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้งและติดตามในเนื้อหาการพูด</p> <p>4. พูดได้คล่อง ไม่ติดขัด หรือพูดตะกุกตะกัก</p>	มีลักษณะการเว้นจังหวะและ	มีลักษณะการเว้นจังหวะและวรรค	มีลักษณะการเว้นจังหวะและวรรค	มีลักษณะการเว้นจังหวะและวรรค

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
		วรรคตอนในการพูดตามเกณฑ์ 4 ข้อ	ตอนในการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ตอนในการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ตอนในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
2.3	เกณฑ์การพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย 1. ออกเสียงคำควบกล้ำแท้ ได้แก่ ร ล ว หรือคำควบกล้ำไม่แท้ได้ถูกต้อง 2. ใช้คำถูกต้องตามความหมายของคำและเหมาะสมกับผู้ฟัง 3. ใช้ภาษาสุภาพ เหมาะสมกับบริบท มีหางเสียง และใช้ภาษาให้เกียรติผู้ฟัง 4. ไม่ใช้คำซ้ำบ่อยเกินความจำเป็น				
		มีลักษณะการพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
2.4	เกณฑ์สำนวนการใช้ภาษาและสำนวนโวหาร 1. มีการสรรคำที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องมาใช้พูด ทำให้การพูดรายงานมีความน่าสนใจ 2. เรียบเรียงภาษาพูดได้สละสลวย 3. ใช้สำนวนภาษาคมคาย ประทับใจต่อผู้ฟัง 4. ใช้โวหารภาพพจน์ในการเปรียบเทียบเพื่อการอธิบายที่เข้าใจง่าย				
		มีลักษณะการพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3. ด้านการลำดับการพูด					

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
3.1	เกณฑ์การพูดบทนำ 1. กล่าวทักทายผู้ฟัง 2. พูดแนะนำตนเอง 3. บอกหัวข้อเรื่องที่กำลังจะพูดรายงาน 4. การพูดเกริ่นนำเข้าสู่เรื่อง ด้วยประโยคที่น่าสนใจ เช่น การใช้คำคม เป็นต้น	มีลักษณะการพูดบทนำตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูดบทนำตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูดบทนำตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูดบทนำตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.2	เกณฑ์การเรียงลำดับความ 1. เรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญได้เหมาะสม และต่อเนื่อง 2. อธิบายเหตุการณ์สำคัญจากประสบการณ์ได้อย่างชัดเจน 3. มีการยกตัวอย่าง ให้ผู้ฟังติดตามและเหมาะสมกับสถานะและวัยของผู้ฟัง 4. มีการเชื่อมโยงจากเหตุการณ์หนึ่งไปสู่เหตุการณ์หนึ่ง ให้การพูดมีเอกภาพ สัมพันธ์ภาพ และสารัตถภาพ	มีลักษณะการเรียงลำดับความตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการเรียงลำดับความตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการเรียงลำดับความตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการเรียงลำดับความตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.3	เกณฑ์การพูดสรุป 1. มีการสรุปผลที่เกิดขึ้นของเรื่อง 2. บอกข้อคิด และแนะนำวิธีการให้ผู้ฟังติดตามและนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน 3. ลงท้ายด้วยประโยคที่สร้างความประทับใจแก่ผู้ฟัง 4. กล่าวขอบคุณผู้ฟัง	มีลักษณะการพูดสรุปตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูดสรุปตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูดสรุปตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูดสรุปตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.4	เกณฑ์การใช้เวลาในการพูดอย่างเหมาะสม 1. พูดจบตามเวลาที่กำหนด อาจมากกว่า หรือน้อยกว่าเวลาที่กำหนด ไม่เกิน 1 นาที				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	2.อธิบายเนื้อหาได้ครบถ้วน ตามลำดับการพูดที่วางแผนไว้ ในเวลาที่กำหนด 3.ใช้เวลาในการเตรียมตัวและอุปกรณ์ก่อนการพูดอย่างเหมาะสม ซึ่งอยู่ภายในกำหนดเวลาก่อนการพูด 1 นาที				
		มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์
4. ด้านเนื้อหา					
4.1	เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่เหมาะสมกับประเภทของการพูดรายงานแบบประสบการณ์ 1.เลือกเนื้อหาด้านประสบการณ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มของผู้ฟัง 2.เลือกเนื้อหาด้านประสบการณ์ที่มีความน่าสนใจ และสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟัง 3.เนื้อหาบอกถึง เวลา สถานที่ที่เกิดเหตุการณ์อย่างชัดเจน 4.เนื้อหากระชับ ดำเนินเรื่องไม่เยิ่นเย้อ				
		มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 4 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 2 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 1 ข้อ หรือไม่มี
4.2	เกณฑ์การพูดรายละเอียดของเรื่องตรงตามหัวข้อเรื่อง 1.ตั้งชื่อหัวข้อเรื่องน่าสนใจ และกระตุ้นความสนใจของผู้ฟัง 2.หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง และบ่งบอกถึงใจความสำคัญของเรื่องอย่างชัดเจน 3.หัวข้อเรื่องบอกวัตถุประสงค์ของการเล่าเรื่อง				
		มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 2 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด
4.3	เกณฑ์การแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ 1.มีการกล่าวถึงเนื้อหาแสดงถึงทรรศนะและความคิดเห็นส่วนตัวของผู้พูดตามหัวข้อเรื่อง 2.การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่พูดมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตัวมาตัดสินเหตุการณ์ 3.การแสดงความคิดเห็นไม่ขัดต่อศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมในความเป็นมนุษย์				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
		มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด 2 ข้อ	มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด
4.4	เกณฑ์การกำหนดเนื้อหาข้อคิดที่มีคุณค่าต่อผู้ฟัง 1. เนื้อหาข้อคิดในทางที่สอดคล้องกับคุณธรรมอันดีงาม 2. เนื้อหา มีแนวคิดและมุมมองที่หลากหลาย 3. เนื้อหาเชื่อมโยงข้อคิดและสะท้อนคุณค่าให้ผู้ฟังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรได้				
		มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด 2 ข้อ	มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด

แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล

ประเภทการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

หัวข้อ.....วันที่.....สรุปเวลาที่ใช้พูด.....นาที

ผู้ประเมิน.....

สถานะผู้ประเมิน อาจารย์ นักเรียน วิทยากร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์การประเมิน

ความสามารถในการพูดรายงานแบบสรุปผลการเรียน โดยพิจารณาจากการพูดรายงานของผู้พูด

ระดับคุณภาพ มีความหมาย ดังนี้

4	หมายถึง	ดีมาก	3	หมายถึง	ดี
2	หมายถึง	พอใช้	1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

โดยผู้ประเมินสามารถพิจารณาการให้คะแนนจากรายละเอียดเกณฑ์การประเมินตามเอกสารแนบ

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		4	3	2	1	
1.ด้านบุคลิกภาพ						
1.1	การใช้สายตา					
1.2	การแสดงสีหน้า					
1.3	การใช้ท่าทางประกอบการพูด					
1.4	การแต่งกาย					
2.ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา						
2.1	พูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม					
2.2	การเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด					
2.3	พูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย					
2.4	การใช้สำนวนภาษา/สำนวนโวหาร					
3.ด้านการลำดับการพูด						
3.1	บทนำ					
3.2	การเรียงลำดับความ					
3.3	การพูดสรุป					
3.4	การใช้เวลาในการพูดอย่างเหมาะสม					
4.ด้านเนื้อหา						

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		4	3	2	1	
4.1	เนื้อหาเหมาะสมกับประเภทของการพูด รายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า					
4.2	พูดรายละเอียดของเรื่องตรงตามหัวข้อเรื่อง					
4.3	เนื้อหา มีข้อคิดที่มีคุณค่าต่อผู้ฟัง					

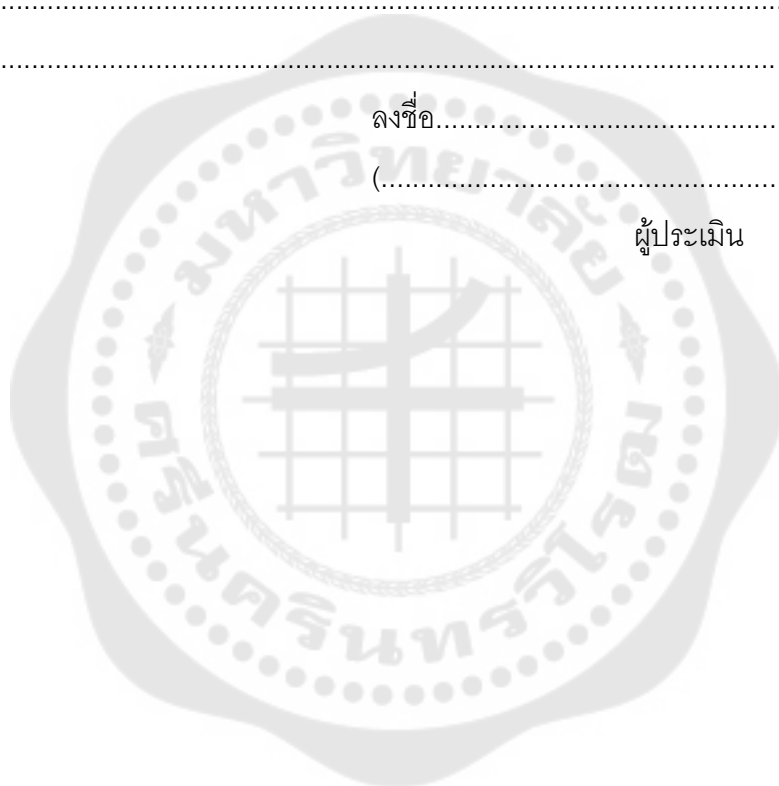
ข้อเสนอแนะการพูดโดยภาพรวม

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

รายละเอียดเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานแบบสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
1.ด้านบุคลิกภาพ					
1.1	เกณฑ์การใช้สายตา 1.มองผู้ฟังขณะพูดอยู่เสมอ 2.ใช้สายตากวาดไปรอบๆ ไม่เจาะจงที่จุดใดจุดหนึ่งนานเกินไป 3.สายตาอ่อนโยนเชื่อมั่น มีพลัง แสดงถึงความมุ่งมั่นในการพูด				
		มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์
1.2	เกณฑ์การแสดงสีหน้า 1.แสดงสีหน้าเป็นมิตรต่อผู้ฟัง 2.ในขณะที่พูด ผู้พูดแสดงสีหน้าเหมาะสมกับเนื้อหาของ การพูด 3.การควบคุมอารมณ์ และการแสดงสีหน้าอย่างเหมาะสม เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น การพูดรบกวนจากผู้ฟัง				
		มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์
1.3	เกณฑ์การใช้ท่าทางประกอบการพูด 1.ยืนตัวตรง ไม่หลังค่อม 2.เดินหรือขยับร่างกายอย่างเหมาะสม โดยไม่มากหรือน้อยเกินไป 3.ใช้ภาษามือเหมาะสมกับเนื้อหาการพูดและกาลเทศะ โดยไม่มากหรือน้อยเกินไป 4.ไม่ก้มหน้า เพื่อมองบทพูดหรือหลบสายตาผู้ฟังอยู่บ่อยครั้งหรือตลอดเวลา				
		มีลักษณะท่าทางประกอบในการพูดตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะท่าทางประกอบในการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะท่าทางประกอบในการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะท่าทางประกอบในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
1.4	เกณฑ์การแต่งกาย				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	<p>1.แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน หรือเหมาะสมกับกาลเทศะ คือ พิจารณาสถานที่ สถานการณ์ และบริบทผู้พูด</p> <p>2.แต่งกายเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้พูด กล่าวคือ เหมาะสมกับรูปร่าง เพศ และวัยของผู้พูด</p> <p>3.แต่งกายน่าเชื่อถือ สะอาด เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีตามสถานะของผู้พูด</p>				
		มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์
2.ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา					
	เกณฑ์การพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม				
2.1	<p>1.เสียงดังเหมาะสมกับสถานที่ ผู้ฟังได้ยินเสียงอย่างเหมาะสมทั้งห้อง โดยผู้พูดไม่พูดเบาหรือดังเกินไป</p> <p>2.พูดเน้นเสียงหนักเบา ปรับระดับเสียงในการพูดเหมาะสมกับเนื้อหา</p> <p>3.พูดอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่พูดแบบท่องจำ หรือดัดเสียง</p> <p>4.พูดด้วยน้ำเสียงสุภาพ ไม่กระแทกเสียง มีหางเสียงหรือคำลงท้ายประโยคตามสมควร โดยไม่มากหรือน้อยเกินไป</p>				
		มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
	เกณฑ์การเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด				
2.2	<p>1.พูดด้วยความเร็วเหมาะสม ไม่พูดช้าเกินไป และไม่เร็วเกินไปจนผู้ฟังฟังไม่รู้เรื่อง</p> <p>2.เว้นวรรคตอนในการพูดได้เหมาะสม ไม่ทำให้มีปัญหาต่อการเข้าใจความหมายที่ผู้พูดต้องการจะสื่อ</p> <p>3.เว้นจังหวะหยุดพูดได้เหมาะสมกับเนื้อหา ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมกับเนื้อหา เช่น พูดแล้วหยุดให้ผู้ฟังปรบมือ พูดแล้วหยุดให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้งและติดตามในเนื้อหาการพูด</p> <p>4.พูดได้คล่อง ไม่ติดขัด หรือพูดตะกุกตะกัก</p>				
		มีลักษณะการเว้นจังหวะและวรรคตอนในการ	มีลักษณะการเว้นจังหวะและวรรคตอนในการ	มีลักษณะการเว้นจังหวะและวรรค	มีลักษณะการเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
		พูดตามเกณฑ์ 4 ข้อ	พูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ตอนในการพูด ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
2.3	เกณฑ์การพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย 1. ออกเสียงคำควบกล้ำได้ถูกต้อง ได้แก่ ร ล ว หรือคำควบกล้ำไม่แท้ได้ถูกต้อง 2. ใช้คำถูกต้องตามความหมายของคำและเหมาะสมกับผู้ฟัง 3. ใช้ภาษาสุภาพ เหมาะสมกับบริบท มีหางเสียง และใช้ภาษาให้เกียรติผู้ฟัง 4. ไม่ใช้คำซ้ำบ่อยเกินความจำเป็น				
		มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
2.4	เกณฑ์สำนวนการใช้ภาษาและสำนวนโวหาร 5. มีการสรรคำที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องมาใช้พูด ทำให้การพูดรายงานมีความน่าสนใจ 6. เรียบเรียงภาษาพูดได้สละสลวย 7. ใช้สำนวนภาษาคมคาย ประทับใจต่อผู้ฟัง 8. ใช้โวหารภาพพจน์ในการเปรียบเทียบเพื่อการอธิบายที่เข้าใจง่าย				
		มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.ด้านการลำดับการพูด					
3.1	เกณฑ์การพูดบทนำ 1. กล่าวทักทายผู้ฟัง 2. พูดแนะนำตนเอง				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	3.บอกหัวข้อเรื่องที่กำลังจะพูดรายงาน 4.บอกที่มาและความสำคัญ พร้อมวัตถุประสงค์ในการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า				
		มีลักษณะการพูด บทนำตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูด บทนำตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูด บทนำตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูด บทนำตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.2	เกณฑ์การเรียงลำดับความ 1.อธิบายขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียดและชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 2.อธิบายผลจากการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับขั้นตอน 3.มีการยกตัวอย่าง ให้ผู้ฟังเข้าใจอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น 4.มีการเชื่อมโยงจากเนื้อหา ให้การพูดมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ				
		มีลักษณะการ เรียงลำดับความ ตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการ เรียงลำดับความ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการ เรียงลำดับความ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการ เรียงลำดับความ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.4	เกณฑ์การพูดสรุป 1.อธิบายสรุปผลการศึกษาค้นคว้าจากประเด็นเนื้อหาที่พูด 2.บอกสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้า 3.เสนอแนะให้ผู้ฟังนำข้อมูลสรุปผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ประโยชน์ 4.ขอบคุณผู้ฟัง				
		มีลักษณะการพูด สรุปตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูด สรุปตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูด สรุปตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูด สรุปตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.5	เกณฑ์การใช้เวลาในการพูดอย่างเหมาะสม 1.พูดจบตามเวลาที่กำหนด อาจมากกว่า หรือน้อยกว่าเวลาที่กำหนด ไม่เกิน 1 นาที 2.อธิบายเนื้อหาได้ครบถ้วน ตามลำดับการพูดที่วางแผนไว้ ในเวลาที่กำหนด 3.ใช้เวลาในการเตรียมตัวและอุปกรณ์ก่อนการพูดอย่างเหมาะสม ซึ่งอยู่ภายในกำหนดเวลาก่อนการพูด 1 นาที				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
		มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์
4. ด้านเนื้อหา					
4.1	เกณฑ์การประเมินเนื้อหาที่เหมาะสมกับประเภทของการพูดรายงานแบบสรุปผล 1. เนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้าตรงตามหัวข้อเรื่อง 2. เนื้อหากระชับ เข้าใจง่าย 3. พุดรายงานสรุปผลการศึกษาอย่างตรงประเด็นตามหัวข้อการศึกษาค้นคว้าที่ได้เรียบเรียงไว้				
		มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 2 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด
4.2	เกณฑ์การพูดรายละเอียดของเรื่องตรงตามหัวข้อเรื่อง 1. ตั้งชื่อหัวข้อเรื่องที่ศึกษาค้นคว้าให้น่าสนใจ และกระตุ้นความสนใจของผู้ฟัง 2. หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง และบ่งบอกถึงใจความสำคัญของเนื้อหาของเรื่องอย่างชัดเจน 3. หัวข้อเรื่องบอกรวบรวมประเด็นสำคัญในการศึกษาค้นคว้า				
		มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 2 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด
4.3	เกณฑ์การกำหนดเนื้อหาที่มีข้อคิดที่มีคุณค่าต่อผู้ฟัง 1. เนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้ามีประโยชน์และคุณค่าต่อสังคม 2. บอกข้อเสนอแนะในการศึกษาเพิ่มเติม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ 3. เนื้อหาควรแก่การให้ผู้ฟังนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรได้				
		มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 2 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด

แบบประเมินความสามารถในการพูดรายงานรายบุคคล
ประเภทการพูดรายงานแบบวิจารณ์

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
หัวข้อ.....วันที่.....สรุปเวลาที่ใช้พูด.....นาที
ผู้ประเมิน.....
สถานะผู้ประเมิน อาจารย์ นักเรียน วิทยากร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์การประเมิน

ความสามารถในการพูดรายงานแบบประสพการณ์ โดยพิจารณาจากการพูดรายงานของผู้พูด
ระดับคุณภาพ มีความหมาย ดังนี้

4	หมายถึง	ดีมาก	3	หมายถึง	ดี
2	หมายถึง	พอใช้	1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

โดยผู้ประเมินสามารถพิจารณาการให้คะแนนจากรายละเอียดเกณฑ์การประเมินตามเอกสารแนบ

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		4	3	2	1	
1.ด้านบุคลิกภาพ						
1.1	การใช้สายตา					
1.2	การแสดงสีหน้า					
1.3	การใช้ท่าทางประกอบการพูด					
1.4	การแต่งกาย					
2.ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา						
2.1	พูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม					
2.2	การเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด					
2.3	พูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย					
2.4	สำนวนการใช้ภาษา/สำนวนโวหาร					
3.ด้านการลำดับการพูด						
3.1	บทนำ					
3.2	การเรียงลำดับความ					
3.3	การพูดสรุป					
3.4	การใช้เวลาในการพูดอย่างเหมาะสม					
4.ด้านเนื้อหา						

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		4	3	2	1	
4.1	รายละเอียดเนื้อหาที่พูดตรงตามหัวข้อเรื่อง					
4.2	ความเหมาะสมของเนื้อหาในเชิงการวิจารณ์ตามหัวข้อเรื่อง					
4.3	เนื้อหาที่มีข้อคิดที่มีคุณค่าต่อผู้ฟัง					

ข้อเสนอแนะการพูดโดยภาพรวม

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

รายละเอียดเกณฑ์การประเมินการพูดรายงานแบบวิจารณ์

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
1.ด้านบุคลิกภาพ					
1.1	เกณฑ์การใช้สายตา 1.มองผู้ฟังขณะพูดอยู่เสมอ 2.ใช้สายตากวาดไปรอบๆ ไม่เจาะจงที่จุดใดจุดหนึ่งนานเกินไป 3.สายตาสื่อสาร เหมาะสมกับอารมณ์ของเรื่องที่วิจารณ์	มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ	มีลักษณะการใช้สายตาในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ ไม่สม่ำเสมอ
1.2	เกณฑ์การแสดงอารมณ์และสีหน้า 1.แสดงอารมณ์เหมาะสมกับเรื่องที่วิจารณ์ 2.แสดงสีหน้าเหมาะสมกับเนื้อหาของกรพูด 3.การควบคุมอารมณ์ และการแสดงสีหน้าอย่างเหมาะสม เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น การพูดรบกวนจากผู้ฟัง	มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการแสดงสีหน้าตามเกณฑ์
1.3	เกณฑ์การใช้ท่าทางประกอบการพูด 1.บุคลิกภาพเหมาะสม ได้แก่ ยืนตัวตรง ไม่หลังค่อม 2.เดินหรือขยับร่างกายอย่างเหมาะสม โดยไม่มากหรือน้อยเกินไป 3.ใช้ภาษามือเหมาะสมกับเนื้อหาของกรพูดและกาลเทศะ โดยไม่มากหรือน้อยเกินไป 4.ไม่ก้มหน้า เพื่อมองบทพูดหรือหลบสายตาผู้ฟังอยู่บ่อยครั้งหรือตลอดเวลา	มีลักษณะท่าทางประกอบในการพูดตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะท่าทางประกอบในการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะท่าทางประกอบในการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะท่าทางประกอบในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
1.4	เกณฑ์การแต่งกาย 1. แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน หรือเหมาะสมกับกาลเทศะ คือ พิธีกรณาสถานที่ สถานการณ์ และบริบทผู้พูด 2. แต่งกายเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้พูด กล่าวคือ เหมาะสมกับรูปร่าง เพศ และวัยของผู้พูด 3. แต่งกายสะอาด เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีตามสถานะของผู้พูด				
		มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการแต่งกายตามเกณฑ์
2. ด้านลักษณะการพูดและการใช้ภาษา					
2.1	เกณฑ์การพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม 1. เสียงดังเหมาะสมกับสถานที่ ผู้ฟังได้ยินเสียงทั่วทั้งห้อง โดยผู้พูดไม่พูดเบาหรือดังเกินไป 2. พูดเน้นเสียงหนักเบา ปรับระดับเสียงในการพูดเหมาะสมกับเนื้อหา 3. พูดอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่พูดแบบท่องจำ หรือตัดเสียง ยกเว้นการยกตัวอย่างการพูดบางกรณี 4. พูดด้วยน้ำเสียงสุภาพ ไม่พูดกระซิกไฮกฮาก มีหางเสียงหรือคำลงท้ายประโยคตามสมควร โดยไม่มากหรือน้อยเกินไป				
		มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสมตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
2.2	เกณฑ์การเว้นจังหวะและวรรคตอนในการพูด 1. พูดด้วยความเร็วเหมาะสม ไม่พูดช้าเกินไป และไม่เร็วเกินไปจนผู้ฟังฟังไม่รู้เรื่อง 2. เว้นวรรคตอนในการพูดได้เหมาะสม ไม่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน 3. เว้นจังหวะหยุดพูดได้เหมาะสมกับเนื้อหา ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมกับเนื้อหา เช่น พูดแล้วหยุดให้ผู้ฟังปรบมือ พูดแล้วหยุดให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้งและติดตามในเนื้อหาการพูด 4. พูดได้คล่อง ไม่ติดขัด หรือพูดตะกุกตะกัก				
		มีลักษณะการเว้นจังหวะและ	มีลักษณะการเว้นจังหวะและ	มีลักษณะการเว้นจังหวะและ	มีลักษณะการเว้นจังหวะและ

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
		วรรคตอนในการ พูดตามเกณฑ์ 4 ข้อ	วรรคตอนในการ พูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	วรรคตอนในการ พูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	วรรคตอนในการ พูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
2.3	เกณฑ์การพูดถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย 1. ออกเสียงคำควบกล้ำแท้ ได้แก่ ร ล ว หรือ คำควบกล้ำไม่แท้ได้ถูกต้อง 2. ใช้คำถูกต้องตามความหมายของคำ 3. ใช้ภาษาสุภาพ เหมาะสมกับบริบท มีหางเสียง และใช้ภาษาให้เกียรติผู้ฟัง 4. ไม่ใช้คำซ้ำบ่อยเกินความจำเป็น				
		มีลักษณะการ พูดถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
2.4	9. มีการสรรคำที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องมาใช้พูด ทำให้การพูดรายงานมีความน่าสนใจ 10. เรียบเรียงภาษาพูดได้สละสลวย 11. ใช้สำนวนภาษาคมคาย ประทับใจต่อผู้ฟัง 12. ใช้โวหารภาพพจน์ในการเปรียบเทียบเพื่อการอธิบายที่เข้าใจง่าย				
		มีลักษณะการ พูดถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูด ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษาไทยตาม เกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3. ด้านการลำดับการพูด					
3.1	เกณฑ์การพูดเกริ่นนำและบทนำ 1. กล่าวทักทายผู้ฟัง 2. พูดแนะนำตนเอง				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	3.บอกหัวข้อเรื่องที่กำลังจะพูดรายงาน 4.การพูดเกริ่นนำเข้าสู่เรื่อง ด้วยประโยคที่น่าสนใจ เช่น การใช้คำคม เป็นต้น				
		มีลักษณะการพูดตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.2	เกณฑ์การเรียงลำดับความ 1.เรียงเนื้อหาตามลำดับเหตุการณ์สำคัญได้เหมาะสม 2.อธิบายเนื้อหาเหตุการณ์สำคัญก่อนการพูดวิจารณ์ได้อย่างชัดเจน 3.มีการยกตัวอย่าง ให้ผู้ฟังคิดตามและเหมาะสมกับสถานะและวัยของผู้ฟัง 4.มีการเชื่อมโยงจากเหตุการณ์หนึ่งไปสู่เหตุการณ์หนึ่ง ให้การพูดมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสาร์ตภาพ				
		มีลักษณะการเรียงลำดับความตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการเรียงลำดับความตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการเรียงลำดับความตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการเรียงลำดับความตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.3	เกณฑ์การพูดสรุปและลงท้าย 1.มีการอธิบายสรุปผลในเรื่องที่พูด 2.พูดสรุปสะท้อนมุมมองทั้งด้านบวกและด้านลบ พร้อมบอกวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างมีหลักการและเหตุผล 3.ลงท้ายด้วยประโยคที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟัง 4.การกล่าวขอบคุณผู้ฟัง				
		มีลักษณะการพูดสรุปตามเกณฑ์ 4 ข้อ	มีลักษณะการพูดสรุปตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการพูดสรุปตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการพูดสรุปตามเกณฑ์ 1 ข้อ หรือไม่มี
3.4	เกณฑ์การใช้เวลาในการพูดอย่างเหมาะสม 1.ใช้เวลาในการเตรียมตัวและอุปกรณ์ก่อนการพูดภายในเวลา 1 นาที 2.อธิบายเนื้อหาได้ครบถ้วน ตามลำดับการพูดที่วางแผนไว้ ตามเวลาที่กำหนด 3.พูดจบตามเวลาที่กำหนดมากกว่าหรือน้อยกว่า ไม่เกิน 1 นาที				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
		มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะการใช้เวลาในการพูดตามเกณฑ์
4. ด้านเนื้อหา					
4.1	เกณฑ์รายละเอียดเนื้อหาที่พูดตรงตามหัวข้อเรื่อง 1. ตั้งชื่อหัวข้อเรื่องน่าสนใจ และกระตุ้นความสนใจของผู้ฟัง 2. หัวข้อเรื่องบอกวัตถุประสงค์ของการพูดรายงาน 3. หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง และบ่งบอกถึงใจความสำคัญของเรื่องอย่างชัดเจน				
		มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 4 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 2 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 1 ข้อ หรือไม่มี
4.2	เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาในเชิงการวิจารณ์ตามหัวข้อเรื่อง 1. เลือกเนื้อหาเพื่อวิจารณ์ที่ไม่กระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ฟัง เช่น เหตุการณ์ด้านความเชื่อ หรือ ศาสนา 2. เลือกเรื่องที่จะนำมาวิจารณ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มของผู้ฟัง 3. มีการพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่นำเสนอทั้งด้านดีและไม่ดี อย่างมีหลักการและเหตุผล 4. มีการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อเป็นหลักฐานสนับสนุนแนวคิดการวิจารณ์ให้น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น				
		มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 2 ข้อ	มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด 1 ข้อ	ไม่มีลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด
4.3	เกณฑ์การกำหนดเนื้อหาที่มีข้อคิดที่มีคุณค่าต่อผู้ฟัง 1. เนื้อหาทำให้เกิดมุมมองที่หลากหลาย 2. เนื้อหาเชื่อมโยงสะท้อนความคิดให้ผู้ฟังติดตาม หรือเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล 3. เนื้อหาสะท้อนข้อคิดที่สอดคล้องกับคุณธรรมอันดีงาม 4. เนื้อหาสะท้อนข้อคิดหรือคุณค่า ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
		มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด 4 ข้อ	มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด 3 ข้อ	มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด 1-2 ข้อ	ไม่มีลักษณะตาม เกณฑ์ที่กำหนด

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกนกภรณ์ บุญฉัตรสุรีย์
วัน เดือน ปี เกิด	8 เมษายน 2534
สถานที่เกิด	พิษณุโลก
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี การศึกษาระดับบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปริญญาโท การศึกษาระดับบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	63 หมู่ที่ 7 ตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก 26120

